

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**ESKRİM SPORU YAPAN LİSE VE ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN
KARAKTER YAPILARI İLE ZİHİNSEL DAYANIKLILIKLARI
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

İbrahim BACAK
ORCID: 0000-0002-3730-3932

Danışman
Prof. Dr. Özer YILDIZ
ORCID: 0000-0002-2470-5457

Konya – 2022

TEŞEKKÜR

Öncelikle yüksek lisans öğrenimimde bana her zaman değer veren, öğrencisi olmaktan gurur ve onur duyduğum, bu meşakkatli yolda kendi bilgi, becerileri ve tecrübelerini daima benimle paylaşan, yüksek lisans eğitimim boyunca her zaman bana vakit ayıran, çalışmanın her anında yanımda olan çok kıymetli danışmanım Prof. Dr. Özer YILDIZ hocama;

Yüksek lisans öğrenimim boyunca desteklerini esirgemeyen, her konuda yardımcı olan sayın Doç. Dr. Mehtap YILDIZ hocama;

Yüksek lisans öğrenimim ve öncesinde bana her daim yardımcı olan, yapmış olduğum çalışmada da istatistik verilerinin çözümlenmesinde benden yardımını esirgemeyen çok kıymetli antrenörüm Sayın Arş. Gör. Dr. Yusuf BARSBUĞA hocama;

Eğitim öğretim hayatım boyunca her zaman yanımda olan, maddi ve manevi olarak benden desteğini esirgemeyen, bana her zaman güvenen ve inanan aileme çok teşekkür ederim.

İbrahim BACAĞ

Ocak 2022

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	vi
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	vii
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Varsayımlar	6
1.5. Sınırlılıklar.....	6
1.6. Tanımlar	7
2. ALAN YAZIN.....	8
2.1. Spor ve Önemi.....	8
2.2. Eskrim Hakkında Genel Bilgi	9
2.2.1. Eskrimin tanımı	9
2.2.2. Eskrimin tarihi	9
2.2.3. Eskrimin dalları	14
2.3. Karakter	16
2.3.1. Karakter gelişimi	19
2.3.2. Karakter gelişimi ve spor	20
2.4. Zihinsel Dayanıklılık.....	22
2.4.1. Zihinsel dayanıklılıkta risk faktörleri	22
2.4.2. Zihinsel dayanıklılıkta koruyucu faktörler	22
2.4.3. Zihinsel dayanıklılıkta olumlu sonuçlar	23
2.4.4. Sporda zihinsel dayanıklılık	23
2.5. İlgili Araştırmalar	30
2.5.1. Sporda karakter ile ilgili yapılmış araştırmalar	30
2.5.2. Sporda zihinsel dayanıklılık ile ilgili yapılmış araştırmalar.....	32
3. YÖNTEM.....	35
3.1. Araştırmanın Modeli	35
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme	35
3.3. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri.....	35
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	35
3.3.2. Spor Karakter Ölçeği.....	36

3.3.3. Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri	36
3.4. Verilerin Toplanması.....	37
3.5. Verilerin Analizi.....	37
4. BULGULAR	38
4.1. Ölçek Güvenirlik Değerleri	38
4.2. Verilerin Normallik Analizi	38
4.3. Eskrim Sporcularının Kişisel Bilgileri	38
4.4. Eskrim Sporcularının Cinsiyet Değişkenine Göre Spor Karakterleri	40
4.5. Eskrim Sporcularının Yaş Değişkenine Göre Spor Karakterleri.....	40
4.6. Eskrim Sporcularının Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Spor Karakterleri.....	41
4.7. Eskrim Sporcularının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Spor Karakterleri.....	41
4.8. Eskrim Sporcularının Eskrim Sporunda Branş Değişkenine Göre Spor Karakterleri.....	42
4.9. Eskrim Sporcularının Eskrim Deneyim Süresi Değişkenine Göre Spor Karakterleri.....	43
4.10. Eskrim Sporcularının Millîlik Durumu Değişkenine Göre Spor Karakterleri	43
4.11. Eskrim Sporcularının Aile Gelir Seviyesi Değişkenine Göre Spor Karakterleri	44
4.12. Eskrim Sporcularının Cinsiyet Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları.....	45
4.13. Eskrim Sporcularının Yaş Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları.....	45
4.14. Eskrim Sporcularının Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları.....	46
4.15. Eskrim Sporcularının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları.....	47
4.16. Eskrim Sporcularının Eskrim Sporunda Branş Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları.....	47
4.17. Eskrim Sporcularının Eskrim Deneyim Süresi Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları.....	48
4.18. Eskrim Sporcularının Millîlik Durumu Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları.....	48
4.19. Eskrim Sporcularının Aile Gelir Seviyesi Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları.....	49
4.20. Eskrim Sporcularının Spor Karakterleri ve Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları Arasındaki İlişki	49
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	51
5.1. Tartışma.....	51
5.1.1. Eskrim sporcularının cinsiyet değişkenine göre spor karakterleri	51
5.1.2. Eskrim sporcularının yaş değişkenine göre spor karakterleri	52
5.1.3. Eskrim sporcularının kardeş sayısı değişkenine göre spor karakterleri	53
5.1.4. Eskrim sporcularının eğitim durumu değişkenine göre spor karakterleri	53
5.1.5. Eskrim sporcularının eskrim sporunda branş değişkenine göre spor karakterleri.....	54
5.1.6. Eskrim sporcularının eskrim deneyim süresi değişkenine göre spor karakterleri.....	55
5.1.7. Eskrim sporcularının millîlik durumu değişkenine göre spor karakterleri.....	56
5.1.8. Eskrim sporcularının aile gelir seviyesi değişkenine göre spor karakterleri.....	56
5.1.9. Eskrim sporcularının cinsiyet değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları.....	57

5.1.10. Eskrim sporcularının yaş değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları ...	58
5.1.11. Eskrim sporcularının kardeş sayısı değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları.....	59
5.1.12. Eskrim sporcularının eğitim durumu değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları.....	59
5.1.13. Eskrim sporcularının eskrim sporunda branş değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları.....	60
5.1.14. Eskrim sporcularının eskrim deneyim süresi değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları.....	60
5.1.15. Eskrim sporcularının millilik durumu değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları.....	61
5.1.16. Eskrim sporcularının aile gelir seviyesi değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları.....	62
5.1.17. Araştırmaya katılan sporcuların spor karakter ölçeği ve sporda zihinsel dayanıklılık envanteri alt boyutları puan ortalamaları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için yapılan pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı sonuçları	63
5.2. Sonuç	63
5.3. Öneriler.....	66
5.3.1. Araştırma sonuçlarına yönelik öneriler	66
5.3.2. Uygulayıcılara yönelik öneriler.....	66
KAYNAKLAR.....	68
EKLER.....	77
EK-1. Etik Kurul İzni	77
EK-2. Araştırma İzni	78
EK-3. Kişisel Bilgi ve Ölçek Formları.....	79

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Eskrim Sporunu Yapan Lise Ve Üniversite Öğrencilerinin Karakter Yapıları İle Zihinsel Dayanıklılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi başlıklı tez çalışmamın toplam **67** sayfalık kısmına ilişkin, 31/01/2022 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%16** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

31/01/2022

İbrahim BACAĞ

Prof. Dr. Özer YILDIZ

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

31/01/2022

İbrahim BACAĞ

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

ESKRİM SPORU YAPAN LİSE VE ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KARAKTER YAPILARI İLE ZİHİNSEL DAYANIKLILIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

İbrahim BACAK

Araştırmanın amacı, eskrim sporu yapan lise ve üniversite öğrencilerinin karakter yapıları ile zihinsel dayanıklılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Türkiye Eskrim Federasyonu klasmanlarında mücadele eden, lise ve üniversitede öğrenim görmekte olan faal lisanslı 286 eskrim sporcusu oluşturmuştur. Araştırmaya katılan eskrim sporcularının karakter yapılarını ölçmek için Jang (2013) tarafından geliştirilen, Türkçe'ye uyarlaması Görgüt ve Tuncel (2017) tarafından gerçekleştirilen Spor Karakter Ölçeği (SKÖ), zihinsel dayanıklılıklarını ölçmek için Sheard, Golby ve Van Wersch (2009) tarafından geliştirilen, Türkçe'ye uyarlaması Altıntaş ve Koruç Bayar (2015) tarafından gerçekleştirilen Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri (SZDE) ve sporcular hakkında bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde, bağımsız grup t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi, Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi, Pearson Momentler Çarpım Korelasyon testi uygulanmıştır.

Araştırmanın sonucunda; eskrim sporcularının spor karakter puan ortalamaları; cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, eğitim durumu, branş, millilik durumu ve aile gelir seviyesi değişkenlerinde anlamlı farklılığa rastlanırken, eskrim deneyim süresi değişkeninde anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır. Sporda zihinsel dayanıklılık puan ortalamaları; cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, eğitim durumu, branş, eskrim deneyim süresi ve millilik durumu değişkenlerinde anlamlı farklılığa rastlanırken, aile gelir seviyesi değişkeninde anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarının hiç birinde istatistiksel düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmezken; Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanterinin devamlılık alt boyutunda; Spor Karakter Ölçeğinin bütün alt boyutlarında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eskrim, karakter, zihinsel dayanıklılık, lise, üniversite

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Physical Education and Sports
Physical Education and Sports Program
Master Thesis

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CHARACTER STRUCTURES AND MENTAL TOUGHNESS OF HIGH SCHOOL AND UNIVERSITY STUDENTS DOING FENCING SPORTS

İbrahim BACAK

The aim of the research is to examine the relationship between character structures and mental toughness of high school and university students doing fencing sports. Survey research model, one of the quantitative research methods, has been used in the study. The sample of the research consisted of 286 active licensed fencing athletes who have competing in the classifications of the Turkish Fencing Federation and studying at high schools and university. In order to measure the character structures of the fencing athletes participating in the research; Sport Character Scale (SCS) developed by Jang (2013) adapted into Turkish by Görgüt and Tuncel (2017) and to measure mental toughness Sport Mental Toughness Questionnaire (SMTQ) developed by Sheard, Golby & Van Wersch (2009) adapted to Turkish by Altıntaş & Koruç Bayar (2015) and developed by researcher Personal Information Form has been used to collect information about athletes. In the data analysis, independent group t-test, one-way analysis of variance (ANOVA) test, Tukey HSD multiple comparison test, Pearson Product Correlation test have been applied.

The direction of the research; average of sports character scores of high school and university athletes; gender, age, number of siblings, education level, branch, nationality status, and family income level variables have found to be significantly different. It has been specified that there wasn't significant difference in the fencing experience period variable. Mental toughness score averages in sports; gender, age, number of siblings, education level, branch, fencing experience period, nationality status have found to be significantly different. It has been observed that there wasn't significant difference in the family income level variable. While no statistically significant relationship has found in any of the sub-dimensions of the Sport Character Scale; in the continuity sub-dimension of the Sport Mental Toughness Questionnaire in sports; a positive and significant relationship was found in all sub-dimensions of the Sport Character Scale.

Keywords: Fencing, character, mental toughness, high school, university

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Eskrim sporu M.Ö. 1190'lı yıllardan günümüze kadar uzanmaktadır. Bu süreçte eskrim sporu ilk zamanlar kazanılan zaferleri kutlamak adına gerçekleşen oyunlardan, savaşta kullanılmak üzere şövalyelere öğretilmiş sonrasında yavaş yavaş günümüzdeki modern halini almıştır. Karakter bireylerin diğer insanlardan kendisini farklı kılan, kişinin kendine has olan davranışlarıdır. Karakter insanların sosyal çevrede davranışlarını etkilediği gibi spor branşlarında da önemli bir faktördür. Zihinsel dayanıklılık kavramı insanların yaşamlarında karşılaşmış oldukları zorluklar karşısında göstermiş olduğu tutumları ve davranışlarını göstermektedir. Bu iki kavram sosyal çevrede bireylerin tutum ve davranışlarını önemli ölçüde etkilemektedir. Spor branşlarında ise bireylerin yapmış oldukları başarıları öne çıkarmasına karşın eskrim sporunda sporcuların maskeyi taktıklarında yalnız olmaları ve birbirlerine karşı yaptıkları hamleleri ön görmeleri ve karşı hamle uygulamaları gerektiğinden daha da önemli bir hal almaktadır (FIE [International Fencing Federation], 2021).

1.1. Problem Durumu

Spor kelimesi, kültürle ilişkili olan ve parasal yönden iyileşmenin esaslarından olan kişinin duygusal ve bedensel sağlamlık durumunun gelişmesine ve bireyin kişiliğinin ilerlemesine yardımcı olmayı, kabiliyet, maharetler ve bilgiye ulaşmada kolaylık sağlayarak topluma adapte olmayı, milletler arası ilişkilerde tanışmayı ve birlikte hareket etmeyi sağlamaktadır. Belirlenmiş olan ilkeler doğrultusunda yarışmak ve müsabakada birbirlerine avantaj sağlamak amacıyla yapılmakta olan etkinliklere spor denmektedir (Aytan, 2010).

Tarih çizgisine bakıldığında spor kavramının ortaya çıkışı ve ilerleyişi insanoğlunun dış ortamlarla iç içe olmasından ortaya çıkmış olan mücadelelerle başlamıştır ve yapmış oldukları bu mücadele ile ilerleyişine devam etmiştir.

Spor insanoğlunun karşılaşmış olduğu tehlikeli ortamlarda yaşam mücadelesi vermek, yiyeceklerini karşılamak, hayatlarını idam ettirebilecekleri bir barınak yapmak ve dışarıdan gelebilecek olan tehditlere karşı kendilerini güvende tutabilmek gibi durumlardan dolayı ortaya çıkmış olan bir etkinliktir. Zaman geçtikçe ilkeler belirlenmiş, maksatlara yönelik uyum sağlanmış ve spor kavramının bugünkü halinin esasları oluşturulmuştur (Mirzeoğlu, Özcan, Aktaş & Çoknaz, 2011).

Günümüzde spor kavramı; Akdeniz’de bulunan deniz elemanlarının limanda geçirmiş oldukları vakitleri eğlenceli hale getirebilmek ve deniz seferlerinde karşılaşmış oldukları güçlüklerle başa çıkabilmek adına gün içerisinde kullanılan sözcükler arasında yerini almıştır (Sunay, 2010).

Spor kelimesi yerine genellikle bedensel etkinlik kavramının kullanıldığı görülmektedir. Ancak spor kelimesi ile bedensel etkinlik kelimesini birbirlerinden ayırmakta olan birkaç farklı özellik ortaya çıkmaktadır. Bunlar; spor kelimesi, belirlenmiş ilkeler doğrultusunda galibiyet alabilmek maksadı ile yapılmakta olan etkinlikler iken bedensel etkinlik kavramı, insanın yaşantısında sürekli olarak yapmış olduğu fiziksel aktivitelerin tamamıdır. Örneğin uzman olarak eskrim sporuyla uğraşan bir birey spor yapıyorken; bir yere ulaşmak için yapmış olduğu yürüyüş, merdivenleri tırmanma gibi hareketler bedensel etkinliktir (Yüksel, 2014).

Eskrim sporu bir savunma sanatıdır. Bedensel kuvvete dayalı bir spor dalı olmasının yanı sıra zihinsel etkinliklerinde çoğunlukla yer aldığı zekâ geliştiren bir spor dalıdır. Fiziksel olarak üst düzey bir enerji gereksinimi duyulan bir spordur. Eskrim sadece fiziksel olarak değil bunun yanında konsantrasyon ve dikkatin de önemli olduğu bir spordur. Eskrim sporu tarih çağları boyunca farklı toplumlarda çeşitli şekilde oynanmış ve 1896 yılında yapılmış olan Atina Olimpiyat Oyunlarında yer alarak ilk defa milletler arası bir spor organizasyonunda görülmüştür (Sütbakan, 2010).

Karakter kavramı terimsel olarak çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Buna rağmen karakter kavramını anlamakta güçlük çekilmektedir. Sebebi ise karakter dokunulduğunda hissedilmeyen, bakıldığında görülmeyen fakat uygulamaya geçildiğinde farkına varılan bir kavramdır (Adır, 2017).

Karakter, bireyin kişilik özelliklerinin ahlaki boyutu olarak tanımlanmaktadır (Bakioğlu & Sılay, 2013). Bir tutum ahlaki olarak iyi veya kötü olarak değerlendirildiğinde, kişilik özelliklerinin, karakter özelliklerinin yerine geçmiş olduğu görülmektedir. Örneğin dürüst olmak, cömert olmak ve kendinden ödün vermek gibi kişilikle bağdaştırılan nitelikler çevre tarafından doğru ya da yanlış olarak değerlendirilerek karakterin nitelikleri olarak kabul görmektedir (Güney, Şenses Dinç, İşeri, Güzel, Yalçın & Şener, 2013).

Kant’ın tanımına göre karakter, “ilkeler doğrultusunda bireyin tutumlarını gösterme alışkanlıklarıdır.” Birey öncelikle daha az bireyin mesul olduğu ilkeler doğrultusunda,

sonrasında ise daha geniş bir toplumun bulunduğu ve ilkeleri olan bir ortamda tutum sergilemeye alıştırılmalıdır (Battistich, 2005).

Kişilik kavramını, bireyin kendisini dışarıdan gördüğü ve hissettiği şekli ile karakter ve mizaç açısından edinmiş olduğu bir bilgi deposu olarak tanımlamak mümkündür. Bu sebeple kişilik geliştirmeye çalışmak için karakteri, düşünceyi ve beyni ilerletmek; mizacı, ruhsal yönü ve kalp ritmini denge altına almak gerekmektedir (Akandere, Baştuğ & Güler, 2009).

Kişilik, bireylerin başka kişilerden ayrılması için, doğumdan itibaren oluşan ve ileri süreçlerde kazanım gören özelliklerin tamamıdır. Kişilik insanın yalnızca düşünsel olarak değil, ruhsal, bedensel ve sosyokültürel olarak da devamlılığını ifade etmektedir (Özdemir, Özdemir, Kadak & Nasıroğlu, 2012). Başka bir tanıma göre kişilik kavramı “kişiyi diğer insanlardan ayrı kılan, kişiye has, tutarlı ve kalıba uydurulmuş nitelikler” olarak tanımlanmaktadır (İnanç & Yerlikaya, 2010). Kişilik kavramı “bir bireyin öznel ve nesnel yönleri ile başka kişilerden ayrı tutan duygular, düşünceler ve değer yargısıyla beraber tavır ve davranışlardır” (MEB, 2006).

Kişilik kelimesinin farklı bir yönünü de mizaç (huy) oluşturmaktadır. Mizaç karakterdeki gibi kişiliğin bütün bir parçasını değil yalnızca belirli bir kısmını oluşturmaktadır. Mizaç kalıtsaldır ve süreklilik arz etmektedir. Bireye özgü olan ve onu ayırt etmeye yarayan niteliklerini ifade etmektedir (Güney, Şenses Dinç, İşeri, Güzel, Yalçın & Şener, 2013).

Karakterin gelişiminde genlerden gelen etmenlerin etkili olduğu düşünüldüğünde, doğumdan önceki süreçlerinde karakterin gelişimi için önemli olduğu göz ardı edilmemelidir. Annenin doğumdan önceki süreçte bebeği ile kurduğu bağ, bebekteki karakterin gelişiminde çok etkili rol oynamaktadır (Berkowitz & Grych, 2000; Berkowitz, Kuehn & Smith, 2003). Bu görüş, karakter olgusunun doğum esnasında ya da doğumdan önceki süreçlerde gelişim gösterdiğini destekler niteliktedir.

Ahlak yönünden gelişim, bireyin kişiliğinde meydana gelen gelişmelerin en önemli yapı taşlarından biri olmakla birlikte, çocuğun toplumla kaynaşma süreci içerisinde hangi durumun doğru hangi durumun yanlış olduğu konusunda bilinç gelişimiyle de ilgilidir. Birey, toplum kurallarına ve gelenek-göreneklere göre kendi kendini denetlemelidir. Eğer birey toplum kurallarına uyumlu bir biçimde kendisini sorgulayabiliyorsa iç denetimli; etrafında

bulunan arkadaşlarının etkisi altında kalarak bir karara varıyorsa dış denetimli olarak bir ahlak gelişimi gösteriyor demektir (Selçuk, 2004).

Ergenlik çağında karakter, ahlak üzerine kurulmuş bir kimlik ve ahlak düşüncesinin sürekli gelişimi şeklindedir. Ahlaki düşünce, üç yaşlarında başlar ve insan hayatının diğer kalanında da süreklilik gösterir. Bu yaşlarda bireyin ahlaki olarak kimliği oluşum gösterir. Ahlaki kimlik, kişinin bireysel yapısını ortaya koymaktadır. Ergenlik dönemi bu kimliğin yerini almasında çok önem arz eden süreçlerden biridir (Berkowitz, Kuehn & Smith, 2003).

Egzersiz ve sporun bulunduğu ortamda kişilik faktörünün büyük bir öneme sahip olduğu araştırmalarda vurgulanmıştır (Honeybourne, Hill & Moors, 2004; Weinberg & Gould, 2010). Beden eğitimi ve spor kavramının kişilik üzerindeki etkisi araştırıldığında, beden eğitiminin karakter eğitimi üzerinde etkili olduğu ve sporun da sosyokültürel özellikler açısından gelişim sağladığı belirtilmiştir (Honeybourne, Hill & Moors, 2004). Uzun yıllardır “spor karakteri geliştirir mi?” sorusu inceleme konusu olmuş, sporun kişilerin yalnız bedensel değil eş zamanlı olarak sosyokültürel ve karakter gelişimlerinde de etkili olduğu belirtilmiştir (Theodoulides & Armour, 2001).

İnsanoğlu hayatının tüm evrelerinde çeşitli zorluklarla karşılaşmıştır. Bu zorlukların bazıları doğal afetlerden dolayı bazıları ise hayatlarında yer edinmiş olan sevdikleri kişileri kaybetmeleri, alışmış oldukları yaşamlarında önemli değişiklikler meydana gelmiş olması ya da ebeveynlerinin ayrılmaları durumlarında olmuştur. Bu zorluklar karşısında kimi insanlar hemen uyum sağlayarak hayatını kaldığı yerden sürdürmekte kimi insanlarda yaşamış oldukları olayların fazlaca etkisi altında kalmakta ve uyum sağlama konusunda sıkıntılar yaşamaktadır (Sarkar & Fletcher, 2014). Karşılaşılan zorluklar kişilerin hayat şartları karşısında başa çıkabilme ve olaylara karşı uyumlu bir biçimde ilerleme davranışlarını gerektirmekte, bu durum ise zihinsel dayanıklılık kavramını ortaya çıkarmaktadır (Masten, 2001).

Zihinsel dayanıklılık bir kazanım ya da bir ahenk sürecini anlatmaktadır (Hunter, 2001). Herhangi bir tehdit durumu, facia ya da aile ilişkilerinde yaşanmış sorunlar, hastalıklar, ekonomik yönde çekilen dertler gibi önemli stres kaynaklarına karşılık zihinsel dayanıklılık bireyin alışma zamanı olarak aktarılmaktadır (Tusaie & Dyer, 2004). Zihinsel dayanıklılık kavramı değişik bakış tarzları ve farklı tanımlarla verilmiş olmasına karşılık yapılan tanımların büyük bir kısmının herhangi bir kurama dayanmadığı ve genellikle görsel olan

neticeler sonucunda ilişkilendirildiği görülmüştür (Ahern, Kiehl, Lou Sole & Byers, 2006). Zihinsel dayanıklılıkta insanların karşı karşıya kalabilecekleri psikolojik olarak rahatsız olma durumları önemli risk oluşturabilmekte ancak aynı zamanda güzel sonuç olarak da değerlendirilebilmektedir (Masten & Reed, 2002).

Zihinsel dayanıklılık kavramının özelliğinden dolayı bu alanda yapılmış olan birçok araştırmanın spor ve üst düzey sporcular üzerinde yapılması ve uygulamaya konulması zor olmuştur. Sebep olarak sporcuların kendilerinin ihtiyacı olduğu doğrultuda isteyerek yarışmalarda yer almayı seçmiş olmaları gösterilmiştir (Fletcher & Sarkar, 2012; Luthar, Cicchetti & Becker, 2000).

Son zamanlarda bilim insanları spor yapan bireyler üzerinde özellikle zihinsel dayanıklılığı araştırmaya başlamışlardır (Galli & Vealey, 2008; Fletcher & Sarkar, 2012). Galli & Vealey (2008) tecrübeli sporcuların zihinsel dayanıklılık deneyimlerini araştırdıkları çalışmalarında, sakatlık durumu, hastalık durumu, performansta yaşanan gerileme ve kariyerlerindeki farklı geçiş dönemleri başlıkları altında dört farklı olumsuz faktör ortaya koymuşlardır. Ayrıca sporcuların olumsuz durumlarda istenmedik hisler ve zihinsel olarak çöküş durumları ile karşılaştıklarını, bu durumlara karşı koyabilmeyi etkileyen birden fazla bireysel temelli ve sosyokültürel etmen olduğunu ifade etmişlerdir (Galli & Vealey, 2008).

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, eskrim sporu yapan lise ve üniversite öğrencilerinin karakter yapıları ile zihinsel dayanıklılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi, bunun sonucunda eskrim sporunda ve dolayısıyla sporcularda karakterin ve zihinsel dayanıklılığın önemini ortaya koymaktır. Araştırmada aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1. Eskrim sporu yapan lise ve üniversite öğrencilerinin karakter yapıları nasıldır?
2. Eskrim sporu yapan lise ve üniversite öğrencilerinin zihinsel dayanıklılıkları nasıldır?
3. Eskrim sporu yapan lise ve üniversite öğrencilerinin karakter yapıları ile zihinsel dayanıklılıkları arasında nasıl bir ilişki vardır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Eskrim sporu için bir savunma sanatı açıklaması yapmak mümkündür. Fiziksel kuvvete dayalı bir spor dalı olmasının yanı sıra zekâ geliştiren bir spor olarak da görülmektedir. Fiziksel açıdan üst düzey bir enerji gereksinimi duyulan ve enerji tüketimi

bakımından çoğu branştan önce olan bir spor dalıdır. Bununla birlikte eskrim büyük bir konsantrasyon ve dikkat gerektiren bir spordur. Eskrim tarih çağları boyunca farklı toplumlarda çeşitli şekilde oynanmış ve 1896 yılındaki Atina Olimpiyat Oyunlarında yer alarak ilk defa milletler arası bir spor organizasyonunda görülmüştür (Sütbakan, 2010).

Karakter, bireye ait olan tutumların tamamı olmakla birlikte, kişinin zihinsel, ruhsal ve fiziksel çalışmalarına karşılık olarak toplumun vermiş olduğu değerler bütünüdür (Çağdaş, Arı & Zarife, 2002).

İnsan negatif olaylar karşısında olumsuz duygular yaşamaktadır. Ancak stresli ve hayatlarını değiştiren olaylara genellikle zamanla uyum sağlayabilmektedir. Bu durumun en önemli sebebi insanların gayret etmesini, zamanı kullanmasını ve devamlılığını kapsayan zihinsel dayanıklılık kavramıdır (Fletcher & Sarkar, 2012; Masten, 2001; Luthar, Cicchetti & Becker, 2000; Garmezy, 1991; Werner, 1995).

Bu çalışmada eskrim sporcularının karakter yapılarının incelenmesi, farklı karakter yapılarındaki sporcuların zihinsel dayanıklılıklarının karşılaştırılması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda eskrim branşı özelinde sporda sporcunun karakter yapısı ile zihinsel dayanıklılığının önemini kavranması, sporcular ve antrenörlerin sporda önemli bir işleve sahip olan karakter ve zihinsel dayanıklılığa ilişkin gerekli önlemleri almalarına yardımcı olması açısından önemli görülmektedir.

1.4. Varsayımlar

1. Araştırmaya katılan eskrim sporcularının uygulanacak olan ölçekteki ifadeleri nesnel olarak yanıtladıkları,
2. Araştırmanın modeli ve araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının (Kişisel Bilgi Formu, Sporda Karakter Ölçeği ve Zihinsel Dayanıklılık Ölçeği) araştırmanın alt problemlerine uygun olduğu,
3. Örneklemin evreni yansıttığı varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

1. Araştırmada kullanılacak olan ölçme araçlarının (Sporda Karakter Ölçeği, Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri ve Kişisel Bilgi Formu) ölçtüğü özellikler ile,
2. Araştırma 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı içerisinde lisanslı ve aktif olarak müsabakalara katılan, lise ve üniversite düzeyinde eskrim sporu yapan sporcular ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Eskrim: Eskrim sporu bir savunma sanatıdır. Bedensel kuvvete dayalı bir spor dalı olmasının yanı sıra zekâ geliştiren bir spor dalıdır. Fiziksel olarak üst düzey bir enerji gerektiren bunun yanı sıra konsantrasyonun ve dikkatin önemli olduğu bir spordur (Sütbakan, 2010).

Karakter: Karakter, bireyin hayata başladığı andan itibaren bir kazanım göstermeyen ve toplumsal olarak bireylerin farklı yönlerdeki özelliklerini tanımlamaya yardımcı olan tutumların tamamıdır. Güzeli bilmek, güzeli sevmek ve güzele ulaşmak olarak bilinmekte olan karakter sözcüğü, düşünmek ve hissetmek olarak da tanımlanmaktadır (Destebaşı, 2011).

Zihinsel Dayanıklılık: Bireyin karşılaşmış olduğu zorlu hayat şartları karşısında başa çıkabilme ve olaylara karşı uyumlu bir biçimde ilerleme gösterme davranışları zihinsel dayanıklılık olarak tanımlanmaktadır (Masten, 2001).

BÖLÜM 2

2. ALAN YAZIN

2.1. Spor ve Önemi

Spor aktivite, sağlıklı yaşam, serüven ya da görüntü maksadıyla bireysel ya da takım olarak yerine getirilen, bireyin bilişsel, ruhsal ve psikolojik olarak özelliklerinin kesin bir uyum içinde gelişmesine ortam hazırlayan, müsabaka olan bedensel ve zihni bir etkinliktir (Sunay, 2010). Spor, kültürle ilişkili olan ve parasal yönden iyileşmenin esaslarından olan bireyin duygusal ve bedensel sağlık durumunun gelişmesini, kişiliğinin ilerlemesini, kabiliyet, maharet ve bilgiye ulaşmasını, topluma adapte olmasını, milletler arası ilişkilerde tanışma ve birlikte hareket etmesini sağlamaktadır. Belirlenmiş olan ilkeler doğrultusunda yarışmak ve müsabakada birbirlerine avantaj sağlamak amacıyla yapılmakta olan etkinliklere spor denmektedir (Aytan, 2010).

Spor, nesne kullanımıyla veya nesne kullanmadan belirlenmiş kurallarla birlikte ferdi ya da takım halinde yapılmakta olan, bireyin zamanının boş olduğu kısımların değerlendirilmesi amacıyla veya mesleki olarak yapıлып daha çok zaman alan, bireye ruhsal ve bedensel olarak gelişim sağlayan, toplumla iç içe olmasına yardım eden, yarışma ve ortak kararlar alabilme esasına dayanan bir kavramdır (Bompa, 1998).

Spor, insanoğlunun dış ortamlarla iç içe olmasından ortaya çıkmış olan mücadelelerle başlamış ve yapmış oldukları bu mücadele ile ilerleyişine devam etmiştir. Spor, insanın karşılaşmış olduğu tehlikeli ortamlarda yaşam mücadelesi vermek, yiyeceklerini karşılamak, hayatlarını idame ettirebilecekleri bir barınak yapmak ve dışarıdan gelebilecek olan tehditlere karşı kendilerini güvende tutabilmek gibi durumlardan dolayı ortaya çıkmış olan bir etkinliktir. Zaman geçtikçe ilkeler belirlenmiş ve maksatlara yönelik uyum sağlanmış ve spor kavramı bugünkü halinin esaslarını almıştır (Mirzeoğlu, Özcan, Aktağ & Çoknaz, 2011).

“Spor kavramı, farklı maksatlarla, çeşitli alanlarda bireysel veya grup olarak nesne kullanarak veya nesne kullanmadan yapılmakta olan, düzenli olarak çalışma gerektiren ve belirlenmiş olan kurallar çerçevesinde yapılan, kilogram, uzunluk ve süre birimleri ve sayısal değerler ile değerlendirmeye alınan, bedensel olarak rekabete yer verilen, başarıya odaklanılan ve eğitici olan psikolojik aktiviteler” olarak tanımlanmıştır (Hergüner, Bar & Yaman, 2016).

2.2. Eskrim Hakkında Genel Bilgi

2.2.1. Eskrimin tanımı

Eskrim, Germen dillerinde “korumak, savunmak” olarak kullanılmış olan “skerman” veya “seberman” kelimelerinden günümüze gelmektedir. Eskrim sporu, kesme ve delme gibi özellikleri bulunmayan kılıçlarla oynanan ve belirli ilkeler, kurallar ile uygulanan, saldırma ve savunmaya geçme gibi temellere dayalı olan bir spor dalıdır (TEF, 2021).

2.2.2. Eskrimin tarihi

İsa’dan önce eskrim

Eskrime ilk olarak İ.Ö. 1190 yılında Ramses aracılığıyla yaptırılan Medinet-About tapınağının bir kısmında gerçekleşmiş olan, Antik Yunan Olimpiyat Oyunları’nın yapılmış olduğu tarihten dört asır öncesinde Firavun’un Libya şehrine karşılık kazanmış olduğu savaşı kutlamak adına düzenlemiş olduğu yarışmalarda karşılaşmıştır. Yarışmalarda yer alan oyuncuların kılıçları arka taraflarında uçları düğmeli bronz plakalarla yapıştırılmış, elleri sabuna benzeyen bir koruma tabakası ile korunmaktadır. Yüzleri iki kulağı kapatan ve çenenin alt kısmından itibaren yastıklı ve ön tarafı parmaklıklarla çevrili bir maskeye sahiptir. Kılıç tutmayan kolları darbelere karşı dayanıklı olması için farklı bir bandaj ile kaplıdır (FIE, 2021).

Hiyerogliflere bakıldığında rakip sporcuların birbirlerine bağırdukları “yiğit elimin ne yapacağına hayran kalacaksın” ve izleyicilerin desteklemiş oldukları sporcuları cesaretlendirmek için “Git! Ey mükemmel savaşçı!” diyerek bağırdukları görülmektedir. Kazanan sporcu Firavunu selamlamaktadır. Halk Asurlular, Libyalılar ve Mısırlılardan oluşmaktadır. Yarışma sonuçları bir papirüsün üzerindeki yerini almaktadır (FIE, 2021).

Şekil 2.1. Papirüs’e çizilmiş hiyeroglif

Eskrim sporunun ilk izleri Firavunla birlikte görülmesine rağmen Homomachie’de (kılıçlarla yapılan birebir mücadele) kazanan sporculara “erkekler ya da çocuklar” için ödüllerin verildiği bir yarışmanın izleri Yunanistan’da görülmektedir. Eskrim sporunun 1896 yılında ilk Olimpiyatlara dahil edildiği fakat İ.Ö. 776’da yapılmış olan ilk Olimpiyat Oyunları’nda da yerini aldığı bilinmektedir. İ.Ö. 648 yılında eskrim ya da armatura eğitimi “cesaretin sanata ve sanatın da cesarete katılması” için Konsül Rutilius tarafından Roma da bulunan askeri kamplarda tanıtılmıştır. Eskrim sporu o zamanlar iki el ile yapılmıştır. Bir el gelen darbelerden kurtulmak için kalkan kullanırken diğer el ise iki kenarı keskin kılıç tutmaktadır (FIE, 2021).

İsa’dan sonra eskrim

Şövalyeler için eskrim sporu “investiture” ile kutsanmadan önce alınması gerekli olan iyi bir kılıç eğitiminin bir parçası olmuştur. Silah mesleği, genç asil sporcular için uzun süreli ve acı verici bir hal almıştır. Şövalyelere kutsanmış olan kılıç, şeref sembolü, adalet ve ahlaki değerlerin, kalkan ve mızrakla birlikte verilmiştir. Şövalyelerin zayıf ve ezilenleri savunmaları için tekli savaflara (yarışmalar) izin verilmiş, aynı zamanda bir gelir kaynağı olarak da turnuvalar düzenlenmiştir (FIE, 2021).

İ.S. 400 yılına gelindiğinde eskrim öğretmekte olan hocaların, eskrim öğretmiş olduğu askerlere, rakibi kesmeye yönelik hareketler yerine kılıcı saplama ve delmeye yönelik hareketleri gösterdiği görülmektedir (TEF, 2021).

Ortaçağ’da ise kılıç şövalyeler için savaş silahı olmuştur. 1066 yılında Fransız şövalyeler için kılıçlarla donatılmış ilk yarışmalar düzenlenmiştir. 14. Yüzyılda epe silahı yapılmıştır. Epe silahı şövalyelerin yarışlarda kullanmış oldukları zırh tabakasını parçalamak için ve keserek rakibi yenmek için kullanılmıştır. İki elle kullanılmış çünkü hem uzunluk hem de ağırlık olarak diğer kılıçlardan oldukça farklı bir boyuta sahip olmuştur (TEF, 2021).

Modern eskrim

Eskrimde teknik açıdan İspanya ön planda olmuştur. İspanya’da eskrim eğitimi olması için okullar açılmıştır. Ancak o yıllarda İspanya yerine İtalya gelişim sağlamıştır. Çift elle kullanılmakta olan epe silahı yerine 16. Yüzyılda İspanya’nın çıkartmış olduğu “Repiere” adı verilen epe silahı kullanılmaya başlanmıştır. O zamanki yapılan düellolarda kullanımı en iyi olan silah olarak kabul görmüştür. Sonrasında İtalya’da bulunan eskrim hocaları eskrim kurallarını çıkartmış ve önde gelen isimler olarak yerlerini almışlardır (TEF, 2021).

17. Yüzyılda Fabri isimli hoca görülmemiş teknikler (ileri hamle, boşaltma, karşı boşalma, siper alma, karşılık verebilme) geliştirerek eskrim sporunun gelişiminde çok önemli rol almıştır. Bu dönemde Fransa’da fazlaca soylu insanın eskrim düellolarında hayatını kaybetmesi üzerine tehlikesi olmayan, kılıcın ucunun keskin olmadığı, dört köşesi olan ve ağırlık bakımından hafif olan bir silah yapılmıştır. 1653 yılında eskrim hocası Besnard tarafından nasıl oynanacağı yayınlanmış, rakibe saplanmaması için kılıcın ucuna bir buton düğme konulmuştur. Bu silaha “Fleuret” başka bir ifadeyle “Flöre” adı verilmiştir (TEF, 2021).

18. Yüzyılda eskrim hocası La Bossiere tarafından yapılan metal tellerden örülmüş maskeler ile eskrim çalışmaları daha iyi yapılmaya başlanmıştır. Yapılan maske sayesinde sporcuların baş bölgeleri rakipleri tarafından gelebilecek olan saldırılara karşı korunmuştur. 18. Yüzyılda eskrim sporu Fransa’da teknik olarak bilimsel temellere dayandırılırken 19. Yüzyıla gelindiğinde eskrim sporu teknik ve felsefi açıdan en üst seviyelere ulaşmıştır (TEF, 2021).

Eskrim sporunda, epe ve flöre silahından başka bir üçüncü silah olan kılıç 1870 yıllarında İspanyol eskrim hocası Guiseppe Radelli tarafından bulunmuş fakat kılıç silahının geliştirilmesi Macar hocalar Arlow ve Borsody’nin çalışmalarıyla olmuştur. 19. Yüzyıl sonlarına doğru bir müsabaka sporu halini alan eskrim sporu, 1902 tarihinden itibaren İngiltere ve Fransa da federasyonlar olarak örgütlenmeye başlamıştır (TEF, 2021).

1896 yılında Olimpiyatlarda eskrim sporu kendini göstermesine rağmen, eskrim kuralları konusunda yaşanan tartışmalar sonucunda 1912 yılında yapılmış olan Stockholm Olimpiyat Oyunları’nda yer almamıştır. Kurallar konusunda yaşanan bu tartışmaları önlemek amacıyla, 1913 yılında Uluslararası Eskrim Federasyonu FIE (International Fencing Federation) olarak kurulmuştur (TEF, 2021).

Eskrim sporunun ilk zamanlarındaki kurallarında müsabakalardaki vuruşların rakip tarafından söylenmesi veya hakemler tarafından saptanması ile sayılar yazılırken 1934’te epe, 1954’te ise flöre branşında kullanılan elektrikli malzemelerle hakemlerin karar vermelerindeki hata payı en aza indirgenmiştir. 1993 yılında ise eskrim sporunun ilgisini artırmak ve izleyicilerin zevk alması için FIE tarafından oyun süreleri ve puanlamalarda değişiklikler yapılmıştır (TEF, 2021).

Türkiye’de eskrim

Türkiye’de eskrim ile ilgili yapılmış olan ilk çalışmalar, 1839 yılındaki Tanzimat Fermanı sonrasında Sultan Abdülmecit tarafından askeri akademilere kılıç kullanım dersinin

eklenmesi ile başlamıştır. Türkiye’de ilk eskrim öğretmeni Fransız Piçini olmuştur. “Maarif-i Umumiye Nizamnamesi” ile 1869 yılında askeri rüştiyelerde eskrim derslerinin verilmesi kabul edilmiştir. 1901 yılında Muallim Hüsnü Bey, Harbiye Mektebi’nde eskrim sporunu öğretmeye başlamıştır. 1903 yılında ise İtalyan elçiliğiyle bağlantıya geçilmiş Sultan Abdülhamid’in de izin vermesiyle padişahın önünde İtalyan askerleriyle ilk müsabaka yapılmış, başarılı sonuçlar sonrası Sultan Abdülhamid tarafından “İrade-i Seniye” ile eskrim sporu harp okullarındaki yerini tekrardan almıştır (TEF, 2021).

Türkiye Eskrim Federasyonu 1923 tarihinde Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı’nın kurulması ile beraber harekete geçmiştir. Aynı yıl Türkiye Eskrim Federasyonu Uluslararası Eskrim Federasyonu’na kabul edilmiştir (TEF, 2021).

Türk Eskrim Millî Takımı ilk olarak 1924 yılında Paris’te düzenlenen olimpiyatlara katılmıştır. 1940-50 yılları arasında eskrim sporu halkevlerinin de önem vermesi üzerine daha fazla yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu dönemde “Tenis-Eskrim-Dağcılık Kulübü’nün de harekete geçmesi ile Türkiye de eskrim sporu gelişmeye ve iyi sporcular kazanmaya başlamıştır (TEF, 2021).

Türk eskrimindeki başarılar

- 1924 Paris Olimpiyatları: Eskrim millî takımı ilk kez olimpiyatlara katılmıştır.
- 1931 Balkan Oyunları: Enver Balkan kılıç dalında birinci olmuştur.
- 1936 Berlin Olimpiyatları: Olimpiyatlara giden ilk kadın eskrimciler Suat AŞENİ ve Prof. Halet ÇAMBEL’dir.
- 1968 Bükreş Balkan Şampiyonası: Epe takımı üçüncü, flöre takımı ikinci olmuştur.
- 1971 İzmir Akdeniz Oyunları: Flöre dalında Özden EZİNLER gümüş madalya kazanmıştır.
- 1976 Atina Balkan Şampiyonası: Flöre dalında Mehmet ÖZMEN şampiyonluk elde etmiştir.
- 1980 Bursa Balkan Şampiyonası: Gençler Kadın Flöre dalında takım olarak gümüş madalya kazanılmıştır.
- 1982 Ankara Balkan Şampiyonası: Büyükler Kadın Flöre dalında takım olarak bronz madalya kazanılmıştır.
- 1983 Balkan Şampiyonası: Gençler Erkek Epe dalında Murat DİZİOĞLU altın madalya, Gençler Flöre dalında Haluk YAMAÇ bronz madalya, Büyük ve Genç Kadın Takım Flöre dalında bronz madalya kazanılmıştır.

- 1984 İzmir Balkan Şampiyonası: Gençler Kadın Flöre dalında Aysel GÜNEŞ gümüş madalya, Gençler Kadın Takımı Flöre dalında bronz madalya kazanmıştır.
- 1985 Yugoslavya Balkan Şampiyonası: Büyükler Kadın Flöre dalında Aysel GÜNEŞ gümüş madalya kazanmıştır.
- 1988 Ankara Balkan Şampiyonası: Erkekler takım olarak bronz madalya kazanmıştır.
- 1993 Bursa Balkan Şampiyonası: Gençler Erkek Takımı Epe dalında bronz madalya kazanmıştır.
- 1994 Bulgaristan Balkan Şampiyonası: Erkekler Flöre dalında Sezgin ŞAKİROĞLU gümüş madalya, Erkek Kılıç ve Flöre Takımları Bronz madalya kazanmıştır.
- 2010 Singapur Gençlik Olimpiyatları: Erkekler Flöre dalında T. Burak BABAOĞLU gümüş madalya kazanmıştır.
- 2012 Hırvatistan Avrupa Şampiyonası: Yıldızlar Kadın Kılıç dalında Ilgın SARBAN bronz madalya kazanmıştır.
- 2012 Slovakya U-23 Avrupa Şampiyonası: Kadın Kılıç dalında Ayşe İryna KRAVCHUK bronz madalya kazanmıştır.
- 2013 Mersin Akdeniz Oyunları: Kadın Flöre dalında İrem KARAMETE bronz madalya kazanmıştır.
- 2016 Sırbistan Avrupa Şampiyonası: Erkek Kılıç dalında Atakan İslam HEZER bronz madalya kazanmıştır.
- 2016 Rio Olimpiyat Oyunları: Kadın Flöre dalında İrem KARAMETE olimpiyat kotası hakkı kazanmıştır.
- 2017 Bulgaristan Avrupa Şampiyonası: Erkek Kılıç dalında Branşında İbrahim Ahmet ACAR altın madalya kazanmıştır.
- 2017 Bulgaristan Dünya Şampiyonası: Erkek Kılıç dalında İbrahim Ahmet ACAR altın madalya kazanmıştır.
- 2017 Belarus U-23 Avrupa Şampiyonası: Erkek Kılıç dalında Enver YILDIRIM bronz madalya kazanmıştır.
- 2017 Belarus U-23 Avrupa Şampiyonası: Kadın Kılıç Takımı altın madalya kazanmıştır.
- 2018 Rusya Avrupa Şampiyonası: Gençler Kadın Kılıç Takım dalında bronz madalya kazanmıştır.
- 2018 Rusya Avrupa Şampiyonası: Gençler Kadın Kılıç dalında Aylin ÇAKIR bronz madalya kazanmıştır.

- 2018 Rusya Avrupa Şampiyonası: Yıldızlar Kadın Kılıç Branşında Deniz Selin ÜNLÜDAĞ altın madalya kazanmıştır.
- 2019 İtalya Avrupa Şampiyonası: Yıldızlar Kadın Kılıç dalında Nisanur ERBİL altın madalya kazanmıştır.
- 2020 Hırvatistan Avrupa Şampiyonası: Gençler Kadın Kılıç Takım Branşında bronz madalya kazanmıştır.
- 2021 Tokyo Olimpiyat Oyunları: İrem KARAMETE direk kota hakkı kazanmıştır.
- 2021 Mısır Dünya Şampiyonası: Gençler Kadın Kılıç dalında Nisanur ERBİL gümüş madalya kazanmıştır (TEF, 2021).

2.2.3. Eskrimin dalları

Eskrim sporu 1896 yılından itibaren modern olimpiyat oyunlarında yer alan açık maharetlere sahip olunan bir mücadele sporudur. Eskrim sporu kapalı alanlarda yapılan, kendine ait bir oyun alanı bulunan, üç çeşit silah çeşidi; epe, flöre ve kılıç ile mücadele edilen ve farklı kuralları bulunan bir spor dalıdır (Roi & Bianchedi, 2008).

Epe

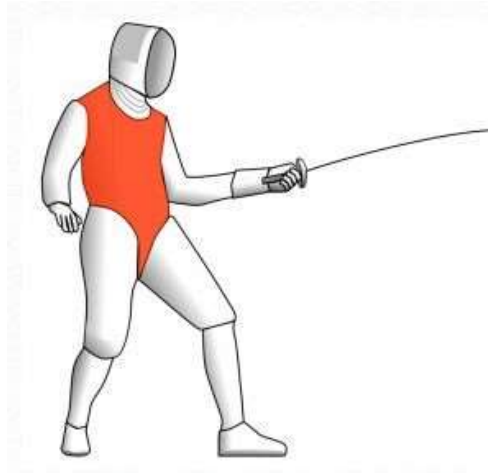
Eskrim sporunun üç ana branşından biri olan epe; sporcuların başlarından ayaklarına kadar olan bütün vücut bölgeleri hedefe dahildir. Epe silahı bir dürtme silahı olarak görülmektedir. Epe silahında 750 gr basınç uygulandığı takdirde dürtme hamlesi yapılmış olur ve puan dürtmeyi yapan sporcuya yazılır. Bütün sayıları sporcuların silahın uç noktasıyla yapmaları gerekmektedir. Epe uzunluk olarak bakıldığında 110 cm, ağırlık olarak bakıldığında ise 770 gr ağırlığındadır (Roi & Bianchedi, 2008). Epe silahının tas bölümü flöre silahının tasına oranla daha büyüktür. Bunun sebebi sporcuların tüm vücutlarından tuş alınabilmesinden dolayı kola yapılacak olan tuşlardan korumasıdır (Evangelista, 1996). Epe branşında flöre ve kılıç branşında uygulanmakta olan atak üstünlüğü kuralının olmamasından dolayı iki sporcunun da eş zamanlı yapmış olduğu tuşlar kabul edilmekte olup her iki sporcuya da birer sayı verilmektedir (Evangelista, 2000; FIE, 2021).

Şekil 2.2. Epe’de geçerli vücut yüzeyi

Flöre

Epe silahına oranla ağırlık bakımından hafif olan flöre silahı epe gibi bir dürtme silahıdır. Hedef olarak flöre branşında sporcuların tuş yapması gereken bölge gövdenin kollar hariç kısmını tanımlamaktadır. Epedeki gibi flörede de silahın sadece uç noktasıyla tuşların yapılması gerekmektedir. Tuşların geçerli sayılabilmesi için rakibe 500 gr’lık bir basınç uygulanması gerekmektedir. Flöre silahı uzunluk olarak 110 cm uzunluğunda, ağırlık olarak ise 500 gr ağırlığındadır (Roi & Bianchedi, 2008). Epe branşında kabul gören beraber sayı burada kabul görmemektedir. Şayet her iki sporcuda birbirlerine aynı zamanda tuş yaparlarsa hakem hangi sporcunun sayıyı aldığını belirlemekte “atak üstünlüğü” kuralına bakmaktadır (Evangelista, 2000). Bu kural Uluslararası Eskrim Federasyonu kural kitabına göre verilmekte olan bir karardır (FIE, 2021).

Şekil 2.3. Flöre’de geçerli vücut yüzeyi

Kılıç

Kılıç silahı, epe ve flörede olduğu gibi bir dürtme silahı değil, büyük oranda kesme silahıdır. Kılıç silahı epe ve flöre silahına oranla uzunluk açısından daha kısa, ağırlık olarak epe silahından daha hafif, flöre silahıyla aynı ağırlıkta bir silahtır. Kılıç silahı uzunluk olarak 105 cm uzunluğunda, ağırlık olarak ise 500 gr ağırlığındadır (Roi & Bianchedi, 2008). Kılıç silahında geçerli olan vücut yüzeyi belin üst kısmıdır. Bu bölgeye kollar ve baş kısmı da dahildir. Kılıç branşında sayıyı alabilmek için silahın herhangi bir geçerli vücut yüzeyine teması yeterli olacaktır. Kılıç branşında, flöre branşında uygulanmakta olan “atak üstünlüğü” kuralı uygulanmaktadır. Yani her iki eskrimcide sayı yaptığında yalnız bir eskrimciye sayı verilebilmektedir (Evangelista, 2000; FIE, 2021).

Şekil 2.4. Kılıç'ta geçerli vücut yüzeyi

2.3. Karakter

Karakter kelimesi, bir kişinin kendisine has olan yapısı, kendisini başka insanlardan farklı kılan ana belirti ve kişinin davranış tarzını belirleyen temel özellikleri, öz yapısı, seciye olarak tanımlanmaktadır (TDK [Türk Dil Kurumu], 2021).

Karakter kavramı doğrudan nitelikleri birleştirmekte ve kişiye değer katmaktadır. Karakter eğitiminde güzel karakterin var olabilmesi zamana karşılık düzenli olmaya bağlıdır (Hall, 2000).

Karakter, bireye ait olan tutumların tamamı olmakla birlikte, kişinin zihinsel, ruhsal ve fiziksel çalışmalarına karşılık olarak toplumun vermiş olduğu değerler bütünüdür (Çağdaş, Arı & Zarife, 2002). Kişinin karakter yapısı, bireysel niteliklerle bulunmakta olduğu toplumun değerlerinden oluşmaktadır. Farklı bir ifadeyle karakter, bir insanın kişilik özelliklerini oluşturmakta ve etrafına karşı vermiş olduğu reaksiyonları belirlemekte olan devamlı ruhsal özelliklerinin tamamına verilen isimdir (Gülçür, 1994).

Karakter, yaşanan çevrenin ortak öğeleri ile ahlaki ilkelerinin etkisi altında kalarak oluşum göstermekte, bu öğelere ve ahlaki ilkelere bakılarak da değerlendirilmesi yapılmaktadır. Bunun yanı sıra karakter, zamanın, yaşanmış olan durumların ve eğitimin de etkisi altında kalarak değişime uğramış ve bir ilerleyiş göstermiştir. Karakter, toplumsal, kültürel ve ahlaki alışkanlıkların bütünüdür. Güzel edinilmiş olan alışkanlıkların veya doğrulukların ve güzel olmayan davranışların ya da takıntıların birleşmesiyle oluşmaktadır. Belirtilmiş olan güzel ve çirkin alışılmışlıklar kişinin karakteri hakkında bilgi vermekte ve hayatındaki yaşamış olduğu hadiseler ve çekmiş olduğu sıkıntılara karşı koyma olarak kişiyi devamlı etkisi altına almaktadır. Karakter, kişinin kendisinden farklı kişilerin doğruluklarını gözlemleyerek daha da güzel olan hareketleri yapmaları sebebiyle bir gayret göstermesini kapsamaktadır. Başka bir ifadeyle karakterin bir kişinin ahlaki düşünce yapısını, doğruluktan ayrılmama ve mesul olduklarının farkına varabilmesi gibi davranışlarını, değişik ortamlarda aktif olarak tutum sağlayan bireysel ve ruhsal nitelikleri ile çevresel bağlılığını içermektedir. Güzel karakter bireyin çevresine düzgün değerleri aktarabiliyor olmasını, adaletli, eşit görüşlü ve karşısındaki kişilere karşı hoşgörülü olduğu bir hayat felsefesiyle ilerlemesini sağlamaktadır (Gökçek, 2007).

Karakter, bireyin ahlaki ilkelere bağlı olmasının ortaya çıkartmış olduğu bir görüntü olmaktadır. Bu sebepten ötürü “karakter sahibi olmak” karar verebilme gücüne sahip çıkabilmek, dışarıdan gelebilecek olan tesirlere karşı durabilmek, rahatlık ve korkuyu göstermemektir. Karakter; bireyin kendisini tanıma, yapabileceklerini bilmesi olarak görülmektedir. Karakter, bireyin hayata başladığından itibaren kazanımı olmayan ve sosyal bir tasarım olarak bireylerin farklı yönleri görmesine ve özelliklerini tanımasına yarımış olan tutumların toplamıdır (Çağdaş, Arı & Zarife, 2002). Bireyin etrafına karşı yapmış olduğu davranışların tümünü belirlemektedir. Karakter denildiğinde çevrede iyi veya kötü tutumlar akla gelmektedir (Çağlayan, 2005). Karakter, bireyin zihinsel, toplumsal ve ahlaki olarak güzel bir biçimde gelişim göstermesidir (Battistich, 2005). Bireyin hayata başladığı andan itibaren toplumsal olarak farklı yönlerdeki özelliklerini tanımlamaya yardımcı olan tutumların tamamıdır. Güzeli bilmek, güzeli sevmek ve güzele ulaşmak olarak bilinmekte olan karakter kavramı için düşünmek ve hissetmek gibi tanımlarda yapılmaktadır (Destebaşı, 2011).

Kıscası ağzından çıkan kelimelerle yapmış olduğu davranışlar arasında doğru bir orantı bulunan, göstermiş oldukları ile söylemiş oldukları arasında anlam farklılığı bulunmayan, yapmış olduğu hareketleri bir ilkeye göre yapan yani kurallara uyan bireyler karakterli bireylerdir (Adır, 2017).

Kişilik

Kişilik kelimesi, tarihin eski devirlerindeki Yunan tiyatrolarının oynandığı devirde, tiyatro oyuncularının kullanmış oldukları maske için söylenen “persona” kelimesinden ortaya çıkmıştır. “Persona” o zamanlar maskeyi kullanan bireyin gerçek kişiliğini yansıtmayıp, oynamış olduğu oyunun tiplemesini yansıtmıştır. Zaman geçtikçe kişinin gerçek hayatta yansıtmaya çalıştığı tavır, hal ve hareketlerin tamamını da anlatmak için kullanılmıştır. Kişilik kavramı bireyin içinde meydana gelen olaylardan ortaya çıkmakta ve genel olarak davranış şekline göre biyolojik doğasını kapsama alanına alan idrak etme kabiliyetini, öğrenebilme gücünü, düşüncelerini, problemlere çözüm üretebilme ve davranış şekillerini anlatmaktadır. Kişilik kavramı iki ana etmen olan karakter ve mizaçtan oluşmaktadır (Ekşi & Katılmış, 2011).

Kişilik kelimesinin yapısı bireyin doğduğu günden itibaren bir oluşum göstermektedir. Birey altı yaşına bastığında kişilik kesin olan hatlarıyla belirlenmeye başlar ve ergenlik dönemi bitimine kadar devam eder. Bu dönemde birey kişilik gelişiminde kesin netlikler kazanmaktadır. Ergenlik döneminden sonraki dönemlerde kişilikte herhangi bir değişim meydana gelmemektedir. Kişiliği karakterden ayıran önemli bir faktörde budur. Sebebi ise karakter bireyin doğduğundan sonrasında bilgi edinmeye başladığı özelliklerdir ve anne babasının vermiş olduğu terbiye bireyin karakterinin belirlenmesinde büyük önem taşımaktadır (Durmuş, 2011).

Kişilik, bireylerin başka kişilerden ayrılması için doğumdan itibaren oluşan ve ileri süreçlerde gelişim gösteren özelliklerin tamamıdır. Kişilik düşünsel olarak değil, ruhsal, fiziksel ve sosyokültürel olarak da devamlılık arz etmektedir (Kaya & Serçeoğlu, 2013; Özdemir, Özdemir, Kadak & Nasıroğlu, 2012). Başka bir tanıma göre kişilik kavramı “kişiyi diğer insanlardan ayrı kılan, kişiye has, tutarlı ve kalıba uydurulmuş nitelikler” olarak ifade edilmektedir (İnanç & Yerlikaya, 2010).

Psikologlara göre kişilik, bireyin sahip olduğu öznel ve ayırt edici olan davranış biçimlerini içinde bulundurmaktadır. Özneldir çünkü kişinin sürekli yapmış olduğu veya en tip hareketlerinin temsil edilmesidir. Ayırt edici olmasının sebebi ise yapmış olduğu bu davranışların bireyi başka bireylerden ayırmasıdır (Mogan, 2005).

Mizaç

Mizaç (Huy) kişinin doğduğu günden itibaren gelen nitelikleridir ve hormonların fazla ya da eksik çalışması gibi bir durum olarak görülmektedir (Durmuş, 2011). Bireyin kendisinin

yapabileceği bir şeyin olmadığı anne ve babasından almış olduğu genetik olan niteliklerden ve alışlagelmiş durumlardan etkilenmektedir (Güney, Şenses Dinç, İşeri, Güzel, Yalçın & Şener, 2013). Günlük hayatta bireye ait olan öfke durumu, sıkılmak, serinkanlı, durgun, içine kapanık, mutlu gibi özellikler mizacın niteliklerini oluşturmaktadır (Ekşi & Katılmış, 2011).

Mizacın tarzları yani bireyin içinde olan istekler doğduğu günden itibaren gelmektedir. Karakter ise bireye eğitim ve bilinçaltının örülmesi yolu ile kazanılmaktadır (Uysal, 2008). İnsanlığın doğası gereği eli sıkılık ve eli bolluk kavramları vardır. Birey karakterine yapılacak olan değişikliklerle eli sıkılık ve eli bolluk kavramlarından birisini geliştirerek göz önüne çıkartırken diğer kavramı arka plana itebilmektedir (Durmuş, 2011).

Aşırı sinirlenmek, sürekli sıkılma duygusu, aniden mutlu hal almak, durağan ya da hareket halinde olmak gibi kişilere göre değişiklik gösteren durumlar mizacın (huy) özellikleridir. Atasözlerine bakıldığında da “huy canın altındadır.”, “huylu huyundan vazgeçmez.”, “can çıkar huy çıkmaz.” vb. sözlerde mizaç (huy) kelimesinin kişilikle aşırı bağlantısının olduğu göstermektedir (Adır, 2017). Bireyin yaşamış olduğu duygu ve düşüncelerin hepsini kapsayan mizaç, kişilik kavramının yalnız bir tarafını oluşturmaktadır (Köknel, 1997).

2.3.1. Karakter gelişimi

Ahlak kavramı tüm milletlerde en önde gelen ana değer sistemi olarak görülmektedir. Farklı olan bütün sistemler ahlaki değerlerin sınırını geçmeyecek bir şekilde ilerlemelidir. İnsanların kendileri adına yapılacak olan şeylere önem verdikleri, başkalarının adına yapılacak olanları ise önemsemedikleri bir toplumda ne sosyokültürel hayattan ne de sanat hayatından söz etmek mümkün değildir.

Ahlakın iyi yönde ilerlemesine yardımcı olmaya çalışan ebeveynler, öğretmenler, İslam âlimleri, siyasetçiler ve devletin başında bulunan insanlar ahlaki gerçekleri göz ardı etmemeli, insanı tekil olarak değil tüm yönleri ile öğrenmeye çalışmalıdır. İnsan hareketlerini ahlaki sınırlılıklar içerisine alan kuvvet, dayanıklı bir ahlaki güçtür. İnsan davranışları kurallarıyla birlikte öğrenmemekte, bazı davranışlarla karşı karşıya kaldığında belirli mutluluk, üzüntü, öfke gibi durumlara sahip olduğunda güzel ahlaklı ya da çirkin ahlaklı olmaktadır (Güngör, 1995).

Karakter kavramı çok geniş bir kavramdır. Karakter gelişimi her kişi için farklılıklar göstermektedir. Karakter kavramı aşamalı olarak bir gelişim yolu göstermektedir. Karakterin ne zaman gelişim gösterebileceği bilinmektedir (Berkowitz & Grych, 2000). Karakterin gelişim göstermesinde öncelik olarak genlerden gelen etmenlerin etkisini gösterdiği

düşünüldüğünde, doğumdan önceki süreçlerde de karakterin gelişimine önem verilmesi gerekmektedir. Annenin doğumdan önceki süreçlerde bebeği ile arasında kurmuş olduğu bağ, bebekteki karakter gelişiminde çok etkili rol oynamaktadır (Berkowitz & Grych, 2000; Berkowitz, Kuehn & Smith, 2003).

Karakter olgusunun gelişimindeki bütün etkilerin zamansal bir sıra içinde olduğu düşünülürse bebeklik ve ergenlik çağı dönemlerinin karakter olgusunun gelişiminin en etkili dönemlerini oluşturduğu görülmektedir. Bebeklik döneminde bireyin karakterinin büyük bir kısmı gelişim göstermektedir. Ergenlik çağına gelindiğinde ise bebeklik döneminde başlamış olan gelişim bu dönemde devam etmektedir. Bu sebeptir ki bebeklik ve ergenlik çağı dönemi bireylerin karakterlerinin gelişimi açısından oldukça önemlidir. Bebeklik döneminde başlayıp bireyin içinde yaşamış olduğu dürtülerinin düzene girme potansiyelinin okula gitmeden önceki zamanlarda yani altı-yedi yaşlarında üst seviyelere çıktığı görülmektedir. Bu dönemde çocuk kendi dürtülerini, saldırgan isteklerini kontrol altına alabilmekte ve tavırlarına yön verebilmektedir (Berkowitz & Grych, 2000).

Ergenlik çağında karakterde kimlik ve ahlak düşüncesi gelişir. Ahlaki düşünce, üç yaşlarında başlayan bir gelişmedir. Bu düşünce yapısının ilkökul çağından ergenlik çağına adım atılan 11-12 yaşlarına kadar gelişim gösterdiği ifade edilmektedir. Ergenlik çağı bireyin ahlaki olarak kimliğinin oluşum gösterdiği bir dönemdir. Ahlaki kimlik, kişinin bireysel yapısını ortaya koymaktadır. Ergenlik dönemi bu kimliğin yerini almasında çok önemli süreçlerden biridir (Berkowitz & Grych, 2000; Berkowitz, Kuehn & Smith, 2003).

Karakter gelişimi bebeklik döneminde başlayan ve ölene kadar devam eden bir olgudur. Fakat bu gelişimde farklı inişler ve çıkışlar bulunmaktadır. Yani gelişimin hızı sabit değildir. İnsan hayatındaki dönemler ele alındığında çocukluk ve ergenlik çağı karakterin oluşmasında çok önemli bir yer arz etmektedir. Bebeklik döneminde kişi yalnızca ebeveynleriyle etkileşim halindeyken, çocukluk döneminde artık toplumdaki diğer insanlarla da iletişim halinde olmaya başlamaktadır. Dolayısıyla yaşamış oldukları vasıtasıyla devamlı olan öğrenmeler görülmektedir.

2.3.2. Karakter gelişimi ve spor

Millî Eğitim Temel Kanunu eğitimin genel hedefini; “bedensel, zihinsel, ahlaki, ruhani ve duygusal bakımdan düzenli ve sıhhatli olma şeklinde bir kişilik ve karakter, özgür düşünce yapısına, dünya görüşünün genişlemesine, toplumda insana verilen değerde saygılı olmaya, sorumluluk duygusunun gelişmesine, yapım yönünden gelişen, yenilikçi fikirlere sahip olan bireyler yetiştirmek” olarak belirlemiştir (MEB, 2011).

İlkokul ve ortaokul programları yapılırken yer verilen beden eğitimi derslerinin karakter gelişimi üzerinde etkili olduğu düşünülmüştür. Eğitim programları Millî Eğitim Bakanlığı'nın hedefleri ve ana unsurlarına uygun olarak ilkokul amaçlarında; “her Türk çocuğuna ülkesine yararlı iyi bir yurttaş olması için gerekli olan ana bilgiler, beceriler, tavırları ve güzel alışkanlıklar empoze etmek; çocuğu ahlaki yönden millî duygulara uygun bir biçimde yetiştirmek; her Türk çocuğunun ilgisini ve yetenekleri yönlerinden yetiştirmek ve hayata hazırlamak” olarak tanımlanmıştır. Ortaokullarda beden eğitimi derslerinin hedefi; öğrencilerin genel kültür seviyelerinin iyileştirilmesini, kişinin toplumda oluşabilecek olan sorunlarla ilgili bilgi sahibi olup çözüm önerileri sunmasını, ülkemize ekonomi, toplum ve kültür yönünden ilerleyişinde yardımcı olabilmesini ve bilinçli bir birey olmasını sağlamak olarak belirtilmektedir. Aşağıdaki maddelerde ortaokul beden eğitimi dersinin amaçlarına yer verilmiştir:

- İşbirlikçi çalışma ortamına dayalı olma ve birlikte davranışları düzenleme alışkanlıkları kazandırma.
- Sorumluluk duygusunu geliştirme.
- Liderlik vasıflarını üst seviyelere çıkartma.
- Fairplay duygusu doğrultusunda müsabaka yapma, kaybetse dahi kazananı tebrik etme, yenilmiş olmayı kabul etme duygusu, hile yapma ve haksızlıklarla karşı karşıya geldiğinde bu durumların karşısında durabilme.
- Kamu mallarını düzenli ve özen göstererek kullanması ve koruması.

Beden eğitimi dersinde bireye verilmek istenen bu hedefler bireyin karakter gelişim sürecini destekler niteliktedir (MEB, 2011).

Birçok araştırmada spor kavramının kişilik kavramı üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Genellikle vurgu yapılan konu, beden eğitiminin karakter eğitimi üzerinde etkili olduğu, spor kavramının da sosyokültürel özellikler açısından gelişme sağladığıdır (Honeybourne, Hill & Moors, 2004). Araştırmalarda egzersiz ve spor ortamında kişilik faktörünün büyük bir öneme sahip olduğu vurgulanmıştır (Honeybourne, Hill & Moors, 2004; Weinberg & Gould, 2010).

1995 yılında, Amerika'nın 36 eyaleti ve Kolombiya'nın belirli bölgelerinde 27 milyon dolar harcanarak “Karakter Eğitiminde Pilot Projelerde Ortaklık” çatısı altında birleştirilmiş ve bu sayede “spor karakteri geliştirir mi?” sorusunun cevabı aranmıştır. Ayrıca Kuzey İrlanda ve İngiltere'nin de yer aldığı Eğitim Reform Hareketleri, sporun bireylerin yalnızca kişisel, bedensel ve ahlak gelişimini değil sosyokültürel ve karakter gelişimini de sağladığını ifade etmişlerdir (Theodoulides & Armour, 2001).

2.4. Zihinsel Dayanıklılık

Zihinsel dayanıklılık kavramıyla alakalı olarak çok sayıda tanım yer almaktadır. Bu tanımlar zihinsel dayanıklılık kavramının çeşitli niteliklerini ortaya koymaktadır.

Zihinsel dayanıklılık bir kazanım ya da bir ahenk sürecini anlatmaktadır (Hunter, 2001). Herhangi bir tehdit durumu, facia ya da aile ilişkilerinde yaşanmış sorunlar, hastalıklar, ekonomik yönde çekilen dertler gibi önemli stres kaynaklarına karşılık zihinsel dayanıklılık bireyin alışma zamanı olarak tanımlanmaktadır (Tusaie & Dyer, 2004).

Zihinsel dayanıklılık kavramı genel olarak sonuç ve sonuçların sebep oluşlarına göre açıklanmaktadır. Bu değişkenlikler risk faktörleri, koruyucu faktörler ve olumlu sonuçlar olarak üç temel başlık altında yer almaktadır (Coleman & Hagell, 2007; Rutter, 2006).

2.4.1. Zihinsel dayanıklılıkta risk faktörleri

Risk kavramı aniden gelişen olumsuz olayların tahmin edilebilir bir değişken olarak olumsuz hayat koşullarını anlatmak üzere kullanılmaktadır. Bilim insanları çevrenin ve kişinin niteliklerine göre risk faktörünün ayrıldığından söz etmişlerdir. Risk faktörleri birey ile ilgili olan risk faktörleri; zekâ seviyesinde yaşanan düşüklük, ileriye yönelik kaygı, yaşanan hastalıklar, kişinin kendisine olan güven faktörünün az olması, kişinin kendi ifade etme konusunda güçlük çekmesi, depresif olan kişilik yapısı vb. aile ile ilgili olan risk faktörleri; ailede bulunmakta olan sağlık problemleri, anne babanın birbirlerinden ayrılması, yalnız anne veya babadan birisi ile yaşama, ailenin kişiye karşı sert çıkışları, aile içinde yaşanan şiddet olayları vb. ve toplumsal olan risk faktörleri; ekonomik yetersizlik, yaşanan evin, okunulan okulun veya hizmet alınan yerlerin yetersiz olması, uyuşturucu maddelerin kullanılması, işsiz kalma, göç vb. olarak üçe ayrılmıştır (Tümlü & Receptoğlu, 2013).

2.4.2. Zihinsel dayanıklılıkta koruyucu faktörler

Risk durumunu veya zorluk ile karşı karşıya kalma durumunun etkisini kaybettiren ya da tamamen yok eden, kişinin yeterli olma durumunu geliştirmesini tanımlamaktadır. Kişide veya kişinin yaşamış olduğu ortamlarda koruyucu faktörlerin var olduğu, bir açıdan bakıldığında sorunun ortaya çıkmadan hemen öncesinde önlenmesini sağladığını, başka bir açıdan da ortaya çıkan sorunların tesirinin en aza indirgenmesi ile kişinin ruhsal ve bedensel iyi olmasında yer edecek hareketleri ve bilgiyi kuvvetlendirmesi için yardımcı olmasını ya da ortaya çıkan problemler karşısında dik durabilmesini sağlamaktadır (Tümlü & Receptoğlu, 2013).

Zihinsel dayanıklılık ile ilgili olan araştırmalarda koruyucu faktörler iki gruba ayrılmaktadır. Bunlar; içsel faktörler (kişinin kendi içinde yaşamış olduğu durumlar), dışsal faktörler (ebeveynlerle iletişim, güvenli eş dost ilişkisi, düzene girmiş bir ev olması, ekonomik açıdan güçlü olunması, iyi bir eğitimin olması) olarak ifade edilmektedir (Tümlü & Recepoğlu, 2013).

2.4.3. Zihinsel dayanıklılıkta olumlu sonuçlar

Kişinin koruyucu içsel ve dışsal faktörlerle birlikte risk faktörleriyle başa çıkabilmesinden ötürü kazanmış olduğu yeterlidir. Bu yeterlilikler; kişinin eğitim hayatında ki başarıları, güzel toplum ilişkisi, sosyal açıdan yeterli olunması, yanlış olan davranış biçimlerinden kaçınma, yardım kampanyalarına katılma, sadece ders içi değil ders dışı etkinliklere de katılma, toplumda belirli olan ilkelere göre yaşama, çevresi tarafından benimsenme, iyi olma hali gibi durumlar olabilmektedir (Tümlü & Recepoğlu, 2013).

Zihinsel dayanıklılık kavramının açıklık kazanmasında rol oynamakta olan birden fazla etmeden söz edebilmek için yapılmış olan araştırmalarda etmenlerin üç ana grupta toplanabildiği söylenmektedir. Bu gruplar; aileyle olan uyum ve ailenin vermiş olduğu destek, kişinin benlik özellikleri ve dışsal destek sistemleri olarak ayrılmaktadır (Haase, 2004).

2.4.4. Sporda zihinsel dayanıklılık

Zihinsel dayanıklılık kavramının özelliğinden dolayı bu alanda yapılmış olan birçok araştırmanın spor ve üst düzey sporcular üzerinde yapılması ve uygulamaya konulması zor olmuştur. Sebep olarak sporcuların kendilerinin ihtiyacı olduğu doğrultuda isteyerek yarışmalarda yer almayı seçmiş olmaları gösterilmiştir (Fletcher & Sarkar, 2012; Luthar, Cicchetti & Becker, 2000).

Fletcher & Sarkar (2013) sporcu bireylerde zihinsel dayanıklılığı iki temel özelliğın etkisi altına aldığını ifade etmişlerdir. Birincisi sporcu bireylerin karşılaşmış oldukları fazlaca stres kaynağı, ikincisi sporcu bireylerin içinde buldukları koruyucu zihinsel faktörlerdir. Stres kaynaklarını yarışma, organizasyon ve kişisel; koruyucu olan etmenleri ise pozitif kişilik, motivasyon, güven, odaklanma ve algılanan sosyal destek olarak sınıflandırmışlardır (Fletcher & Sarkar, 2013).

Fletcher & Sarkar (2012) 12 olimpiyat oyunlarında derece elde etmiş sporcu bireylerle görüşmeler yapmışlar, zihinsel dayanıklılık ve optimal sportif performans arasında oluşan ilişki ve bu ilişkinin nedenlerini araştırmışlardır. Araştırma sonucunda, sporcuların hayatlarında günlük olarak meydana gelebilecek olan olaylar (iş ve antrenman gibi) ve

hayatlarını fazlaca etkisi altına alabilecek olan önemli olaylar (aile büyüklerini kaybetmek) gibi birden fazla stres kaynağı ile karşı karşıya kaldıkları belirlenmiştir (Fletcher & Sarkar, 2012).

Galli & Vealey (2008) tecrübeli sporcuların zihinsel dayanıklılık deneyimlerini araştırdıkları çalışmalarında, sakatlık durumu, hastalık durumu, performansta yaşanan gerileme ve kariyerlerindeki farklı geçiş dönemleri başlıkları altında dört farklı olumsuz faktör ortaya koymuşlardır. Ayrıca sporcuların olumsuz durumlarda istenmedik hisler ve zihinsel olarak çöküş durumları ile karşılaştıklarını, bu durumlara karşı koyabilmeyi etkileyen birden fazla bireysel temelli ve sosyokültürel etmen olduğunu ifade etmişlerdir (Galli & Vealey, 2008).

Sporda zihinsel dayanıklılığı etkileyen stres kaynakları

Son zamanlarda spor psikolojisi üzerine çalışmalar yapan bilim insanları yapmış oldukları çalışmalarla sporcu bireylerin birden fazla stres sebebi olduğunu ifade etmişlerdir (Fletcher & Sarkar, 2013; Fletcher & Wagstaff, 2009; Weston, Thelwell, Bond & Hutchings, 2009; McKay, Niven, Lavalley & White, 2008; Woodman, Hardy, Singer, Hausenblas & Janelle, 2001). Stres kaynakları rekabetçi stres kaynakları, örgütsel stres kaynakları ve kişisel stres kaynakları olarak üç temel başlık altında toplanmaktadır (Fletcher & Sarkar, 2013; Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

Rekabetçi stres kaynakları

Rekabetçi stres kaynakları “öncelikli ve direkt olarak yarışma başarımları ile etkileşim halinde olan çevresel ihtiyaçlardır” (Fletcher, Hanton & Mellalieu, 2006). Rekabetçi başarımlar ile ilgili stres kaynakları genel olarak bir müsabaka öncesi hazırlık, sakatlıklar yaşanması, dışarıdan gelen baskılar, performansta yaşanan düşüklük, hedefler ve rekabet olarak belirlenmiştir (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015; Fletcher, Hanton & Mellalieu, 2006).

Örgütsel stres kaynakları

Örgütsel stres kaynakları “öncelikli ve aracısız olarak kişinin içinde bulunmuş olduğu toplumla ilişkilendirilmekte olan çevre ile ilgili olan ihtiyaçlardır” (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

Araştırmacılar sporcu bireylerin örgütsel stres kaynaklarını sistemli olarak araştırmışlar (Hanton, Wagstaff & Fletcher, 2012; Fletcher & Sarkar, 2012; Kristiansen & Roberts, 2010; Fletcher & Hanton, 2003; Woodman, Hardy, Singer, Hausenblas & Janelle,

2001), çözümlene araştırmalarında toplam 34 çalışmayı sentezlemişler ve 640 değişik örgütsel stres yükleyicisi tespit etmişlerdir. Bu yükleyicileri 31 alt boyuta ayırıp, 4 temel grup oluşturmuşlardır. Bu gruplar liderlik ve bireysel durumlar, kültür ve grup durumları, çevre ile ilgili durumlar ve bireysel durumlardır. Liderlik ve bireysel durumlar, sporcunun antrenörünün davranışları, antrenörünün tavırları, saha görevlisi, seyirciler, televizyon ve radyo mensupları ve yönetim şeklindedir. Kültür ve grup durumları gruptaki arkadaşların davranışları ve iletişimi, gruptaki dayanışma, grupta bulunan kişilerin bireye karşı tutumları, gruptaki rol dağılımı, belirlenen amaç olarak açıklanmaktadır. Çevre ile ilgili durumlar spor yapılan tesis, kullanılan aletlerin seçimi, müsabakaların boyutu, antrenmanların türü, mevsim şartları, ulaşım, kalacak yer, sporda yer alan kural ve değişiklikler, sporcunun dikkatini etkileyenler, bedensel güvenlik ve teknolojidir. Bireysel durumlar ise sakatlanmalar, parasal yön, kilo verme, sıvı takviyesi ve uzmanlık kademeleri arasındaki geçiş dönemleri olarak ifade edilmektedir (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

Sporcuların yaşamış oldukları stres kaynakları üzerinde çalışma yapan bilim insanların profesyonel ve amatör sporcu bireylerde stres kaynaklarının içindekilerini ve miktarlarını araştırdıkları görülmüştür. Fletcher & Sarkar (2012) profesyonel ve amatör sporcu bireylerde örgütsel stres kaynaklarının sıklığı ve içindekileri karşılaştırmışlardır. Yetenekleri fazla olan sporcu bireylerin yetenek yönünden zayıf olan sporcu bireylere göre daha çok stres faktörüyle karşı karşıya kaldıklarını belirlemişlerdir. Ayrıca profesyonel sporcuların ulaşım ve kalacak yer ayarlamaları, parasal gelirler, televizyon ve radyo mensuplarının ilgi göstermesi gibi karar alma süreçlerine amatör sporculara göre daha fazla katılım gösterdiklerini tespit etmişlerdir (Fletcher & Sarkar, 2012).

Kişisel stres kaynakları

Kişisel stres kaynakları öncelikli ve direkt olarak kişisel “sporun dışında” kişinin hayatında yaşanan olaylarla etkileşim içinde olan çevresel ihtiyaçlardır (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015). Bu bağlamda sporcu bireylerin yaşamış oldukları stres kaynaklarının arasında iş ve hayat, aile içinde yaşanan durumlar ve hayatlarında önem arz eden bir kişinin ölmesi görülmektedir. Bu konulardan birincisi olan iş ve hayat spor psikolojisi kaynaklarında sürekli olarak stres kaynağı olarak ifade edilmektedir (Gould, Shaffer, Fisher, Kleinman & Morishima, 1992).

Kişisel stres kaynaklarını spor hayatının ilk kademelerinde yer olan genç sporcular eğitim hayatlarının vermiş olduğu yük ve eğitim hayatlarındaki amaçlarının kişisel ilişkileri ile denge altına alınması ile ilgili zor durumları ifade ederlerken, spor hayatlarının ileriki

zamanlarında bulunan yaş olarak ileri seviyede olan sporcular ise iş mecburiyetleri ve kişisel olan ilişkilerle birlikte işlerini dengelemede zorluk yaşamalarını ifade etmektedirler (McKay, Niven, Lavalley & White, 2008; Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015; Noblet & Gifford, 2002). Bununla birlikte kalacak yer bulma problemi, çevresindeki insanları özleme, kimsenin etkisi altında kalmadan yaşama uyumunu sağlamakla ilgili sorunlarda görülmüştür (Giacobbi, Lynn, Wetherington, Jenkins, Bodendorf & Langley, 2004). Bunun yanı sıra ailevi durumlar bütün sporcuların çoğu zaman yaşamış oldukları stres kaynaklarıdır. Her şeyden önce sporcular ailesinin ekonomik olarak kalkınması için parasal sorunlar da yaşamaktadır (Thelwell, Weston & Greenlees, 2005; Weston, Thelwell, Bond & Hutchings, 2009). Ayrıca kimi sporcular hayatlarında önemli yer edinmiş olan kişilerin hayatlarını kaybetmesinden bahsetmişlerdir. Kimileri ailesinde yer alan birinin, kimileri ise takımda yer alan arkadaşının hayatını kaybetmesinden etkilendiğini ifade etmişlerdir (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015; McKay, Niven, Lavalley & White, 2008).

Koruyucu faktörler

Psikoloji alanında yapılmış olan dayanıklılık araştırmaları ile birden fazla koruyucu faktör ifade edilmiştir. Söz konusu bu faktörlerin aralarında umut, iyimser olma, dışa dönük olma, maneviyat ve sosyal destek yerini almıştır (Brown & Lent, 2008; Campbell-Sills, Barlow, Brown & Hofmann, 2006; Gu & Day, 2007; Horton & Wallander, 2001).

Zihinsel dayanıklılık ölçeklerinin ruh ve sinir hastalığı olan, sporun dışındaki kişilere uygulanması için geliştirilmiş olduğu düşünüldüğünde, bu ölçeklerin uygulanmasından sonra ortaya çıkan koruyucu faktörlerin yalnız ruh ve sinir hastalığı olan kişilere özel olduğu ve bu konudan başka konularla genelleme yapılmaması gerektiği tartışma konusu olmuştur (Connor & Davidson, 2003; Fletcher & Sarkar, 2013; Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015; Madsen & Abell, 2010). Bu durum spor psikolojisi üzerinde çalışma yapan bilim insanları için problem teşkil etmektedir. Bunun sebebi spor dışından olan çalışma gruplarında anlamlı özellik gösteren sonuçların sporcular için tam manasıyla uygun olmadığı düşünülmesidir (Gordon & Gucciardi, 2011). Bu nedenle spora özgü psikolojik dayanıklılık ölçeğinin geliştirilmesi konusunda bilim insanları özel koruyucu faktörlerin ayrıntılı bir biçimde incelenmesi konusunu önermişlerdir (Fletcher & Sarkar, 2013; Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015). Olimpiyat Oyunlarında derece yapmış sporcu bireylere karşı psikolojik dayanıklılık kuramı esasında (Fletcher & Sarkar, 2012), başarıları yüksek olan sporcu bireylerin karşılaşmış oldukları stres kaynaklarına dayanabilmek için yararlanmış oldukları ve uygunluk açısından doğru şekilde kullanmış oldukları 5 temel psikolojik etmeninde (olumlu kişilik faktörü,

motivasyon faktörü, güven faktörü, odaklanma faktörü ve algılanan sosyal destek faktörü) var olduğu belirtilmektedir (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

Olumlu kişilik

Kişilik özelliklerine bakıldığında olumlu kişilik “belirlenmiş olan şartlar ve belirlenmiş olan şekillerde verilen reaksiyon veren meyilleri yansıtmakta olan kalıcı olan düşünceler, duygular ve davranışların kalıplaşmış şekilleri” olarak tanımlanmıştır (Roberts, Watson, Coe, Hall, Powlison, Myers & Jones 2009). Olimpiyat Oyunlarında derece yapmış olan sporcular dayanıklılıkla olan ilişkilerinde zorluk değerlendirmeleri ve üst biliş düzeneklerini etkilemekte olan olumlu kişilik özelliklerinden birçoğuna sahip olmaktadır (Fletcher & Sarkar, 2012).

Soydan geçen özellikler sporcuların bilişsel süreçlerini pozitif yönde etkilemekte, sporda kusursuzlukla sık olarak ilişkilendirilmektedir (Gould & Maynard, 2009). Sporcuların en önemli kişilik özellikleri uyum sağlama, mükemmel olma, optimizm, rekabete dayalı, umut besleme ve kendini yenileme olarak belirtilmiştir (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

Mükemmel olma gayret etmeyi, eş zamanlı hareketlerle ilgili olarak çok düşük hata yapma kaygısını ve kuşkuyu da içeren sağlıklı bir mükemmel olma çeşididir (Stoeber & Otto, 2006).

Optimizm kavramının iki temel tanımı vardır. Birinci tanım başarılı çıkarımlar için karakterin iyi ve kötü olan hadiseleri açıklama yaklaşımı iken (Peterson, 2000), ikinci tanım da, müsabaka öncesinde kaygı düzeyinin düşük olması, spor yarışmaları esnasında iyi bir ruhsal ahenk ve sporcu bireyin performansındaki gerileme sonrasında başarıya odaklanmaya karşı baş etmesi olarak açıklanmaktadır (Gaudreau & Blondin, 2004). Optimist sporcuların başarılı olamamaları sonrasında kendilerini toparladıkları görülmüştür (Fourie & Potgieter, 2001; Martin-Krumm, Sarrazin, Peterson & Famose, 2003).

Rekabeti seven sporcuların kaygı düzeylerinin daha az rekabetçiliğe sahip olan sporculara göre performans odaklı yaklaşımlarına kolaylık sağladığı ve çok az zarar verdiği gözlenmiştir (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

Umut kavramı “karşılıklı olarak türemiş olan başarılı vasıta ve yollar anlayışına dayalı olan bilişsel bir sıra” olarak tanımlanmıştır. Umut düzeyleri yükseklerde olan sporcularda, amaçlarının karşısına engeller çıktığında farklı yollar bulunabilmekte, karşısına çıkmış olan engelleri ortadan kaldırmak için birçok strateji geliştirilebilmekte ve amaçlarının izinden giderken yüksek oranda bağlılık gösterilebilmektedir (Gustafsson & Lindberg, 2010).

Sporcuların güçlü olan yönlerinin geliştirilmesi, gayret etmelerine ve güç durumlarda hedefe ilerlemelerine yardım ederek müsabakalarda stres faktörü ile başa çıkabilmelerini geliştirmektedir (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

Kendini yenileme “etrafındakileri etki altına almak üzere harekete geçme seviyelerine göre kişiler arasındaki farkları belirleyen ve doğuştan gelen yapı” olarak tanımlanmaktadır. Kendilerini yenileyen kişiler karşılıklarına çıkacak olan fırsatları belirler, fırsatlara göre harekete geçer, inisiyatif alır ve anlamlı düzeyde bir değişiklik görene kadar azimle savaşırlar. Kendini yenileyen kişiliklerin politika ve spor gibi değişik alanlarda daha çok başarı elde edebilecek kişilik özelliklerinin olduğu vurgulanmıştır. Bu alanda yapılan sınırlı sayıda çalışmalardan birisinde, sporcularda bu kişisel yönelmeyi fark etmişler ve profesyonel olan triatlon sporcularının yarışma öncesindeki hazırlık evrelerinde performanslarıyla ilgili olan düşüncelere fazlaca önem vererek daha çok kendilerini yenilemekte oldukları görülmüştür. Buna karşın amatör triatlon sporcularının performanslarıyla ilgisi olmamakla birlikte pasif bir düşünce yapısı içerisinde oldukları belirlenmiştir (Fletcher & Sarkar, 2012).

Olumlu kişilik özelliklerinin verdikleri tepkileri pozitif yönde etkilediği, sporcuların zihinsel dayanıklılıkları ile ilişkisi olduğu görülmektedir (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

Motivasyon

Motivasyon, bireyin davranışlarının “ne” ve “neden”ine temas etmekte ve “enerji, yönelme, kararlılık ve eş sonluluk gibi durumlardan etkilenmekte ve amacın tüm yönleriyle” ilgilenmektedir (Ryan & Deci, 2000). Motivasyon seviyesi, sporda devamlı olarak stres ve baskı ile başa çıkabilmek için gereken psikolojik özellik şeklinde ifade edilmektedir (Standage, Gillison, Ntoumanis & Treasure, 2012). Olimpiyat oyunlarında derece yapmış olan sporcuların en güzel biçimde yarışabilmek ve üst düzey performans sergileyebilmek için yapabileceğinin en güzelini yapma, toplumsal, spor coşkusu, basamaklı yaklaşım amaçları, yeteneklerini gösterme ve yeteneklerini başka bireylere kanıtlamayı da içerisine alan birçok dürtülerinin olduğu saptanmıştır. Bu çerçevede yapılmış olan araştırmaların kaynakları optimal motivasyonun sporcu bireylerde zihinsel dayanıklılık için önemli bir nitelik olduğunu göstermektedir (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

Güven

Güven faktörünün yarışmaya dayalı spor branşlarında stres faktörü ve baskılar karşısında durabilmede pozitif yönde bir etkisinin olduğu belirtilmiştir (Galli & Vealey, 2008; Gucciardi, Hanton, Gordon, Mallett & Temby, 2015). Güven faktörü olimpiyat oyunlarında

derece yapmış olan sporcularda dayanıklı olma, stres, performans ili ilişkili bir faktör olarak görülmektedir (Fletcher & Sarkar, 2012). Dünyada başarıları üst düzey olan sporcuların çok yönlü olan bir hazırlık evresi, tecrübe, farkındalık, görsele dayalı, antrenör ve takımda bulunan arkadaşlar gibi bir çok güven kaynağı bulunmaktadır. Sporla ilgili güven ölçeği geliştirirken dokuz farklı güven kaynağı belirlenmiştir. Bu kaynaklar başarılar (kabiliyetlerin gösterilmesi), öz-düzenleme (bedensel ve ruhsal hazırlanma) ve toplumsal iklim (antrenörün liderlik özelliği, toplumsal rahatlama, deneyimler) olarak üç temel gruba ayrılmıştır (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

Odaklanma

Odaklanma ve konsantrasyon bir kişinin olası gelen bir durumda bilerek vermiş olduğu zihinsel bir gayret içerisinde olma kabiliyeti olarak tanımlanmaktadır. Odaklanma faktörünün üst düzey sporcularda psikolojik dayanıklılığın önemli bir noktası olduğu vurgulanmıştır (Fletcher & Sarkar, 2012). Olimpiyat oyunlarında derece yapmış olan sporcuların etraflarındaki göstergelere odaklanmakta güçlük çekmediklerine, bu noktalara uzun bir süre odaklandıklarına, çevrelerinde olan olayların farkında olduklarına ve dikkatlerini karşılaştıkları durumun derecesine göre şekillendirdiklerine vurgu yapılmıştır (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

Dikkat toplamının ve işe odaklanmada genç yaştaki profesyonel sporcuların aksaklıklar karşısında uyumlu bir biçimde olayları atlattıklarına yardım eden faktörün zihinsel nitelikler olduğu ifade edilmiştir (Holland, 2010; Bailey, Collins, Ford, MacNamara, Pearce & Toms, 2010). Sporcuların karşılaştıkları baskının bilişsel süreçleri üzerinde pozitif bir etkisi olduğundan uygun odaklanma ve konsantrasyon kabiliyetinin sporcuların zihinsel dayanıklılığı açısından önemli olduğu belirtilmektedir (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

Algılanan sosyal destek

Sportif yönden algılan sosyal destek “kişinin sosyal desteğe erişim potansiyeli ve alanın, arkadaşların, takım arkadaşlarının ve antrenörlerin, ihtiyaç halinde destek vereceğine dair öznel yargısıyla ilişkili bir destek” olarak tanımlanmaktadır (Fourie & Potgieter, 2001).

Farklı sosyal araçların dünya üzerinde bulunan üst düzey sporcularda dayanıklı olma, stres yaşama, performans arasındaki ilişkinin ana unsurlarını oluşturduğu ifade edilmiştir. Profesyonel sporcularda sosyal destek faktörünün birçok yönünün olduğu vurgulanmış ve dört alan belirlenmiştir. Bunlar; duygusal destek, saygı desteği, bilgisel destek ve somut destektir. Duygusal destek; sevme-sevilme duygularının önemli görülme ile sonuçlandırılması, diğer

bireyler tarafından güven duygusunu vermek için yanlarında bulunması anlamına gelmektedir. Saygı desteği; diğer bireylerin yeterli olduğunu ve öz saygı hissiyatını desteklemesidir. Bilgisel destek; diğer bireylerin yol göstermesidir. Somut destek ise; diğer bireylerin somut araçlarla etki sağlamasıdır (Fletcher, Sarkar & Morgan, 2015).

2.5. İlgili Araştırmalar

2.5.1. Sporda karakter ile ilgili yapılmış araştırmalar

Yazıcı (2021) sporcuların karakter, sportmenlik yönelimleri, rekabetçi agresiflik ve öfke düzeylerinin belirlemeyi amaçladığı çalışmasının araştırma grubunu 2019-2020 Sezonunda farklı spor dallarında spor hayatını devam ettiren 852 sporcu oluşturmuştur. Araştırma sonucunda, sporcuların spor karakterleri ve sportmenlik yönelimlerinin ortalamanın üzerinde, sporda saldırganlık ve öfkelerinin ise ortalamanın altında olduğu görülmüştür. Kadın sporcuların dürüstlük, anti sosyal, adalet, kurallara ve yönetime saygı puanları, erkek sporcuların ise saldırganlık puanları yüksek bulunmuştur. Yaşı büyük olan sporcuların daha merhametli, küçük olan sporcuların ise daha saldırgan olduğu belirlenmiştir. Spor karakteri arttıkça sportmenliğin arttığı, sporda saldırganlık ve öfke arttıkça spor karakterinin ve sportmenliğin azaldığı tespit edilmiştir. Ayrıca sportmenliği yordamada spor karakterinin önemli bir rolünün olduğu saptanmıştır.

Kaplan & Akyüz (2020) futbolcuların başarı hedefleri ve karakterleri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmaya, 2019-2020 Futbol Sezonunda 3. Lig'de oynayan 143 erkek futbolcu katılmıştır. Futbolcuların yaşına göre hedef yönelimlerinde performans kaçınma, performans yaklaşma ve ustalık-kaçınma alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Gelir düzeyi ile spor karakteri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Başarı hedefleri ve spor karakteri arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Sporcuların yaşları ve spor yaşları arttıkça karakter özelliklerinin de olumlu olarak arttığı tespit edilmiştir.

Özlü (2020) Kayseri ilinde lisanslı olarak sportif faaliyetlere devam eden 15-18 yaş aralığındaki 405 sporcunun karakter düzeylerini incelemiştir. Araştırma sonucunda sporcuların karakter düzeylerinin yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bunun yanı sıra, cinsiyet değişkeninde kızların lehine anti sosyal davranış alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Ayrıca not ortalaması ve karakter düzeyi arasında anlamlı bir farklılık belirlenmiştir.

Yıldız (2019) farklı branşlardaki bireysel ve takım sporcularının sportif karakterlerinin ve zekâ boyutlarının sportif başarı motivasyonlarını incelemek üzere farklı yaş gruplarındaki

1204 sporcuya anket uygulamıştır. Araştırma sonucunda, bireysel spor yapan sporcuların centilmenlik, anti sosyal, dürüstlük, etik davranış, spor karakteri, kişiler arası zekâ değişkenleri ortalamalarının takım sporu yapan sporculara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Takım sporu yapan sporcuların ise dış etken yaklaşımı ve doğacı zekâ değişken ortalamalarının bireysel spor yapan sporculara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sporcuların spor karakteri ve çoklu zekâ düzeyleri arttıkça spora özgü başarı motivasyon düzeylerinin de artacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Güçlü, Güvendi, Güvendi & Türksoy Işım (2019) Türkiye Şampiyonasına katılan yıldız güreşçi kadınların spor karakter yapıları ile ahlaki karar alma tutumlarını incelemiştir. Araştırmaya yaş ortalamaları 15 olan 113 kadın sporcu katılmıştır. Araştırma sonucunda, Ahlaki Karar Alma Ölçeğinin hileyi benimsemek alt boyutu İle Spor Karakter Ölçeğinin anti-sosyal alt boyutları arasında pozitif yönde, Ahlaki Karar Alma Ölçeğinin adilce kazanmayı korumak alt boyutu ile Spor Karakter Ölçeğinin dürüstlük, merhamet, sportmenlik ve adalet alt boyutu ile pozitif yönde, anti-sosyal alt boyutu ile negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Öztürk (2018) 2017-2018 yılları arasında Antalya ve Antalya'nın Kemer ilçesinde müsabakalara katılmış olan bilek güreşi sporcuları ve vücut geliştirme sporcularına Sporda Ahlakdan Uzaklaşma Ölçeği ve Sporda Karakter Ölçeğini uygulamıştır. 489 sporcuya uygulamış olduğu anketler sonrasında çalışmaya katılan sporcuların sporda ahlaktan uzaklaşma düzeyleri ile sporda karakter düzeyleri arasında negatif, anlamlı ve orta düzeyde bir ilişkinin olduğunu belirlemiştir. Sporcuların karakter yapılarının ahlaktan uzaklaşma düzeylerini etkilediği tespit edilmiştir.

Vidoni & Ward (2009) Rugby Ünitesinde ortaokul beden eğitimi dersinde fair play öğretiminin etkinliğini incelemiştir. Araştırmada 7 öğrenci belirlenmiş ve bu öğrenciler 18 ders süresince her derste 40 dakika boyunca gözlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, fair play öğretiminin öğrencilerin bekleme zamanlarını azaltmada ve öğrencinin aktif katılımını arttırmada etkili bir öğrenim yöntemi olduğu saptanmıştır. Zararlı davranış sayısında azalış olduğu belirlenmiştir. Beden eğitimi etkinliklerinin yalnızca insanların bedensel gelişimleri için değil aynı zamanda karakter gelişiminde de önemli bir etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Mouratidou, Goutza & Chatzopoulos (2007) lisede öğrenim gören 157 öğrenciye beden eğitimi ve spor dersinde altı haftalık karakter gelişim programı uygulamıştır. 78 kız ve 79 erkek öğrencinin aralarındaki ahlaki düşüncelerin anlamlı olarak farklılık gösterip göstermediğini incelemiştir. Araştırmanın sonucunda, deney grubunun kontrol grubuna göre ahlaki düşünceyi daha fazla ortaya koydukları görülmüştür. Kızlar ile erkekler arasında

anamlı bir farklılık belirlenmemiştir. İyi oluşturulmuş bir ortamın karakter gelişimine doğru orantıda katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Hills & Argyle (1998) geniş zaman etkinliklerinin meydana getirmiş olduğu mutluluk duygusunun ortaya çıkarmış olduğu pozitif duygular ve bu duyguların kişilik ile olan ilişkilerini incelemek için yaşları 18 ile 82 arasında değişkenlik gösteren 275 katılımcıya ulaşımlardır. Araştırma sonucunda, her türlü serbest zaman etkinliğinin olumlu olan hislerin ortaya çıkmasında ana etmen olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca bu etkinliklerin dışa dönük kişilik özelliği ile ilişkili olduğu belirlenmiştir. Dışa dönük kişilik özelliğinin takım sporlarında daha fazla ön plana çıktığı tespit edilmiştir.

2.5.2. Sporda zihinsel dayanıklılık ile ilgili yapılmış araştırmalar

Loehr (1986) sporcu ve antrenörlerin zihinsel dayanıklılıklarını araştırdığı çalışmasında, sporcu ve antrenör başarılarının en az %50'lik kısmının zihinsel dayanıklılığı yansıtan psikolojik faktörlerden oluştuğunu belirtmiştir. Ayrıca zihinsel dayanıklılık faktörünün; kendine güvenme, negatif enerji, dikkat kontrolü, imgeleme kontrolü, motivasyon, pozitif enerji ve tutum kontrolü olarak yedi ana yapıdan oluştuğunu tespit etmiştir.

Fourie & Potgieter (2001) 131 uzman antrenör ve 160 elit sporcu ile yapmış oldukları nitel çalışmalarının sonucunda zihinsel dayanıklılık faktörünün 12 tane bileşenin olduğunu tespit etmişlerdir. Bu bileşenler; motivasyon düzeyi, başa çıkma becerileri, güveni koruma, bilişsel beceri, disiplin ve hedef yönelimi, rekabetçi olma, fiziksel ve zihinsel gereklilikler, takım birliği, psikolojik dayanıklılık, hazırlık becerileri, inanç ve etik olarak ortaya çıkmıştır. Antrenörler için bu kavramların en önemli yapısı “konsantrasyon” iken, sporcular için “azim ve çaba” olarak ifade edilmiştir.

Uçar & Kaplan (2020) Konya Süper Amatör Kümede 2018-2019 Futbol Sezonunda yer alan 12 takım ve 1. Amatör Kümede yer alan 18 takımın futbolcularının oluşturduğu 320 katılımcıyla yapmış oldukları çalışmalarında, futbolu çok iyi algılayan sporcuların diğer sporculara göre zihinsel dayanıklılıkların daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Herhangi bir iş ile uğraşmayan ve memur olan sporcuların diğer sporculara göre zihinsel dayanıklılıklarının düşük olmasının sebebi, bu sporcuların geleceğe yönelik olarak gelişme ve ilerleme gösterme beklentilerinin azalması olarak ifade edilmiştir.

Carter (2013) maraton koşusu sporcularıyla yapmış olduğu çalışmasında, 4 hafta boyunca sporcuların imgeleme antrenmanı ve zihinsel dayanıklılık antrenmanı yoluyla optimal performans duygu durumlarını incelemiştir. Araştırma sonucunda, imgeleme

antrenmanları yaptıkça sporcuların zihinsel dayanıklılıklarının gelişme kaydettiğini tespit etmiştir.

Bhambri, Dhillon & Sahni (2005) 12-17 yaş aralığındaki elit düzeydeki 32 masa tenisi sporcularının zihinsel becerilerinin zihinsel dayanıklılıklarına olan etkilerini araştırmışlardır. Çalışmada sporcuları 3 ana gruba ayırmışlar, birinci gruba gevşeme teknikleri egzersizlerini, ikinci gruba imgeleme egzersizlerini, üçüncü gruba ise hem imgeleme hem de gevşeme egzersizlerini yaptırmışlardır. Araştırma sonucunda, imgeleme egzersizleri ve gevşeme egzersizlerinin zihinsel dayanıklılık puanlarını arttırdığı belirlenmiştir. Zihinsel dayanıklılık puanı en çok artan grubun hem gevşeme egzersizleri hem de imgeleme egzersizleri yapan üçüncü grup olduğu tespit edilmiştir.

Gucciardi, Gordon & Dimmock (2009) Avustralya'da 14-15 yaş grubu amatör futbolculara yapmış oldukları 6 haftalık psikolojik beceri egzersizlerinin zihinsel dayanıklılığı geliştirmiş olduğunu ortaya koymuşlardır.

Golby & Wood (2016) 18-31 yaş arası kadın kürek sporcularının zihinsel dayanıklılık düzeylerini ve psikolojik iyi oluşlarının gelişimini incelemek amacıyla kadın kürek sporcularına 6 ay boyunca psikolojik beceri egzersizleri yaptırmışlardır. Yaptırmış oldukları psikolojik beceri egzersizlerinin (içsel konuşma, düşünceyi durdurma, düşünce kontrolü, konsantrasyon ve odaklanma, pozitif imgeleme) zihinsel dayanıklılık puanlarını anlamlı düzeyde arttırdığı tespit edilmiştir.

Zhou & Chen (2013) judo sporcularına uygulanan psikolojik antrenman ve fiziksel antrenmanların zihinsel dayanıklılığa ve beceri öğrenimine olan etkilerini araştırmışlardır. Judo sporcularına haftada 3 tekrardan oluşan 4 haftalık bir çalışma programı uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, psikolojik ve fiziksel antrenman yapan grubun puanlarının psikolojik ve fiziksel antrenman yapmayan gruba oranla anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Jackson, Kimiecik, Ford & Marsh (1998) 398 sporcunun kaygı, hedef yönelimi, motivasyon tipleri ve algılanan yetenek ile optimal spor deneyimi arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, sporcuların içsel motivasyonları ve algıladıkları yetenek ile optimal spor deneyimi arasında pozitif yönde bir artış belirlenirken, kaygı ve optimal spor deneyimi arasında ise negatif yönde bir artış olduğu saptanmıştır.

Vernacchia, McGurie, Peardon & Templin (2000) 15 olimpiik başarılı sporcunun zihinsel özelliklerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonucunda, olimpiik sporcuların başarı için etkili olduğunu belirttikleri zihinsel faktörler; yapmış oldukları işten zevk almaları, başarıya ulaşmak için yoğun arzular beslemeleri, sabırla hareket etmeleri, başarıyı kazanmak için ısrarlı olmaları, kendinden emin olmaları, başarının hayalini kurlmaları, periyodik olarak

çalışmayı bilmeleri, kendilerine inanmaları, güvenlerini korumaları ve çalışma ahlakına sahip olmaları olarak tespit edilmiştir.

İlhan (2020) düzenli olarak antrenman yapan ve tenis oynayan tenis sporcularının zihinsel dayanıklılıklarını incelemiştir. Çalışma grubunu Türkiye Tenis Federasyonu'na bağlı olan tenis kulüplerinde tenis sporcu yapan 308 sporcu oluşturmuştur. Araştırma sonucunda, tenis sporcularının zihinsel dayanıklılık düzeylerini yaş ve spor yapma yılının etkilediğini tespit etmiştir. Tenis sporcularının yaşları ve tenis oynama yılı arttıkça kontrol duygusunun arttığı görülmüştür. Tenis sporcularının deneyimlerinin artmasının baskı ve beklenmedik durumlar karşısında daha rahat ve kontrollü olmalarına sebep olduğu belirlenmiştir.

Yıldız (2017) 315 sporcunun zihinsel dayanıklılık ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın sonucunda, sporcuların zihinsel dayanıklılık ile öz yeterlik düzeyleri arasında orta düzeyli ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu, spor değişkeni açısından sporcuların zihinsel dayanıklılık ve öz yeterlik düzeylerinin farklılaştığı, yaş ve eğitim düzeyi değişkeni açısından sporcuların zihinsel dayanıklılık düzeylerinin farklılaştığı saptanmıştır.

Bülbül (2015) üniversite takımlarında oynayan tenis ve basketbol sporcularının psikolojik dayanıklılık düzeylerinin belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya 2013-2014 Sezonunda Üniversitelerarası 1. Ligde oynayan 101 basketbol ve 60 tenis olmak üzere toplam 161 sporcu katılmıştır. Araştırma sonucunda, tenis sporcularının psikolojik dayanıklılık alt boyutlarından yapısal stil, gelecek algısı ve sosyal yeterlilikte basketbol sporcularından daha iyi düzeyde olduğu, kadın sporcuların aile uyumu, sosyal yeterlilik ve sosyal kaynaklar alt boyutlarında ve toplam psikolojik dayanıklılık algısında erkek sporculardan daha dayanıklı olduğu ve lisanslı sporcuların psikolojik dayanıklılıklarının lisanslı olmayan sporculardan daha iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Tekkurşun Demir & Türkeli (2019) spor bilimleri fakültesinde eğitim alan 248 öğrencinin egzersiz bağımlılığı ve zihinsel dayanıklılıklarını incelemiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin genel egzersiz bağımlılığı seviyelerinin risk grubunda olduğu ve zihinsel dayanıklılık seviyelerinin orta düzeyin üstünde olduğu görülmüştür. Öğrencilerin egzersiz bağımlılığı ile zihinsel dayanıklılık seviyeleri arasında anlamlı ilişki bir belirlenmiştir. Düzenli spor yapanların olumsuz olaylarla karşılaştıklarında spor yapmayanlara göre fiziksel ve zihinsel açıdan daha hızlı toparlandıkları tespit edilmiştir.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Türkiye Eskrim Federasyonu'na bağlı olarak eskrim sporu yapan ve lise ve üniversitede eğitim alan sporcuların karakter yapıları ile zihinsel dayanıklılıkları arasındaki ilişkinin incelendiği bu araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile değerlendirilmiş, genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte olan ya da halen var olan bir durumu olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlar. Genel tarama modeli, bir evrende evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tamamı ya da örneklem üzerinde yapılan taramalardır (Karasar, 2005). İlişkisel tarama modeli, iki ya da daha fazla değişken arasındaki değişimin varlığını veya derecesini belirleyen modellerdir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2017).

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma evrenini 2020 yılında Türkiye Eskrim Federasyonu klasmanlarında yer alan faal lisanslı sporcular oluşturmaktadır. Türkiye Eskrim Federasyonu'nun ilettiği bilgilere göre çalışmanın yürütüldüğü tarihlerde klasmanlarda lise ve üniversite düzeyinde faal olarak müsabakalara katılan sporcu sayısı 616 olarak aktarılmıştır. Ural & Kılıç (2005) örneklem seçiminde 0,05 tolerans gösterilebilir hata için 11.000 kişiden oluşan bir evrenden 375 kişinin yeterli olacağını ifade etmişlerdir. Araştırma örneklemini evrenden tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 286 eskrim sporcusu oluşturmuştur. Bu sayı yaklaşık olarak evrenin yarısını temsil etmektedir.

3.3. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri

Araştırmada “Kişisel Bilgi Formu”, sporda karakter yapı özelliklerini ölçmek amacıyla “Spor Karakter Ölçeği”, sporda zihinsel dayanıklılıklarını ölçmek amacıyla “Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri” kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formunda sporcuların cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, eğitim durumu, eskrim sporunda branşı, eskriime devam etme süresi, millî sporcu olup olmadığı, ailenin aylık ortalama gelirine ilişkin sorular yer almıştır.

3.3.2. Spor Karakter Ölçeği

Araştırmada eskrim sporcularının karakter yapılarını ölçmek amacıyla Jang (2013) tarafından geliştirilen, Türkçe'ye uyarlaması Görgüt ve Tuncel (2017) tarafından gerçekleştirilen Spor Karakter Ölçeği (SKÖ) kullanılmıştır. SKÖ'nün geçerlik ve güvenilirlik çalışması lise ve üniversitede eğitim alan rastgele yöntem ile seçilen sporcu öğrenciler üzerinde yapılmıştır. SKÖ beş alt boyut ve 27 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin 5'i olumsuz, 22'si olumlu ifadelerdir. 5'li likert tipindeki ölçeğe doğrulayıcı faktör analizi uygulanmış ve beş alt boyut için uyum indekslerinin ($X^2/df= 3.97$, $GFI= 0.88$, $AGFI= 0.86$, $CFI= 0.97$, $NNFI = 0.96$, $NFI = 0.95$, $IFI= 0.97$, $RFI= 0.95$, $RMR= 0.05$, $SRMR= 0.05$, $RMSEA= 0.06$) mükemmel ve kabul edilebilir uyum düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Güvenirlik için ise iki yarı güvenilirlik yöntemi kullanılmıştır. Ölçek toplam iç tutarlılığı 0.90 iken iki yarı test güvenirligi 0.93 olarak tespit edilmiştir. Alt boyutların iç tutarlık ve iki yarı güvenilirlik sonuçları Dürüstlük alt boyutu için 0.81/0.85, Anti-sosyal alt boyutu için 0.78/0.79, Merhamet alt boyutu için 0.76/0.78, Sportmenlik alt boyutu için 0.78/0.76 ve Adalet alt boyutu için 0.84/0.82 olarak belirlenmiştir. Cevaplama sisteminde ifadeler “Kesinlikle katılmıyorum (1)”, “Katılmıyorum (2)”, “Kararsızım (3)”, “Katılıyorum (4)”, “Tamamen katılıyorum (5)” biçiminde puanlandırılmıştır.

3.3.3. Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri

Eskrim sporcularının zihinsel dayanıklılıklarını ölçmek amacıyla Sheard, Golby & Van Wersch (2009) tarafından geliştirilen, Türkçe'ye uyarlaması Altıntaş & Koruç Bayar (2015) tarafından gerçekleştirilen Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri (SZDE) kullanılmıştır. SZDE'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması 21.22 yaş ortalamasına sahip farklı branşlardan (basketbol, futbol, hentbol, voleybol, bocce, yüzme, halk oyunları, atletizm, cimnastik, tenis, tekvando, güreş) 202 sporcu üzerinde yapılmıştır. Ölçek 3 alt boyut ve 14 maddeden oluşmaktadır. 4'lü likert tipindeki ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre uyum indekslerinin ($X^2/df= 1.98$, $GFI= 0.90$, $CFI= 0.91$, $IFI= 0.91$, $TLI= 0.88$, $RMR= 0.04$, $SRMR= 0.07$, $RMSEA=0.07$) iyi uyum değerleri gösterdiği tespit edilmiştir. Ölçek toplam iç tutarlılığı 0.77, Güven alt boyutu için 0.84, Devamlılık alt boyutu için 0.51, Kontrol alt boyutu için 0.79 olarak belirlenmiştir. Cevaplama sistemi, her bir ifade için “Tamamen yanlış (1)”, “Yanlış (2)”, “Doğru (3)”, “Tamamen doğru (4)” biçiminde puanlandırılmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Hazırlanan ölçekler, Türkiye Eskrim Federasyonu Başkanlığı tarafından 06/10/2020 tarihinde alınmış olan izin doğrultusunda, 16-24 Kasım 2020 tarihleri arasında Ankara ilinde düzenlenen Yıldızlar U17, Gençler ve Büyükler Epe-Fl re-Kılıç Türkiye Şampiyonasına katılan 286 eskrim sporcusuna araştırmacı tarafından uygulanmıştır.  lceklerin cevaplandırılmasında dikkat edilecek noktalar açıklanmıştır. Sporculara  lcekler gönüllülük esasına dayalı olarak yüz yüze uygulanmıştır. Çalışmanın etik kurulu izni Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşer  Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı tarafından 13/11/2020 tarih ve 2020/82 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 16.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Verilerin normallik dağılımı Basıklık ve arpıklık (Kurtosis - Skewness) kat sayıları aralığı ile değerlendirilmiş, değerlerin +1.5 ve -1.5 aralığını aşmadığı ve dolayısıyla verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir (Tabachnick & Fidell, 2013). İekli küme karşılaştırmaları için bağımsız grup t testi, ikiden fazla küme karşılaştırmaları için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Anlamlı farklılıkların kaynağını belirlemek için Tukey HSD oklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların Spor Karakter  lceği ve Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarının puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmek amacıyla Pearson Momentler arpım Korelasyon Katsayısından faydalanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

Bu bölümde, veri toplama araçları yoluyla katılımcılardan toplanan verilerin analizi sonucunda ulaşılan bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Ölçek Güvenirlik Değerleri

Bu araştırma kapsamında Spor Karakter Ölçeği ve Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri güvenirlilik katsayısı ayrı olarak hesaplanmıştır.

Ölçeklerin güvenirlilik değerleri; Spor Karakter Ölçeği için 0.82, “Dürüstlük” alt boyutu için 0.81, “Anti-sosyal” alt boyutu için 0.78, “Merhamet” alt boyutu için 0.76, “Sportmenlik” alt boyutu için 0.78, “Adalet” alt boyutu için ise 0.84’tür.

Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri için 0.77, “Güven” alt boyutu için 0.81, “Kontrol” alt boyutu için 0.71, “Devamlılık” alt boyutu için ise 0.74 şeklindedir.

4.2. Verilerin Normallik Analizi

Verilerin normallik dağılımı Basıklık ve Çarpıklık (Kurtosis - Skewness) kat sayıları aralığı ile değerlendirilmiş, değerlerin +1.5 ve -1.5 aralığını aşmadığı ve dolayısıyla verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir (Tabachnick & Fidell, 2013).

4.3. Eskrim Sporcularının Kişisel Bilgileri

Eskrim sporcularının kişisel bilgi formundan elde edilen verilerin sayısal dağılımı Tablo 4.1.’de verilmiştir.

Tablo 4.1. Sporculara ait kişisel bilgilerin sayısal dağılımı

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Erkek	164	57,3
	Kadın	122	42,7
	Toplam	286	100,0
Yaş	14-15 Yaş	100	35,0
	16-17 Yaş	80	28,0
	18 Yaş ve Üzeri	106	37,1
	Toplam	286	100,0
Kardeş Sayısı	0-1 Kardeşi Olan Sporcu	152	53,1
	2 ve Üzeri Kardeşi Olan Sporcu	134	46,9
	Toplam	286	100,0
Eğitim Durumu	Lise Düzeyi	189	66,1
	Lisans Düzeyi	97	33,9
	Toplam	286	100,0
Branş	Epe	103	36,0
	Flore	98	34,3
	Kılıç	85	29,7
	Toplam	286	100,0
Eskrim Deneyim Süresi	1-5 Yıl Arası	144	50,3
	6 Yıl ve Üzeri	142	49,7
	Toplam	286	100,0
Millîlik Durumu	Millî Sporcu	107	37,4
	Millî Olmayan Sporcu	179	62,6
	Toplam	286	100,0
Aile Gelir Seviyesi	5500 TL ve Altı	70	24,5
	5501 TL ve 8500 TL Arası	101	35,3
	8501 TL ve Üzeri	115	40,2
	Toplam	286	100,0

Tablo 4.1. incelendiğinde, sporcuların %57,3 (n=164)'ü erkek %42,7 (n=122)'si kadın katılımcılardan oluşmaktadır. Katılımcıların yaş değişkenine göre gruplanması sonucu, çoğunluğun %37,1 (n=106)'lık bir oranla 18 yaş ve üzeri katılımcılardan oluştuğu tespit edilmiştir. Kardeş sayısı açısından çoğunluğun %53,1 (n=152)'luk bir oranla 0-1 kardeşe sahip katılımcılardan oluştuğu belirlenmiştir. Eğitim seviyesine bakıldığında ise çoğunluğun %66,1 (n=189)'luk bir oranla lise düzeyi eğitim derecesine sahip katılımcılardan oluştuğu saptanmıştır. Eskrim branş değişkeninde çoğunluğun %36 (n=103)'lük bir oranla epe kategorisinde olduğu, eskrim deneyim süresinde ise çoğunluğun %50,3 (n=144)'lik bir oranla 1-5 yıl arası eskrim sporuna devam edenlerde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıların millîlik durumu açısından çoğunluğun %62,6 (n=179)'lük bir oranla millî sporcu olmayan katılımcılardan oluştuğu belirlenmiştir. Aile gelir seviyesi değişkeninde ise çoğunluğun %40,2 (n=363)'lük bir oranla 8501 TL ve üzeri bir gelire sahip olan katılımcılardan oluştuğu saptanmıştır.

4.4. Eskrim Sporcularının Cinsiyet Değişkenine Göre Spor Karakterleri

Araştırmaya katılan sporcuların spor karakterlerinin cinsiyet değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.2.'de verilmiştir.

Tablo 4.2. Sporcuların cinsiyet değişkenine göre Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarının puan ortalamaları t testi sonuçları

	Cinsiyet	N	X	Ss	Sd	t	P
Dürüstlük	Erkek	164	4,499	0,475	284	0,827	0,417
	Kadın	122	4,543	0,422			
Anti sosyal	Erkek	164	4,484	0,735	284	2,715	0,010*
	Kadın	122	4,691	0,557			
Merhamet	Erkek	164	4,435	0,553	284	1,232	0,228
	Kadın	122	4,510	0,486			
Sportmenlik	Erkek	164	4,762	0,398	284	1,114	0,284
	Kadın	122	4,702	0,512			
Adalet	Erkek	164	4,569	0,551	284	0,091	0,929
	Kadın	122	4,562	0,606			

*P<0,05

Tablo 4.2. incelendiğinde, sporcuların cinsiyet değişkeni açısından anti sosyal alt boyutunda kadın sporcuların lehine istatistiksel bir farklılık tespit edilirken ($F(286) = 4,691$; $p < 0,05$), diğer bütün alt boyutlarda ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

4.5. Eskrim Sporcularının Yaş Değişkenine Göre Spor Karakterleri

Araştırmaya katılan sporcuların spor karakterlerinin yaş değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.3.'de verilmiştir.

Tablo 4.3. Sporcuların yaş değişkenine göre Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarının puan ortalamaları Anova ve Tukey testi sonuçları

	Yaş	N	X	Ss	Sd	F	P	Tukey
Dürüstlük	A 14-15 Yaş	100	4,416	0,545	2	4,356	0,014*	A<C
	B 16-17 Yaş	80	4,541	0,388	283			
	C 18 Yaş ve Üzeri	106	4,597	0,383	285			
Anti sosyal	A 14-15 Yaş	100	4,608	0,610	2	0,746	0,475	
	B 16-17 Yaş	80	4,612	0,634	283			
	C 18 Yaş ve Üzeri	106	4,509	0,752	285			
Merhamet	A 14-15 Yaş	100	4,360	0,634	2	3,446	0,033*	A<C
	B 16-17 Yaş	80	4,497	0,452	283			
	C 18 Yaş ve Üzeri	106	4,545	0,447	285			
Sportmenlik	A 14-15 Yaş	100	4,713	0,469	2	1,347	0,262	
	B 16-17 Yaş	80	4,691	0,516	283			
	C 18 Yaş ve Üzeri	106	4,792	0,372	285			
Adalet	A 14-15 Yaş	100	4,466	0,606	2	5,336	0,005*	A<C B<C
	B 16-17 Yaş	80	4,504	0,658	283			
	C 18 Yaş ve Üzeri	106	4,707	0,435	285			

*P<0,05

Tablo 4.3. incelendiğinde, sporcuların yaş değişkenine göre Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarından anti sosyal ve sportmenlik alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmezken, dürüstlük ve merhamet alt boyutlarında 18 yaş ve üzeri katılımcılar ile 14-15 yaş arası katılımcılar arasında 18 yaş ve üzeri katılımcılar lehine istatistiksel açıdan puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaştığı [Dürüstlük= (F(286) =4,356; p<0,05), Merhamet= (F(286) =3,446; p<0,05)] belirlenmiştir. Adalet alt boyutunda ise 18 yaş ve üzeri katılımcılar lehine (F(286) =5,336; p<0,05) diğer yaş gruplarının tamamı ile istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

4.6. Eskrim Sporcularının Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Spor Karakterleri

Araştırmaya katılan sporcuların spor karakterlerinin kardeş sayısı değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.4.'de verilmiştir.

Tablo 4.4. Sporcuların kardeş sayısı değişkenine göre Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarının puan ortalamaları t testi sonuçları

	Kardeş Sayısı	N	X	Ss	Sd	t	P
Dürüstlük	0-1 Kardeş	152	4,471	0,436	284	1,855	0,066
	2 ve Üzeri Kardeş	134	4,570	0,467			
Anti sosyal	0-1 Kardeş	152	4,657	0,527	284	2,298	0,026*
	2 ve Üzeri Kardeş	134	4,476	0,796			
Merhamet	0-1 Kardeş	152	4,473	0,524	284	0,216	0,829
	2 ve Üzeri Kardeş	134	4,460	0,529			
Sportmenlik	0-1 Kardeş	152	4,745	0,412	284	0,360	0,722
	2 ve Üzeri Kardeş	134	4,726	0,491			
Adalet	0-1 Kardeş	152	4,552	0,576	284	0,432	0,666
	2 ve Üzeri Kardeş	134	4,582	0,573			

*P<0,05

Tablo 4.4. incelendiğinde, sporcuların kardeş sayısı değişkeni açısından Spor Karakter Ölçeği anti sosyal alt boyutunda 0-1 kardeşi olan sporcuların lehine istatistiksel bir farklılık tespit edilirken (F(286) =2,298; p<0,05), diğer tüm alt boyutlarda ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

4.7. Eskrim Sporcularının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Spor Karakterleri

Araştırmaya katılan sporcuların spor karakterlerinin eğitim durumu değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.5.'de verilmiştir.

Tablo 4.5. Sporcuların eğitim durumu değişkenine göre Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarının puan ortalamaları t testi sonuçları

	Eğitim Durumu	N	X	Ss	Sd	t	P
Dürüstlük	Lise Düzeyi	189	4,486	0,449	284	1,669	0,099
	Lisans Düzeyi	97	4,580	0,456			
Anti sosyal	Lise Düzeyi	189	4,611	0,583	284	1,368	0,172
	Lisans Düzeyi	97	4,496	0,816			
Merhamet	Lise Düzeyi	189	4,433	0,536	284	1,546	0,123
	Lisans Düzeyi	97	4,534	0,501			
Sportmenlik	Lise Düzeyi	189	4,705	0,487	284	1,790	0,103
	Lisans Düzeyi	97	4,797	0,365			
Adalet	Lise Düzeyi	189	4,492	0,621	284	3,461	0,002*
	Lisans Düzeyi	97	4,711	0,437			

*P<0,05

Tablo 4.5. incelendiğinde, sporcuların eğitim durumu değişkeni açısından Spor Karakter Ölçeği adalet alt boyutunda lisans düzeyi eğitim seviyesine sahip sporcuların lehine istatistiksel bir farklılık tespit edilirken ($F(286) = 3,461$; $p < 0,05$), diğer tüm alt boyutlarda ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

4.8. Eskrim Sporcularının Eskrim Sporunda Branş Değişkenine Göre Spor Karakterleri

Araştırmaya katılan sporcuların spor karakterlerinin eskrim sporunda branş değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan ANOVA ve Tukey testi sonuçları Tablo 4.6.'da verilmiştir.

Tablo 4.6. Sporcuların eskrim sporunda branş değişkenine göre Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarının puan ortalamaları Anova ve Tukey testi sonuçları

	Branş	N	X	Ss	Sd	F	P	Tukey
Dürüstlük	A Epe	103	4,516	0,477	2	2,950	0,054	
	B Flöre	98	4,443	0,454	283			
	C Kılıç	85	4,605	0,408	285			
Anti sosyal	A Epe	103	4,495	0,769	2	3,178	0,043*	A<C B<C
	B Flöre	98	4,522	0,715	283			
	C Kılıç	85	4,724	0,436	285			
Merhamet	A Epe	103	4,415	1,521	2	4,708	0,010*	A<C B<C
	B Flöre	98	4,396	1,532	283			
	C Kılıç	85	4,611	1,500	285			
Sportmenlik	A Epe	103	4,792	0,390	2	6,268	0,002*	B<A B<C
	B Flöre	98	4,608	0,568	283			
	C Kılıç	85	4,815	0,323	285			
Adalet	A Epe	103	4,598	0,522	2	5,252	0,006*	B<C
	B Flöre	98	4,425	0,641	283			
	C Kılıç	85	4,690	0,521	285			

*P<0,05

Tablo 4.6. incelendiğinde, sporcuların eskrim sporunda branş değişkeni açısından Spor Karakter Ölçeği dürüstlük alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa rastlanmazken, anti sosyal ve merhamet alt boyutlarında kılıç branşındaki sporcuların lehine istatistiksel açıdan puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaştığı [Anti sosyal= ($F(286)$]

=3,178; $p<0,05$), Merhamet= (F(286) =4,708; $p<0,05$) belirlenmiştir. Sportmenlik alt boyutunda flöre branşındaki sporcuların puan ortalamalarının diğer iki branştaki sporcular lehine (F(286) =6,268; $p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir. Adalet alt boyutunda ise flöre ve kılıç branşındaki sporcuların puan ortalamalarının kılıç branşındaki sporcuların lehine (F(286) =5,252; $p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir.

4.9. Eskrim Sporcularının Eskrim Deneyim Süresi Değişkenine Göre Spor Karakterleri

Araştırmaya katılan sporcuların spor karakterlerinin eskrim deneyim süresi değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.7.'de verilmiştir.

Tablo 4.7. Sporcuların eskrim deneyim süresi değişkenine göre Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarının puan ortalamaları t testi sonuçları

	Eskrim Deneyim Süresi	N	X	Ss	Sd	t	P
Dürüstlük	1-5 Yıl Arası	144	4,448	0,626	284	0,230	0,847
	6 Yıl ve Üzeri	142	4,471	0,453			
Anti sosyal	1-5 Yıl Arası	144	4,527	0,696	284	0,811	0,466
	6 Yıl ve Üzeri	142	4,625	0,581			
Merhamet	1-5 Yıl Arası	144	4,348	0,626	284	0,682	0,530
	6 Yıl ve Üzeri	142	4,424	0,546			
Sportmenlik	1-5 Yıl Arası	144	4,656	0,489	284	0,050	0,961
	6 Yıl ve Üzeri	142	4,651	0,517			
Adalet	1-5 Yıl Arası	144	4,555	0,531	284	0,603	0,579
	6 Yıl ve Üzeri	142	4,489	0,617			

*P<0,05

Tablo 4.7. incelendiğinde, sporcuların eskrim deneyim süresi değişkeni açısından Spor Karakter Ölçeğinin bütün alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

4.10. Eskrim Sporcularının Millîlik Durumu Değişkenine Göre Spor Karakterleri

Araştırmaya katılan sporcuların spor karakterlerinin millîlik durumu değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.8.'de verilmiştir.

Tablo 4.8. Sporcuların millilik durumu değişkenine göre Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarının puan ortalamaları t testi sonuçları

	Millilik Durumu	N	X	Ss	Sd	t	P
Dürüstlük	Millî Sporcu	107	4,602	0,382	284	2,613	0,014*
	Millî Olmayan Sporcu	179	4,467	0,484			
Anti sosyal	Millî Sporcu	107	4,534	0,723	284	0,741	0,473
	Millî Olmayan Sporcu	179	4,595	0,641			
Merhamet	Millî Sporcu	107	4,557	0,478	284	2,336	0,025*
	Millî Olmayan Sporcu	179	4,413	0,546			
Sportmenlik	Millî Sporcu	107	4,834	0,311	284	3,239	0,004*
	Millî Olmayan Sporcu	179	4,677	0,508			
Adalet	Millî Sporcu	107	4,663	0,454	284	2,411	0,027*
	Millî Olmayan Sporcu	179	4,508	0,629			

*P<0,05

Tablo 4.8. incelendiğinde, sporcuların millilik durumu değişkeni açısından Spor Karakter Ölçeği anti sosyal alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmazken; diğer alt boyutlarda [Dürüstlük= (F(286) =2,613; p<0,05), Merhamet= (F(286) =2,336; p<0,05), Sportmenlik= (F(286) =3,239; p<0,05), Adalet= (F(286) =2,411; p<0,05)] ise millî olan sporcuların lehine istatistiksel bir farklılık tespit edilmiştir.

4.11. Eskrim Sporcularının Aile Gelir Seviyesi Değişkenine Göre Spor Karakterleri

Araştırmaya katılan sporcuların spor karakterlerinin aile gelir seviyesi değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.9.'da verilmiştir.

Tablo 4.9. Sporcuların aile gelir seviyesi değişkenine göre Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarının puan ortalamaları Anova ve Tukey testi sonuçları

	Aile Gelir Seviyesi	N	X	Ss	Sd	F	P	Tukey
Dürüstlük	A 5500 TL ve Altı	70	4,531	0,407	2	3,444	0,033*	B>C
	B 5501-8500 TL Arası	101	4,599	0,408	283			
	C 8501 TL ve Üzeri	115	4,439	0,504	285			
Anti sosyal	A 5500 TL ve Altı	70	4,585	0,751	2	0,056	0,945	
	B 5501-8500 TL Arası	101	4,582	0,643	283			
	C 8501 TL ve Üzeri	115	4,556	0,651	285			
Merhamet	A 5500 TL ve Altı	70	4,507	0,524	2	0,283	0,754	
	B 5501-8500 TL Arası	101	4,462	0,528	283			
	C 8501 TL ve Üzeri	115	4,447	0,528	285			
Sportmenlik	A 5500 TL ve Altı	70	4,776	0,483	2	3,787	0,024*	B>C
	B 5501-8500 TL Arası	101	4,808	0,344	283			
	C 8501 TL ve Üzeri	115	4,649	0,499	285			
Adalet	A 5500 TL ve Altı	70	4,714	0,465	2	3,658	0,027*	A>C
	B 5501-8500 TL Arası	101	4,561	0,577	283			
	C 8501 TL ve Üzeri	115	4,481	0,616	285			

*P<0,05

Tablo 4.9. incelendiğinde, sporcuların aile gelir seviyesi değişkeni açısından Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarından anti sosyal ve merhamet alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Dürüstlük ve sportmenlik alt boyutlarında 5501-8500

TL arası gelir düzeyine sahip katılımcılar ile 8501 TL ve üzeri aile gelir seviyesine sahip katılımcılar arasında 5501-8500 TL arası aile gelir düzeyine sahip katılımcılar lehine istatistiksel açıdan puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaştığı [Dürüstlük= (F(286) =3,444; p<0,05), Sportmenlik= (F(286) =3,787; p<0,05)] belirlenmiştir. Adalet alt boyutunda ise, 5500 TL ve altı aile gelir seviyesine sahip katılımcılar ile 8501 TL ve üzeri aile gelir seviyesine sahip katılımcılar arasında 5500 TL ve altı aile gelir seviyesine sahip katılımcılar lehine (F(286) =3,658; p<0,05) istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir.

4.12. Eskrim Sporcularının Cinsiyet Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları

Araştırmaya katılan sporcuların zihinsel dayanıklılıklarının cinsiyet değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.10.'da verilmiştir.

Tablo 4.10. Sporcuların cinsiyet değişkenine göre Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarının puan ortalamaları t testi sonuçları

	Cinsiyet	N	X	Ss	Sd	t	P
Güven	Erkek	164	3,192	0,587	284	4,296	0,000*
	Kadın	122	2,905	0,534			
Devamlılık	Erkek	164	3,327	0,499	284	0,489	0,627
	Kadın	122	3,299	0,479			
Kontrol	Erkek	164	2,262	0,711	284	3,390	0,001*
	Kadın	122	1,998	0,613			

*P<0,05

Tablo 4.10. incelendiğinde, sporcuların cinsiyet değişkeni açısından Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri güven ve kontrol alt boyutunda erkek sporcuların lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilirken [Güven= (F(286) =4,296; p<0,05), Kontrol= (F(286) =3,390; p<0,05)], devamlılık alt boyutunda ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

4.13. Eskrim Sporcularının Yaş Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları

Araştırmaya katılan sporcuların zihinsel dayanıklılıklarının yaş değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.11.'de verilmiştir.

Tablo 4.11. Sporcuların yaş değişkenine göre sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarının puan ortalamaları Anova ve Tukey testi sonuçları

	Yaş	N	X	Ss	Sd	F	P	Tukey
Güven	A 14-15 Yaş	100	2,941	0,517	2	4,433	0,013*	A<C
	B 16-17 Yaş	80	3,085	0,601	283			
	C 18 Yaş ve Üzeri	106	3,179	0,605	285			
Devamlılık	A 14-15 Yaş	100	3,282	0,430	2	0,379	0,685	
	B 16-17 Yaş	80	3,343	0,474	283			
	C 18 Yaş ve Üzeri	106	3,325	0,554	285			
Kontrol	A 14-15 Yaş	100	2,192	0,640	2	0,715	0,490	
	B 16-17 Yaş	80	2,178	0,712	283			
	C 18 Yaş ve Üzeri	106	2,087	0,690	285			

*P<0,05

Tablo 4.11. incelendiğinde, sporcuların yaş değişkenine göre Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri devamlılık ve kontrol alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmezken, güven alt boyutunda 18 yaş ve üzeri katılımcılar ile 14-15 yaş arası katılımcılar arasında 18 yaş ve üzeri katılımcılar lehine ($F(286) = 4,433$; $p < 0,05$), istatistiksel açıdan puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir.

4.14. Eskrim Sporcularının Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları

Araştırmaya katılan sporcuların zihinsel dayanıklılıklarının kardeş sayısı değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.12.'de verilmiştir.

Tablo 4.12. Sporcuların kardeş sayısı değişkenine göre Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarının puan ortalamaları t testi sonuçları

	Kardeş Sayısı	N	X	Ss	Sd	t	P
Güven	0-1 Kardeş	152	2,992	0,581	284	2,425	0,016*
	2 ve Üzeri Kardeş	134	3,158	0,572			
Devamlılık	0-1 Kardeş	152	3,319	0,455	284	0,129	0,898
	2 ve Üzeri Kardeş	134	3,311	0,529			
Kontrol	0-1 Kardeş	152	2,133	0,670	284	0,430	0,668
	2 ve Üzeri Kardeş	134	2,167	0,691			

*P<0,05

Tablo 4.12. incelendiğinde, sporcuların kardeş sayısı değişkeni açısından Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri güven alt boyutunda 2 ve üzeri kardeşi olan sporcuların lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilirken ($F(286) = 2,425$; $p < 0,05$), devamlılık ve kontrol alt boyutlarında ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

4.15. Eskrim Sporcularının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Sporda Zihinsel

Dayanıklılıkları

Araştırmaya katılan sporcuların zihinsel dayanıklılıklarının eğitim durumu değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.13.'de verilmiştir.

Tablo 4.13. Sporcuların eğitim durumu değişkenine göre Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarının puan ortalamaları t testi sonuçları

	Eğitim Durumu	N	X	Ss	Sd	t	P
Güven	Lise Düzeyi	189	3,007	0,562	284	2,576	0,013*
	Lisans Düzeyi	97	2,192	0,603			
Devamlılık	Lise Düzeyi	189	3,305	0,450	284	0,481	0,655
	Lisans Düzeyi	97	3,335	0,562			
Kontrol	Lise Düzeyi	189	2,165	0,661	284	0,551	0,592
	Lisans Düzeyi	97	2,118	0,715			

*P<0,05

Tablo 4.13. incelendiğinde, sporcuların eğitim durumu değişkeni açısından Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri güven alt boyutunda lise düzeyi eğitim seviyesine sahip sporcuların lehine ($F(286) = 2,576$; $p < 0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilirken, devamlılık ve kontrol alt boyutlarında ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

4.16. Eskrim Sporcularının Eskrim Sporunda Branş Değişkenine Göre Sporda Zihinsel

Dayanıklılıkları

Araştırmaya katılan sporcuların zihinsel dayanıklılıklarının eskrim sporunda branş değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan ANOVA ve Tukey testi sonuçları Tablo 4.14.'de verilmiştir.

Tablo 4.14. Sporcuların eskrim sporunda branş değişkenine göre Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarının puan ortalamaları Anova ve Tukey testi sonuçları

	Branş	N	X	Ss	Sd	F	P	Tukey
Güven	A Epe	103	2,954	0,554	2	16,297	0,000*	A<C B<C
	B Flöre	98	2,942	0,495	283			
	C Kılıç	85	3,356	0,610	285			
Devamlılık	A Epe	103	3,291	0,459	2	9,724	0,000*	A<C B<C
	B Flöre	98	3,186	0,476	283			
	C Kılıç	85	3,494	0,495	285			
Kontrol	A Epe	103	2,021	0,532	2	12,543	0,000*	A<C B<C
	B Flöre	98	2,025	0,620	283			
	C Kılıç	85	2,447	0,806	285			

*P<0,05

Tablo 4.14. incelendiğinde, sporcuların branş değişkeni açısından Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri güven, devamlılık ve kontrol alt boyutlarında istatistiksel açıdan

anlamli bir farklılığa rastlanmıştır. Bütün alt boyutlarda kılıç branşındaki katılımcıların lehine [Güven= (F(286)=16,297; p<0,05), Devamlılık= (F(286)= 9,724; p<0,05), Kontrol= (F(286)= 12,543; p<0,05)] istatistiksel açıdan puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir.

4.17. Eskrim Sporcularının Eskrim Deneyim Süresi Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları

Araştırmaya katılan sporcuların zihinsel dayanıklılıklarının eskrim deneyim süresi değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.15.'de verilmiştir.

Tablo 4.15. Sporcuların eskrim deneyim süresi değişkenine göre Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarının puan ortalamaları t testi sonuçları

	Eskrim Deneyim Süresi	N	X	Ss	Sd	t	P
Güven	1-5 Yıl Arası	144	2,978	0,570	284	2,720	0,007*
	6 Yıl ve Üzeri	142	3,163	0,580			
Devamlılık	1-5 Yıl Arası	144	3,298	0,466	284	0,588	0,557
	6 Yıl ve Üzeri	142	3,332	0,514			
Kontrol	1-5 Yıl Arası	144	2,232	0,681	284	2,097	0,037*
	6 Yıl ve Üzeri	142	2,065	0,669			

*P<0,05

Tablo 4.15. incelendiğinde, sporcuların eskrim deneyim süresi değişkeni açısından Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri güven alt boyutunda 6 yıl ve üzeri deneyim süresine sahip katılımcıların lehine (F(286) =2,720; p<0,05) istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilirken, kontrol alt boyutunda ise 1-5 yıl arası deneyim süresine sahip katılımcıların lehine (F(286) =2,097; p<0,05) istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Devamlılık alt boyutunda ise katılımcılar arasında eskrim deneyim süresi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

4.18. Eskrim Sporcularının Millîlik Durumu Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları

Araştırmaya katılan sporcuların zihinsel dayanıklılıklarının millîlik durumu değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.16.'da verilmiştir.

Tablo 4.16. Sporcuların millîlik durumu değişkenine göre Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarının puan ortalamaları t testi sonuçları

	Millîlik Durumu	N	X	Ss	Sd	t	P
Güven	Millî Sporcu	107	3,261	0,549	284	4,494	0,000*
	Millî Olmayan Sporcu	179	2,955	0,571			
Devamlılık	Millî Sporcu	107	3,357	0,502	284	1,118	0,270
	Millî Olmayan Sporcu	179	3,290	0,482			
Kontrol	Millî Sporcu	107	2,128	0,639	284	0,413	0,687
	Millî Olmayan Sporcu	179	2,162	0,703			

*P<0,05

Tablo 4.16. incelendiğinde, sporcuların millîlik durumu değişkeni açısından Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri güven alt boyutunda millî sporcuların lehine (F(286) =4,494; p<0,05) istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilirken, devamlılık ve kontrol alt boyutlarında ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

4.19. Eskrim Sporcularının Aile Gelir Seviyesi Değişkenine Göre Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları

Araştırmaya katılan sporcuların zihinsel dayanıklılıklarının aile gelir seviyesi değişkeni açısından farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan t testi sonuçları Tablo 4.17.'de verilmiştir.

Tablo 4.17. Sporcuların gelir değişkenine göre Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarının puan ortalamaları Anova ve Tukey testi sonuçları

	Aile Gelir Seviyesi	N	X	Ss	Sd	F	P
Güven	A 5500 TL ve Altı	70	3,097	0,572	2	2,801	0,062
	B 5501-8500 TL Arası	101	3,158	0,585	283		
	C 8501 TL ve Üzeri	115	2,975	0,575	285		
Devamlılık	A 5500 TL ve Altı	70	3,339	0,524	2	0,491	0,612
	B 5501-8500 TL Arası	101	3,339	0,528	283		
	C 8501 TL ve Üzeri	115	3,280	0,433	285		
Kontrol	A 5500 TL ve Altı	70	2,164	0,705	2	0,134	0,875
	B 5501-8500 TL Arası	101	2,121	0,687	283		
	C 8501 TL ve Üzeri	115	2,165	0,660	285		

*P<0,05

Tablo 4.17. incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcuların aile gelir seviyesi değişkeni açısından Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri güven, devamlılık ve kontrol alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmemiştir.

4.20. Eskrim Sporcularının Spor Karakterleri ve Sporda Zihinsel Dayanıklılıkları Arasındaki İlişki

Araştırmaya katılan sporcuların Spor Karakter Ölçeği ve Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutları puan ortalamaları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için yapılan Pearson Momentler Çarpım Korelasyon katsayısı sonuçları Tablo 4.18.'de verilmiştir.

Tablo 4.18. Sporcuların Spor Karakter Ölçeği ve Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutları puan ortalamaları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için yapılan pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı sonuçları

Spor Karakter Ölçeği			Dürüstlük	Antisosyal	Merhamet	Sportmenlik	Adalet
Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri	Güven	r	0,313**	0,045	0,188**	0,232**	0,228**
		p	0,000	0,446	0,001	0,000	0,000
	Devamlılık	r	0,345**	0,257	0,240**	0,217**	0,173**
		p	0,000	0,275	0,000	0,000	0,003
	Kontrol	r	0,009	0,026	-0,058	0,063	0,045
		p	0,886	0,659	0,329	0,287	0,453
	Toplam	N	286	286	286	286	286

** P<0,01 seviyesinde anlamlı

Tablo 4.18. incelendiğinde, sporcuların Spor Karakter Ölçeği ve Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutları puan ortalamaları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için yapılan Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı sonuçlarında, Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanterinin güven alt boyutu ile Spor Karakter Ölçeğinin dürüstlük alt boyutu arasında orta düzeyde pozitif yönde, güven alt boyutu ile merhamet, sportmenlik ve adalet alt boyutları arasında ise düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanterinin devamlılık alt boyutu ile Spor Karakter Ölçeğinin dürüstlük alt boyutu arasında orta düzeyde pozitif yönde, devamlılık alt boyutu ile merhamet, sportmenlik ve adalet alt boyutları arasında ise düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanterinin kontrol alt boyutunda ise Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarının hiç birinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki tespit edilmemiştir.

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

5.1.1. Eskrim sporcularının cinsiyet değişkenine göre spor karakterleri

Araştırma bulgularına göre cinsiyet değişkeni açısından, Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarından anti sosyal alt boyutunda istatistiksel farklılık tespit edilirken, diğer bütün alt boyutlarda ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Kadınların anti sosyal davranışlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Kadınların anti sosyal davranışlarının erkeklere göre daha yüksek olmasının sebebinin ataerkil toplumda yetişmiş olan kadın bireylerin her zaman kendilerini kanıtlamak zorunda kalmış olmaları sebebiyle daha hırslı bir yapıya sahip olmaları ve bu sebepten kendilerini ispatlama çabasına daha çok girişmelerinden dolayı erkek sporculara oranla daha anti sosyal oldukları söylenebilir. Özlü (2020) 15-18 yaş aralığındaki sporcuların karakter düzeylerini incelediği araştırmasında, sporcuların cinsiyetlerine göre dürüstlük, merhamet, sportmenlik, adalet boyutları ve spor karakteri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığını, anti sosyal davranış alt boyutunda ise cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğunu belirlemiştir. Sonuç olarak sporcuların cinsiyetlerine göre anti sosyal davranış boyutu dışında spor karakter düzeylerinin benzer düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Yıldız ve Özmaden (2019) spor yapan üniversite öğrencilerinin spor karakterlerini inceledikleri araştırmalarında, kadınların anti-sosyal puan ortalamalarının erkeklere göre daha yüksek olduğunu saptamışlardır. İmamlı ve Özlü (2018) spor bilimleri fakültesi ve beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin spor karakterlerini inceledikleri araştırmalarında benzer sonuçlara ulaşmışlardır. İlhan, Göktepe & Ergün (2021) tenisçilerin spor karakterleri ve özgüven duygularını inceledikleri araştırmalarında, kadınlar ile erkekler arasında spor karakteri açısından anlamlı bir fark olmadığını belirlemiştir. Mouratidou, Goutza & Chatzopoulos (2007) lisede öğrenim gören 78'i kız ve 79'u erkek 157 öğrencinin beden eğitimi ve spor dersindeki ahlaki düşüncelerini incelemek amacıyla altı haftalık karakter gelişim programı uygulamışlar, kız ve erkekler arasında karakter gelişimi açısından anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varmışlardır. Yazıcı (2021) sporcu karakterinin sportmenlik davranışları, rekabetçi, agresiflik ve öfke ile ilişkisini incelediği araştırmasında, kadın ve erkek sporcuların dürüstlük, anti sosyal ve adalet puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit ederken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Dürüstlük, anti sosyal ve adalet

alt boyutlarında kadınların ortalama puanlarının daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuçlar, araştırma sonucuyla benzerlik göstermektedir.

Araştırma bulgularının aksine, Kavussanu ve Roberts (2001) sporda erkeklerin ben merkezci yaklaşımlarının kadınlardan daha yüksek düzeyde olduğunu, Kavussanu, Stamp, Slade ve Ring (2009) futbolda erkeklerin kadınlardan daha fazla anti sosyal davranışlar sergilediklerini belirlemişlerdir. Öztürk (2018) vücut geliştirme ve bilek güreşi sporcularının sportif ahlaki yaklaşımları ile karakterlerini incelediği araştırmasında, sporda ahlaktan uzaklaşma sonuçlarında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. Kadın sporcuların sporda ahlaktan uzaklaşma ve sporda karakter sonuçlarının erkek sporculara göre daha olumlu olduğunu saptamıştır. Gürpınar ve Kurşun (2013) basketbolcuların ve futbolcuların sportmenlik yönelimlerini inceledikleri araştırmalarında, kadınların sportmenlik düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Yıldız ve Özmaden (2019) spor yapan üniversite öğrencilerinin spor karakterlerini inceledikleri araştırmalarında, kadınların centilmenlik, dürüstlük, etik davranış, spor karakteri puan ortalamalarının erkeklere göre daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

5.1.2. Eskrim sporcularının yaş değişkenine göre spor karakterleri

Araştırma bulgularına göre yaş değişkeni açısından, Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarından anti sosyal ve sportmenlik alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmezken, dürüstlük ve merhamet alt boyutlarında 18 yaş ve üzeri katılımcılar ile 14-15 yaş arası katılımcılar arasında 18 yaş ve üzeri katılımcılar lehine istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Adalet alt boyutunda ise 18 yaş ve üzeri katılımcılar lehine diğer yaş gruplarının tamamı ile istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Bu bulgu, eskrim sporcularının yaşlarının artmasının, olgunlaşmalarının ve spor tecrübelerinin artmasının dürüstlük, merhamet ve adalet puanlarına olumlu etki ettiği şeklinde yorumlanabilir. İmamlı & Ünver (2018) spor karakterini inceledikleri araştırmalarında, yaş değişkenine göre ölçeğin dürüstlük boyutunda 17-23 yaş grubu ile 24-30 yaş grubu ortalamaları arasında 24-30 yaş grubu lehine anlamlı farklılık tespit etmişlerdir. Kaplan & Akyüz (2020) futbolcuların başarı hedefleri ve spor karakterleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmalarında, yaşı büyük futbolcuların spor karakteri dürüstlük, merhamet ve adalet alt boyutlarında daha olumlu davranışlar sergilediklerini belirlemişlerdir. Öztürk (2018) vücut geliştirme ve bilek güreşi sporcularının sportif ahlaki yaklaşımları ile karakterlerini

incelediği araştırmasında, spor karakter sonuçlarının yaş değişkenine göre yaşı büyük sporcular lehine olduğunu saptamıştır. Bu sonuçlar, araştırma sonucuyla benzerlik göstermektedir.

Araştırma bulgularının aksine, Yıldız (2019) bireysel ve takım sporcularının sportif karakterlerinin ve zekâ boyutlarının sportif başarı motivasyonları üzerine etkisini incelediği araştırmasında, yaş değişkenine göre spor karakteri açısından centilmenlik, anti sosyal, dürüstlük, etik davranış boyutlarında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Yıldız ve Özmeden (2019) spor yapan üniversite öğrencilerinin spor karakterlerini inceledikleri araştırmalarında, 17-20 yaş aralığındaki öğrencilerin anti-sosyal davranışlarının 21-24 yaş aralığındaki öğrencilerden daha yüksek olduğunu saptamışlardır.

5.1.3. Eskrim sporcularının kardeş sayısı değişkenine göre spor karakterleri

Araştırma bulgularına göre kardeş sayısı değişkeni açısından, Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarından anti sosyal alt boyutunda 0-1 kardeşi olan sporcuların lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilirken, diğer tüm alt boyutlarda ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Kardeşi olmayan ve 1 kardeşi olan sporcuların, 2 ve üzeri kardeşe sahip sporculara göre anti sosyal alt boyutunun yüksek olmasının sebebi, kardeşi olmayan ve 1 kardeşi olan sporcuların sosyalleşme yönünden daha zayıf olması, paylaşma duygularının gelişmemiş olmasından dolayı kaynaklandığı söylenebilir.

Alan yazında spor karakteri alt boyutlarının kardeş sayısı değişkeni açısından araştırma sonuçları ile benzerlik gösteren veya aksi sonuçlar elde edilen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

5.1.4. Eskrim sporcularının eğitim durumu değişkenine göre spor karakterleri

Araştırma bulgularına göre eğitim seviyesi değişkeni açısından, Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarından adalet alt boyutunda lisans düzeyi eğitim seviyesine sahip sporcuların lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilirken, diğer tüm alt boyutlarda ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Lise düzeyi eğitim seviyesine sahip olan sporcuların lisans düzeyi eğitim seviyesine sahip sporculara göre adalet alt boyutunun düşük olmasının sebebi, lise düzeyindeki sporcuların yaş olarak lisans düzeyindeki sporculardan küçük olmasından ve adalet kavramını

tam olarak kavrayamamalarından kaynaklandığı söylenebilir. Yazıcı (2021) sporcu karakterinin sportmenlik davranışları, rekabetçi, agresiflik ve öfke ile ilişkisini incelediği araştırmasında, sporcuların eğitim düzeyleri ile anti sosyal puanları arasında anlamlı farklılık olmadığını saptamıştır. Özlü (2020) 15-18 yaş aralığındaki sporcuların karakter düzeylerini incelediği araştırmasında, sporcuların karakter düzeylerinin sınıf düzeylerine göre ortalamalarının farklılık gösterdiği, dürüstlük, anti sosyal davranış, merhamet, sportmenlik, adalet alt boyutları ve spor karakterine göre puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığını belirlemiştir. Yıldız (2019) bireysel ve takım sporcularının sportif karakterlerinin ve zekâ boyutlarının sportif başarı motivasyonları üzerine etkisini incelediği araştırmasında, centilmenlik, etik davranış, anti sosyal, dürüstlük, spor karakteri alt boyutları ile sınıf düzeyi arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Öztürk (2018) vücut geliştirme ve bilek güreşi sporcularının sportif ahlaki yaklaşımları ile karakterlerini incelediği araştırmasında, spor karakterinin üniversite mezunu sporcular lehine diğer eğitim gruplarına göre daha olumlu olduğunu saptamıştır.

5.1.5. Eskrim sporcularının eskrim sporunda branş değişkenine göre spor karakterleri

Araştırma bulgularına göre eskrim sporunda branş değişkeni açısından, Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarından dürüstlük alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılığa rastlanmazken, anti sosyal ve merhamet alt boyutlarında kılıç branşındaki sporcuların lehine istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaştığı, sportmenlik alt boyutunda flöre branşındaki sporcuların puan ortalamalarının diğer iki branştaki sporcularla istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaştığı, adalet alt boyutunda ise flöre ve kılıç branşındaki sporcuların puan ortalamalarının kılıç branşındaki sporcuların lehine istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Bu bulgu, eskrim branşı özelinde epe, flöre ve kılıç branşında spor karakteri açısından çeşitli farklılıklar olduğunu göstermektedir. Ancak spor branşları arasında spor karakterinin büyük farklılıklar göstermeyebileceği söylenebilir. Nitekim Sinulingga, Hardinoto & Karo-Karo (2019) atletizm, tekvando, güreş, voleybol ve futbol sporcularının spor karakterlerini inceledikleri araştırmalarında, branşlar arasında spor karakteri açısından bir farklılık olmadığı sonucuna varmışlardır.

5.1.6. Eskrim sporcularının eskrim deneyim süresi değişkenine göre spor karakterleri

Araştırma bulgularına göre eskrim deneyim süresi değişkeni açısından, Spor Karakter Ölçeği bütün alt boyutlarda katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Bulgularda Spor Karakter Ölçeği tüm alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmesi de, sporcuların deneyim süreleri arttıkça ölçeğin alt boyutlarından dürüstlük ve merhamet boyutunun olumlu yönde etkilendiği ve arttığı gözlenmiştir. Bu durumun sporcuların antrenman ve yarışmalarda kazanmış oldukları tecrübeleri ile ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Bu bulguları destekler nitelikte araştırmalara bakıldığında, Özlü (2020) 15-18 yaş aralığındaki sporcuların karakter düzeylerini incelediği araştırmasında, sporcuların sporculuk sürelerine göre spor karakteri dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını tespit etmiştir. Yine Güçlü, Güvendi, Güvendi & Türksoy Işım (2019) Türkiye Şampiyonasına katılan yıldız güreş kadın sporcuların spor karakter yapıları ile ahlaki karar alma tutumlarını inceledikleri araştırmalarında, Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olmadığını belirlemişlerdir.

Bununla birlikte bulgularda Spor Karakter Ölçeği tüm alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmesi de, sporcuların deneyim süreleri arttıkça ölçeğin alt boyutlarından dürüstlük ve merhamet boyutunun olumlu yönde etkilendiği ve arttığı gözlenmiştir. Bu durumun sporcuların antrenman ve yarışmalarda kazanmış oldukları tecrübeleri ile ilgili olabileceği düşünülmektedir. İlhan, Göktepe & Ergün (2021) tenisçilerin spor karakterlerini inceledikleri araştırmalarında, tenisçilerin spor yapma yılı arttıkça spor karakter özelliklerinin olumlu yönde etkilendiğini belirlemişlerdir. Kaplan & Akyüz (2020) futbolcuların başarı hedefleri ve spor karakterleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmalarında, spor yapma yılının Spor Karakter Ölçeği toplam puanında ve merhamet alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığını ve bu farklılığın spor yapma yılı 15-20 yıl olan katılımcıların lehine olduğunu saptamışlardır. Yıldız (2019) bireysel ve takım sporcularının sportif karakterlerinin ve zekâ boyutlarının sportif başarı motivasyonları üzerine etkisini incelediği araştırmasında, spor yapma yıl ortalamasına göre spor karakterinin anti sosyal alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu, 1-3 yıl arası spor yapma yılı olan sporcuların anti sosyal davranışlarının 4-6 yıl olan sporculardan daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Yazıcı (2021) sporcu karakterinin sportmenlik davranışları, rekabetçi, agresiflik ve öfke ile

ilişkinini incelediği araştırmasında, sporcuların antrenman yılı değişkeni açısından spor karakterinin adalet alt boyutu ortalama puanlarının yüksek olduğunu belirlemiştir.

5.1.7. Eskrim sporcularının millîlik durumu değişkenine göre spor karakterleri

Araştırma bulgularına göre millîlik durumu değişkeni açısından, Spor Karakter Ölçeği anti sosyal alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmazken; diğer tüm alt boyutlarda ise millî olan sporcuların lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Yurt içi ve yurt dışı pek çok müsabakada yarışma şansı elde eden millî sporcuların, millî olmayan sporculara göre daha fazla müsabaka deneyimine sahip oldukları, millî takım kamplarında uzun süre vakit geçirmelerine ve bu süre içerisinde almış oldukları zihinsel ve fiziksel eğitime bağlı olarak dürüstlük, merhamet, sportmenlik, anti sosyal ve adalet alt boyutlarının olumlu yönde etkilendiği söylenebilir. Yazıcı (2021) sporcu karakterinin sportmenlik davranışları, rekabetçi, agresiflik ve öfke ile ilişkisini incelediği araştırmasında, millî sporcular lehine dürüstlük, kurallara ve yönetime saygı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğunu saptamıştır. Özlü (2020) 15-18 yaş aralığındaki sporcuların karakter düzeylerini incelediği araştırmasında, millî sporcuların Spor Karakter Ölçeğinin tüm alt boyutlarından elde ettikleri ortalamaların millî olmayan sporculara göre daha yüksek olduğunu belirlemiştir.

Araştırma bulgularının aksine, Yıldız (2019) bireysel ve takım sporcularının sportif karakterlerinin ve zekâ boyutlarının sportif başarı motivasyonları üzerine etkisini incelediği araştırmasında, millî sporcu olma durumuna göre centilmenlik, anti sosyal, dürüstlük, spor karakteri boyutlarında farklılık olmadığı sonucuna varmıştır.

5.1.8. Eskrim sporcularının aile gelir seviyesi değişkenine göre spor karakterleri

Araştırma bulgularına göre aile gelir seviyesi değişkeni açısından, Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarından anti sosyal ve merhamet alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmemiştir. Dürüstlük ve sportmenlik alt boyutlarında, 5501-8500 TL arası gelir düzeyine sahip katılımcılar ile 8501 TL ve üzeri aile gelir seviyesine sahip katılımcılar arasında 5501-8500 TL arası aile gelir düzeyine sahip katılımcılar lehine istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmiştir. Adalet alt boyutunda ise 5500 TL ve altı aile gelir seviyesine sahip katılımcılar ile 8501 TL ve üzeri aile gelir seviyesine

sahip katılımcılar arasında 8501 TL ve üzeri aile gelir seviyesine sahip katılımcılar lehine istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık saptanmıştır.

Bulgular incelendiğinde, dürüstlük ve sportmenlik seviyelerinin aile gelir durumu orta düzey olan sporcularda daha yüksek olduğu görülmüştür. Orta gelir düzeyine sahip bireylerin Türkiye’de memur statüsünde çalışıyor olduğu düşünüldüğünde, çocuklarına her türlü eğitime özen göstererek daha fazla zaman ayırmalarından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir. Adalet alt boyutu incelendiğinde, aile gelir düzeyi düşük olan sporcuların adalet puan ortalamalarının aile gelir düzeyi yüksek olan sporculara göre daha yüksek olması aile gelir düzeyi yüksek sporcuların spordaki adaletle olan inançlarının zayıf olduğu şeklinde açıklanabilir. Araştırma bulgularını destekler nitelikte bir araştırmaya rastlanılmamıştır.

Araştırma bulgularının aksine, Yazıcı (2021) sporcu karakterinin sportmenlik davranışları, rekabetçi, agresiflik ve öfke ile ilişkisini incelediği araştırmasında, sporcuların algıladıkları gelir düzeyine göre ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlememiştir. Diğer bir ifade ile sporcuların spor karakteri ve sportmenlik yönelimlerinin gelir durumuna bağlı olarak değişmediği tespit edilmiştir. Kaplan & Akyüz (2020) ise futbolcuların başarı hedefleri ve spor karakterleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmalarında, sporcuların yıllık gelir düzeyine göre Spor Karakter Ölçeği alt boyutları ve toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır.

5.1.9. Eskrim sporcularının cinsiyet değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları

Araştırma bulgularına göre cinsiyet değişkeni açısından, Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarından güven ve kontrol alt boyutunda erkek sporcuların lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilirken, devamlılık alt boyutunda ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Ataerkil toplumlarda küçük yaştan itibaren erkek çocuklarına verilen sorumluluğun kız çocuklarından daha fazla olması ve erkek çocuklarının daha özgür yetiştirilme tarzından dolayı erkeklerin güven ve kontrol duygularının daha gelişmiş olması Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarından olan güven ve kontrol alt boyutlarının kadınlardan daha yüksek olmasına neden olduğu söylenebilir. Farrokhi, Kashani & Motasharei (2011) temaslı ve temassız sporlar yapan sporcuların zihinsel dayanıklılıklarını inceledikleri araştırmalarında, erkeklerin zihinsel dayanıklılıklarının kadınlara oranla daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Nicholls, Polman, Levy & Backhouse (2009) takım ve bireysel

sporları yapan sporcuların zihinsel dayanıklılıklarını inceledikleri araştırmalarında, erkek sporcuların kadın sporculara göre zihinsel dayanıklılıklarının daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

Araştırma bulgularının aksine, Yıldız (2017) sporcularda zihinsel dayanıklılık ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında, sporcuların cinsiyet değişkenine göre zihinsel dayanıklılık düzeylerinde anlamlı bir farklılık tespit etmemiştir. İlhan (2020) tenis oyuncularının zihinsel dayanıklılık düzeylerini incelediği araştırmasında, Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarının tümünde cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık olmadığını saptamıştır. Tekkurşun Demir & Türkeli (2019) spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin egzersiz bağımlılığı ve zihinsel dayanıklılık düzeylerini inceledikleri araştırmalarında, zihinsel dayanıklılık açısından erkekler ile kadınların puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık belirlememişlerdir. Kadınların lehine bulgulara ulaşılan bir araştırmada ise Bülbül (2015) tenis ve basketbol sporcularının psikolojik dayanıklılık seviyelerini incelediği araştırmasında, psikolojik dayanıklılık alt boyutlarından aile uyumu, sosyal yeterlilik ve sosyal kaynaklar ve toplam puan açısından kadın sporcuların psikolojik dayanıklılıklarının erkek sporculara oranla daha iyi olduğunu tespit etmiştir.

5.1.10. Eskrim sporcularının yaş değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları

Araştırma bulgularına göre yaş değişkeni açısından, Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarından devamlılık ve kontrol alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Güven alt boyutunda ise 18 yaş ve üzeri katılımcılar ile 14-15 yaş arası katılımcılar arasında puan ortalamalarının istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir.

Yaşları 14-15 olan sporcular U17 klasmanında yarışırken 18 yaş ve üzeri sporcular büyükler klasmanında yarışmaktadır. Büyükler klasmanında yarışan sporcuların daha fazla müsabaka tecrübeleri olması ve aldıkları eğitimlerin daha kapsamlı olması eskrim branşına daha hakim olmalarını sağlamıştır. Bu durumun zihinsel dayanıklılık alt boyutlarından güven alt boyutunun 18 yaş ve üzeri sporcularda 14-15 yaş sporculara göre daha yüksek olmasına sebep olduğu düşünölmektedir. Yıldız (2017) sporcuların zihinsel dayanıklılık ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında, sporcuların yaş değişkenine göre zihinsel dayanıklılık düzeylerinde 15-18 yaş aralığında olan sporcular ile 26 ve üstü yaş aralığında olan sporcular arasında 26 ve üstü yaş aralığındaki sporcular lehine anlamlı farklılık olduğunu saptamıştır. İlhan (2020) tenis oyuncularının zihinsel dayanıklılık

düzeylerini incelediği araştırmasında, yaş değişkeni açısından zihinsel dayanıklılık kontrol alt boyutunda anlamlı farklılığın 26 yaş üzeri sporcuların lehine olduğunu belirlemiştir.

Araştırma bulgularının aksine, Uçar & Kaplan (2020) Konya amatör lig futbolcularının zihinsel dayanıklılığını inceledikleri araştırmalarında, yaş değişkenine göre futbolcuların zihinsel dayanıklılık puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığını tespit etmişlerdir. Bülbül (2015) tenis ve basketbol sporcularının psikolojik dayanıklılık seviyelerini incelediği araştırmasında, sporcuların yaş grupları ile psikolojik dayanıklılık alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığını belirlemiştir. Tekkurşun Demir & Türkeli (2019) spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin egzersiz bağımlılığı ve zihinsel dayanıklılık düzeylerini incelediği araştırmasında, katılımcıların yaş değişkeni ile Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutları arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır.

5.1.11. Eskrim sporcularının kardeş sayısı değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları

Araştırma bulgularına göre kardeş sayısı değişkeni açısından, Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarından güven alt boyutunda 2 ve üzeri kardeşi olan sporcuların lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilirken, devamlılık ve kontrol alt boyutlarında ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Kardeşi olmayan ya da 1 kardeşe sahip olan sporcuların yetiştirilme tarzı gereği ben merkezci düşünce daha ön plandadır. Oysa 2 ve üzeri kardeşe sahip olan sporcuların kendilerini dünyanın merkezinde görmemelerine bağlı olarak hem kendilerine hem de çevrelerine olan güven duygusunun Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri güven alt boyutunun yüksek olmasına sebep olduğu söylenebilir.

Alan yazında sporda zihinsel dayanıklılık alt boyutlarından kardeş sayısı değişkeni açısından bu araştırma ile benzerlik gösteren veya aksi sonuçlar elde edilen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

5.1.12. Eskrim sporcularının eğitim durumu değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları

Araştırma bulgularına göre eğitim değişkeni açısından, Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarından güven alt boyutunda lise düzeyi eğitim seviyesine sahip sporcuların lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilirken, devamlılık ve

kontrol alt boyutlarında ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Bu bulgu incelendiğinde, aslında eğitim düzeyinin ve yaşın artmasına bağlı olarak bireylerin güven duygusunun da artması beklenir. Ancak araştırma sonucunda lise düzeyindeki sporcuların güven duygusunun lisans düzeyindeki sporculardan yüksek olması, liseli sporcuların ergenlik döneminde olmalarına rağmen spor yoluyla olması beklenen durumdan çok daha yüksek bir özgüven duygusu geliştirmiş oldukları şeklinde yorumlanabilir. Alan yazında araştırma bulgularını destekler bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Araştırma bulgularının aksine, Yıldız (2017) sporcuların zihinsel dayanıklılık ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında, sporcuların eğitim durumu değişkenine göre zihinsel dayanıklılıklarında ilköğretim, lise ile lisans eğitim düzeyleri arasında lisans lehine anlamlı bir farklılık olduğunu belirlemiştir. Uçar & Kaplan (2020) Konya amatör lig futbolcularının zihinsel dayanıklılıklarını inceledikleri araştırmalarında, eğitim durumu değişkenine göre futbolcuların Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığını tespit etmişlerdir.

5.1.13. Eskrim sporcularının eskrim sporunda branş değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları

Araştırma bulgularına göre eskrim sporunda branş değişkeni açısından, Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarının tamamında kılıç branşında yarışan sporcuların lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenmiştir.

Bu bulgu, kılıç branşında diğer branşlara oranla başarıların daha fazla olmasının, kılıç branşı sporcularının güven, devamlılık ve kontrol alt boyutunda daha yüksek puan ortalamalarına sahip olmasına neden olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Alan yazında sporda zihinsel dayanıklılık alt boyutlarından eskrim sporunda branş değişkeni açısından çalışmayla benzerlik gösteren veya aksi sonuçlar elde edilen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

5.1.14. Eskrim sporcularının eskrim deneyim süresi değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları

Araştırma bulgularına göre eskrim deneyim süresi değişkeni açısından, Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarından güven alt boyutunda 6 yıl ve üzeri deneyim

süresine sahip sporcuların lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilirken, kontrol alt boyutunda ise 1-5 yıl arası deneyim süresine sahip sporcuların lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Devamlılık alt boyutunda ise katılımcılar arasında deneyim süresi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Bu bulgular, deneyimi fazla olan sporcuların sporun inceliklerine hakim olduğu ve karşılarına çıkan zorluklarla nasıl başa çıkabileceklerini bildiklerinden dolayı güven düzeylerinin daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir. Kontrol düzeylerinin 1-5 yıl arası eskrim deneyimine sahip sporcularda yüksek olmasının sebebi ise, 6 yıl ve üzeri eskrim deneyim süresine sahip sporculara göre bilgi ve becerilerinin fazla gelişmemiş olması ve müsabaka tecrübelerinin düşük olmasından dolayı müsabaka esnasında daha kontrollü davranmalarından kaynaklandığı söylenebilir. Bu durumu destekler bir araştırmada Yıldız (2017) sporcularda zihinsel dayanıklılık ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında, spor yaşı değişkenine göre zihinsel dayanıklılık düzeylerinde spor yaşı 4-6 yıl ile 10 ve üstü yıl sporcular arasında 10 ve üstü yıl lehine anlamlı bir farklılık olduğunu belirlemiştir. Ancak bu durumun tam tersine deneyim süresi daha az olan sporcuların müsabaka öncesinde ve müsabaka esnasında duygularını kendilerinden daha deneyimli sporculara göre daha iyi kontrol altında tutabildikleri bulgusu ise deneyim ile kontrol arasındaki doğrusal orantı ile ters düşmektedir. Nitekim İlhan (2020) tenis sporcularının zihinsel dayanıklılık düzeylerini incelediği araştırmasında, tenisçilerin bu sporu yapma deneyimi arttıkça kontrol duygusunun da arttığını tespit etmiştir. Bu araştırma sonucu da göstermektedir ki tecrübe sporda birçok olumsuz duygu ile başa çıkabilmenin önemli bir parçasıdır.

Araştırma bulgularının aksine, Uçar & Kaplan (2020) Konya amatör lig futbolcularında zihinsel dayanıklılığını incelediği araştırmasında, spor yaşı değişkenine göre futbolcuların zihinsel dayanıklılık puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığını saptamıştır. Bülbül (2015) tenis ve basketbol sporcularının psikolojik dayanıklılık seviyelerini incelediği araştırmasında, sporcuların spor yaşı değişkenine göre psikolojik dayanıklılık puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını belirlemiştir.

5.1.15. Eskrim sporcularının millîlik durumu değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları

Araştırma bulgularına göre millîlik durumu değişkeni açısından, Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarından güven alt boyutunda millî sporcuların lehine

istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilirken, devamlılık ve kontrol alt boyutlarında ise katılımcılar arasında millilik durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Millî sporcuların elde etmiş oldukları başarılar, spor için harcadıkları zaman, millî takım kamplarında almış oldukları eğitim ve bu eğitimler sonucu kendilerini sporda yeterli bilgi ve beceride gördükleri için güven düzeylerinin millî olmayan sporculara göre daha yüksek olduğu şeklinde yorum yapılabilir.

Araştırma bulgularının aksine, Yıldız (2017) sporcuların zihinsel dayanıklılık ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında, sporculuk düzeyi değişkenine göre profesyonel ve profesyonel olmayan sporcuların zihinsel dayanıklılık düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir.

5.1.16. Eskrim sporcularının aile gelir seviyesi değişkenine göre sporda zihinsel dayanıklılıkları

Araştırma bulgularına göre aile gelir seviyesi değişkeni açısından, Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutlarından güven, devamlılık ve kontrol alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Güven, devamlılık ve kontrol alt boyutları incelendiğinde, gelir durumu farklı olan her düzeyden sporcunun eskrim sporuna katılım sağladığı ve gelir durumunun zihinsel dayanıklılığa etkisi olmadığı görülmüştür. Bu durumun sebebi olarak gelir düzeyi fark etmeksizin sporcuların aynı antrenman salonunu paylaşıyor olması ve almış oldukları spor eğitiminin aynı olması gösterilebilir. Uçar & Kaplan (2020) Konya amatör lig futbolcularının zihinsel dayanıklılığını inceledikleri araştırmalarında, aylık gelir değişkenine göre futbolcuların zihinsel dayanıklılık puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığını tespit etmiştir. Tekkurşun Demir & Türkeli (2019) spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin egzersiz bağımlılığı ve zihinsel dayanıklılık düzeylerini inceledikleri araştırmalarında, katılımcıların aylık gelirlerine göre zihinsel dayanıklılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını belirlemişlerdir.

5.1.17. Araştırmaya katılan sporcuların spor karakter ölçeği ve sporda zihinsel dayanıklılık envanteri alt boyutları puan ortalamaları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için yapılan pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı sonuçları

Araştırma bulgularına göre Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanterinin güven alt boyutu ile Spor Karakter Ölçeğinin dürüstlük alt boyutu arasında orta düzeyde pozitif yönde, merhamet, sportmenlik ve adalet alt boyutlarında ise düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanterinin devamlılık alt boyutu ile Spor Karakter Ölçeğinin dürüstlük alt boyutu arasında orta düzeyde pozitif yönde, merhamet, sportmenlik ve adalet alt boyutlarında ise düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanterinin kontrol alt boyutunda ise Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarının hiç birinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki tespit edilmemiştir.

Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutu olan güven ile Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarından dürüstlük, merhamet, sportmenlik ve adalet arasında pozitif yönde bir ilişki olmasının sebebinin, sporcunun kendine olan güveninin artmasıyla doğru orantılı olduğu düşünülmektedir. Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri alt boyutu olan devamlılığın her şart ve zorlukta vazgeçmeden mücadele eden sporcunun, Spor Karakter Ölçeği alt boyutlarından dürüstlük, merhamet, sportmenlik ve adalet davranışlarını da olumlu yönde etkilediği şeklinde yorumlanabilir.

Alan yazında spor karakteri ile sporda zihinsel dayanıklılık arasındaki ilişkiyi inceleyen, araştırma ile benzerlik gösteren veya aksi sonuçlar elde edilen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

5.2. Sonuç

Araştırmada eskrim sporcularının karakter yapıları ve zihinsel dayanıklılıkları değerlendirilmiştir. Kişisel bilgiler incelendiğinde, eskrim sporunun cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, eğitim durumu, branş, eskrim deneyim süresi, millilik durumu, ailenin gelir seviyesi gibi değişkenlere bakarak toplumun her kesiminde kabul görmüş bir spor olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Cinsiyet değişkenine göre eskrim sporcularının spor karakterleri incelendiğinde, kadınların erkeklere göre daha fazla anti sosyal davranışlara sahip olduğu, diğer alt boyutlarda ise katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. Sporda zihinsel

dayanıklılıkları incelendiğinde, erkek sporcuların güven ve kontrol düzeylerinin kadın sporculara göre daha yüksek olduğu, devamlılık alt boyutunda ise katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Yaş değişkenine göre eskrim sporcularının spor karakterleri incelendiğinde, sporcuların yaşları arttıkça dürüstlük ve merhamet düzeylerinin azaldığı, en yüksek adalet duygusunun 18 yaş ve üzeri sporcularda olduğu, anti sosyal ve sportmenlik düzeylerinde bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sporda zihinsel dayanıklılıkları incelendiğinde, sporcuların yaşı arttıkça güven düzeylerinin de arttığı, devamlılık ve kontrol düzeylerinde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Kardeş sayısı değişkenine göre eskrim sporcularının spor karakterleri incelendiğinde, 0-1 kardeşi olan sporcuların 2 ve üzeri kardeşi olan sporculara göre anti sosyal davranışlarının daha yüksek olduğu, diğer tüm alt boyutlarda ise katılımcılar arasında bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sporda zihinsel dayanıklılıkları incelendiğinde, 2 ve üzeri kardeş sayısına sahip sporcuların güven düzeylerinin 0-1 kardeşi olan sporculardan daha yüksek olduğu, devamlılık ve kontrol düzeylerinde ise anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Eğitim durumu değişkenine göre eskrim sporcularının spor karakterleri incelendiğinde, lisans düzeyi eğitim seviyesine sahip sporcuların adalet düzeylerinin lise düzeyi eğitim seviyesine sahip sporculara göre daha yüksek olduğu, diğer tüm alt boyutlarda ise katılımcılar arasında bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. Sporda zihinsel dayanıklılıkları incelendiğinde, lise düzeyi eğitim seviyesine sahip sporcuların güven düzeylerinin lisans düzeyi eğitim seviyesine sahip sporculardan daha yüksek olduğu, devamlılık ve kontrol düzeylerinde ise katılımcılar arasında bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Eskrim sporunda branş değişkenine göre eskrim sporcularının spor karakterleri incelendiğinde, epe, flöre ve kılıç kategorisindeki sporcuların dürüstlük düzeylerinde bir farklılık olmadığı, kılıç kategorisindeki sporcuların anti sosyal, merhamet, sportmenlik ve adalet düzeylerinin epe ve flöre kategorisindeki sporculara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sporda zihinsel dayanıklılıkları incelendiğinde, kılıç kategorisinde yarışan sporcuların güven, devamlılık ve kontrol düzeylerinin epe ve flöre kategorisindeki sporculardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Eskrim deneyim süresi değişkenine göre eskrim sporcularının spor karakterleri incelendiğinde, sporcuların dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik ve adalet düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. Sporda zihinsel dayanıklılıkları incelendiğinde, 6 yıl ve üzeri deneyim süresine sahip sporcuların güven düzeylerinin 1-5 yıl arası deneyim süresine sahip sporculara göre yüksek olduğu, 1-5 yıl arası deneyim süresine sahip sporcuların kontrol düzeylerinin ise 6 yıl ve üzeri deneyim süresine sahip sporculardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Millîlik durum değişkenine göre eskrim sporcularının spor karakterleri incelendiğinde, sporcuların anti sosyal düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı, millî sporcuların dürüstlük, merhamet, sportmenlik ve adalet düzeylerinin ise millî olmayan sporculara göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Sporda zihinsel dayanıklılıkları incelendiğinde, millî sporcuların güven düzeylerinin millî olmayan sporculara göre daha yüksek olduğu, sporcuların devamlılık ve kontrol düzeylerinde ise bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Aile gelir seviyesi değişkenine göre eskrim sporcularının spor karakterleri incelendiğinde, sporcuların anti sosyal ve merhamet düzeylerinde bir farklılık olmadığı, 5501-8500 TL arası gelir düzeyine sahip sporcuların dürüstlük ve sportmenlik düzeylerinin diğer gelir seviyesine sahip sporculardan daha yüksek olduğu, 5500 TL ve altı aile gelir seviyesine sahip sporcuların adalet düzeylerinin ise diğer gelir seviyesine sahip sporculardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sporda zihinsel dayanıklılıkları incelendiğinde, sporcuların güven, devamlılık ve kontrol düzeylerinde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Eskrim sporcularının Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri ve Spor Karakter Ölçeği alt boyutları puan ortalamaları arasındaki ilişki incelendiğinde, sporcuların sporda zihinsel dayanıklılık güven düzeyleri ile spor karakteri dürüstlük düzeyleri arasında orta düzeyde pozitif yönde, güven düzeyleri ile merhamet, sportmenlik ve adalet alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Sporcuların sporda zihinsel dayanıklılık devamlılık düzeyleri ile spor karakteri dürüstlük düzeyleri arasında orta düzeyde pozitif yönde, devamlılık düzeyleri ile merhamet, sportmenlik ve adalet düzeyleri arasında ise düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Sporcuların sporda zihinsel dayanıklılık kontrol düzeyleri ile spor karakteri dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik ve adalet düzeylerinin hiç birinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki tespit edilmemiştir.

5.3. Öneriler

Araştırma bulguları ve sonuçlarına göre geliştirilmiş olan öneriler aşağıda verilmiştir.

5.3.1. Araştırma sonuçlarına yönelik öneriler

1. Araştırmada sporcuların sporda deneyim süresi ile sporda karakter özellikleri arasında doğrusal bir ilişki olduğu görülmüştür. Bu nedenle, sporda karakter özelliklerinin geliştirilmesi için eskrim sporuna yönlendirme, tanıtım ve teşvik çalışmaları yapılabilir.

2. Kılıç branşındaki sporcularının zihinsel dayanıklılık özelliklerinin diğer branşlara göre yüksek olduğu görülmüştür. Bu durumun sebebinin araştırılarak elde edilen sonuçlara göre epe ve flöre branşındaki sporcuların zihinsel dayanıklılıkları için gerekli olan antrenman programları uygulanabilir.

3. Millî sporcuların spor karakter özellikleri ve zihinsel dayanıklılık özelliklerinin olumlu yönde olduğu görülmüştür. Uluslararası başarıları olan elit eskrim sporcularının zihinsel dayanıklılıkları ile Türkiye'deki millî sporcular arasında ne gibi farklılıklar olduğunun araştırılarak ortaya çıkan sonuçlara göre olumlu özelliklerin Türkiye'deki eskrim sporcularına uygulanması ve Türk eskriminin uluslararası müsabakalardaki başarılarının artırılması sağlanabilir.

4. Millî sporcuların spor karakter özellikleri ve zihinsel dayanıklılık özelliklerinin olumlu etkisinin millî takım kamplarında almış oldukları eğitimlerden kaynaklanıp kaynaklanmadığı araştırılmalı, millî takım kamplarından kaynaklanıyor ise eskrim antrenörlerinin sporcuların bu özelliklerinin artırılması konusunda eğitim almaları sağlanabilir.

5.3.2. Uygulayıcılara yönelik öneriler

1. Sporcuların spor karakter özellikleri ve sporda zihinsel dayanıklılık ilişkisini inceleyen çalışmalara rastlanmamıştır. Bu alanda araştırmalar yapılabilir.

2. Antrenörlerin sporculara olan yaklaşımlarının sporcuların zihinsel dayanıklılıklarına nasıl bir etkisi olduğu üzerine araştırmalar yapılabilir.

3. Antrenörlerin sporculara olan yaklaşımlarının sporcuların spor karakterlerine nasıl bir etkisi olduğu üzerine araştırmalar yapılabilir.

4. Sosyal yapı özelliklerinin sporda karakter özelliklerine olan etkisi üzerine araştırmalar yapılabilir.

5. Sporcuların karakter özelliklerinin başarı üzerine etkisinin olup olmadığı araştırılabilir.

6. Sporcuların zihinsel dayanıklılık özelliklerinin başarı üzerine etkisinin olup olmadığı araştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Adır, Y. (2017). Fiziksel Etkinlik Oyunlarının Ortaöğretim Düzeyindeki Öğrencilerin Karakter Gelişimi Üzerine Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Ahern, N., Kiehl, E., Lou Sole, M., & Byers, J. (2006). A Review of Instruments Measuring Resilience. *Issues in Comprehensive Pediatric Nursing*, 29 (2), 103-125.
- Akandere, M., Baştuğ, G., & Güler, E. (2009). Orta Öğretim Kurumlarında Spora Katılımın Çocuğun Ahlaki Gelişimine Etkisi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (1), 59-68.
- Altıntaş, A., & Koruç Bayar, P. (2015). Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri'nin Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 27 (4), 162-171.
- Ark, M., Üstün, O., & Yeşilada, E. (2004). Analgesic Activity of Cistus Laurifolius in Mice. *Pharmaceutical Biology*, 42 (2), 176-178.
- Aytan, K. G. (2010). Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyalleşmelerinde Sporun Etkileri. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bailey, R. P., Collins, D., Ford, P. A., MacNamara, A', Pearce, G., & Toms, M. (2010). *Participant Development in Sport: An Academic Literature Review*. Commissioned Report for Sports Coach UK., Leeds, UK.
- Bakioğlu, A., & Sılay, N. (2013). *Yüksek Öğretimde ve Öğretmen Yetiştirmede Karakter Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Battistich, V. (2005). *Character Education, Prevention and Positive Youth Development*. Washington DC: Character Education Partnership.
- Berkowitz, M., & Grych, J. (2000). Early Character Development and Education. *Education and Development*, 11 (1), 55-72.
- Berkowitz, M., Kuehn, P., & Smith, K. (2003). The Relationship of Character Education Implementation and Academic Achievement in Elementary Schools. *Journal of Research in Character Education*, 1 (1), 19-32.
- Bhambri, E., Dhillon, P. K., & Sahni, S. P. (2005). Effect of Psychological Interventions in Enhancing Mental Toughness Dimensions of Sports Persons. *Journal of the Indian Academy of Applied Psychology*, 31 (1-2), 65-70.
- Bompa, T. (1998). *Antrenman Kuramı ve Yöntemi*. (Çev. Keskin, İ., Tuner, A. B.). Ankara: Bağırğan Yayınevi.
- Brown, S. D., & Lent, R. W. (2008). *Handbook of Counseling Psychology*. USA: John Wiley & Sons, Inc.
- Bülbül, A. (2015). *Tenis ve Basketbol Sporcularının Psikolojik Dayanıklılık Seviyelerini İncelemesi ve Karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi), Gedik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çağdaş, A., Arı, R., & Zarife, S. (2002). *Çocuk ve Ergende Sosyal ve Ahlak Gelişimi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Çağlayan, A. (2005). *Ahlak Pusulası: Ahlak ve Değerler Eğitimi*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları.
- Campbell-Sills, L., Barlow, D., Brown, T., & Hofmann, S. (2006). Effects of Suppression and Acceptance on Emotional Responses of Individuals with Anxiety and Mood Disorders. *Behaviour Research and Therapy*, 44 (9), 1251-1263.
- Carter, L. (2013). *Running in The Zone: Mental Toughness, Imagery and Flow in First Time Marathon Runners*. (Doctorate Thesis). Temple University, USA.
- Coleman, J., & Hagell, A. (2007). *The Nature of Risk and Resilience in Adolescence*. (Coleman, J. & Hagell, A. Eds.). In: *Adolescence, Risk and Resilience: Against The Odds*. USA: John Wiley & Sons, Inc. pp. 1-16.
- Connor, K., & Davidson, J. (2003). Development of A New Resilience Scale: The Connor-Davidson Resilience Scale. *Depression and Anxiety*, 18 (2), 76-82.
- Destebaşı, F. (2011). *Çocuk Edebiyatı Eserlerinin 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Karakter Gelişimine Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Durmuş, A. (2011). *Çocukta Özgüven Gelişimi ve Karakter Eğitimi*. İstanbul: Nesil Yayınevi.
- Ekşi, H., & Katılmış, A. (2011). *Karakter Eğitimi El Kitabı*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Evangelista, N. (1996). *The Art and Science of Fencing*. Indianapolis: Mc Graw Hill.
- Evangelista, N. (2000). *The Inner Game of Fencing: Excellence in Form, Technique, Strategy, and Spirit*. Lincolnwood, Illinois: Master's Press.
- Farrokhi, A., Kashani, V., & Motasharei, E. (2011). Comparison of Mental Toughness of Contact and Non-contact Men and Women Athletes in Different Skill Levels. *Motor Behavior (Research on Sport Science)*, 3 (8), 71-86.
- FIE (International Fencing Federation). (2021). *Eskrimin Tarihçesi*. <http://fie.org/fie/history>, (Erişim Tarihi: 08.01.2021).
- Fletcher, D., & Sarkar, M. (2013). Psychological Resilience: A Review and Critique of Definitions, Concepts, and Theory. *European Psychologist*, 18 (1), 12-23.
- Fletcher, D., Sarkar, M., & Morgan, F. (2015). Understanding Team Resilience in the World's Best Athletes: A Case Study of A Rugby Union World Cup Winning Team. *Psychology of Sport and Exercise*, 16, 91-100.

- Fletcher, D., & Wagstaff, C. (2009). Organizational Psychology in Elite Sport: Its Emergence, Application and Future. *Psychology of Sport and Exercise*, 10 (4), 427-434.
- Fletcher, D., & Hanton, S. (2003). Sources of Organizational Stress in Elite Sports Performers. *The Sport Psychologist*, 17 (2), 175-195.
- Fletcher, D., & Sarkar, M. (2012). A Grounded Theory of Psychological Resilience in Olympic Champions. *Psychology of Sport and Exercise*, 13 (5), 669-678.
- Fourie, S., & Potgieter, J. R. (2001). The Nature of Mental Toughness in Sport. *South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation*, 23 (2), 63-72.
- Rees, T. (2011). The PASS-Q: The Perceived Available Support in Sport Questionnaire. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 33 (1), 54-74.
- Galli, N., & Vealey, R. (2008). Bouncing Back From Adversity: Athletes Experiences of Resilience. *The Sport Psychologist*, 22 (3), 316-335.
- Gaudreau, P., & Blondin, J. (2004). Different Athletes Cope Differently During a Sport Competition: A Cluster Analysis of Coping. *Personality and Individual Differences*, 36 (8), 1865-1877.
- Giacobbi, P., Lynn, T., Wetherington, J., Jenkins, J., Bodendorf, M., & Langley, B. (2004). Stress and Coping During the Transition to University for First-Year Female Athletes. *The Sport Psychologist*, 18 (1), 1-20.
- Golby, J., & Wood, P. (2016) The Effects of Psychological Skills Training on Mental Toughness and Psychological Well-Being of Student-Athletes. *Psychology*, 7 (6), 901-913.
- Gould, D., & Maynard, I. (2009). Psychological Preparation for the Olympic Games. *Journal of Sports Sciences*, 23 (17), 1393-1408.
- Gould, M., Shaffer, D., Fisher, P., Kleinman, M., & Morishima, A. (1992). *The Clinical Prediction of Adolescent Suicide*. R. W. Maris, A. L. Berman, J. T. Maltzberger, & R. I. Yufit (Eds.), In: Assessment and Prediction of Suicide. The Guilford Press. pp. 130-143.
- Gökçek, B. (2007). *5-6 Yaş Çocukları İçin Hazırlanan Karakter Eğitimi Programının Etkisinin İncelenmesi*. (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Görgüt, İ., & Tuncel, S. (2017). Spor Karakter Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15 (3), 149-156.
- Gu, Q., & Day, C. (2007). Teachers Resilience: A Necessary Condition for Effectiveness. *Teaching and Teacher Education*, 23 (8), 1302-1316.
- Gucciardi, D. F., Gordon, S., & Dimmock, J. A. (2009). Evaluation of a Mental Toughness Training Program for Youth-aged Australian Footballers: I. A Quantitative Analysis. *Journal of Applied Sport Psychology*, 21 (3), 307-323.

- Gucciardi, D., Hanton, S., Gordon, S., Mallett, C., & Temby, P. (2015). The Concept of Mental Toughness: Tests of Dimensionality, Nomological Network and Traitness. *Journal of Personality*, 83 (1), 26-44.
- Güçlü, M., Güvendi, B., Güvendi, Y., & Türksoy Işım, A. (2019). *Türkiye Şampiyonasına Katılan Yıldız Güreş Kız Sporcuların Spor Karakter Yapıları ile Ahlaki Karar Alma Tutumları*. 2. Uluslararası Beden Eğitimi, Spor, Rekreasyon ve Dans Kongresi, 20-21 Nisan, Alanya, 33.
- Gülçür, M. (1994). *Kur'an'da Karakter Eğitimi*. İzmir: Işık Yayınları.
- Güney, E., Şenses Dinç, G., İşeri, E., Güzel, H., Yalçın, Ö., & Şener, Ş. (2013). Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Olan Ergen ve Genç Erişkinlerin Mizaç ve Karakter Özellikleri. *Ankara Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 14 (4), 362-368.
- Güngör, E. (1995). *Ahlâk Psikolojisi ve Sosyal Ahlâk*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Gürpınar, B., & Kurşun, S. (2013). Basketbolcuların ve Futbolcuların Sportmenlik Yönelimleri. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 3 (1), 171-176.
- Haase, J. (2004). The Adolescent Resilience Model as a Guide to Interventions. *Journal of Pediatric Oncology Nursing*, 21 (5), 289-299.
- Hagemann, N., Schorer, J., Cañal-Bruland, R., Lotz, S., & Strauss, B. (2010). Visual Perception in Fencing: Do the Eye Movements of Fencers Represent Their Information Pickup. *Attention, Perception, & Psychophysics*, 72 (8), 2204-2214.
- Hall, S. (2000). *Using Picture Storybooks to Teach Character Education*. USA: Greenwood Publishing Group.
- Hanton, S., Wagstaff, C., & Fletcher, D. (2012). Cognitive Appraisals of Stressors Encountered in Sport Organizations. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 10 (4), 276-289.
- Hasanoğlu, E. (2018). Spor Tarihi ile İlgili Basında Yer Alan İlk Yazı Üzerine Yeni Bir Değerlendirme. *Birleşik Krallık Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 71 (3), 543-562.
- Hergüner, G., Bar, M., & Yaman, M. (2016). Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerine Katılan Ortaokul Öğrencilerinin Aile, Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerden Beklentilerinin Belirlenmesi. *Sakarya Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 13 (1), 155-168.
- Hills, P., & Argyle, M. (1998). Positive Moods Derived From Leisure and Their Relationship to Happiness and Personality. *Personality and Individual Differences*, 25, 523-535.
- Holland, J. (2010). *Psycho-oncology*. USA: Oxford University Press.
- Honeybourne, J., Hill, M., & Moors, H. (2004). *Advanced PE and Sport*. United Kingdom: Nelson Thornes.

- Horton, T., & Wallander, J. (2001). Hope and Social Support as Resilience Factors Against Psychological Distress of Mothers Who Care for Children with Chronic Physical Conditions. *Rehabilitation Psychology, 46* (4), 382-399.
- Hunter, A. (2001). A Cross-Cultural Comparison of Resilience in Adolescents. *Journal of Pediatric Nursing, 16* (3), 172-179.
- İlhan, A. (2020). Tenis Oyuncularının Zihinsel Dayanıklılık Düzeyleri. *Journal of Global Sport and Education Research, 3* (2), 28-35.
- İlhan, A., Göktepe, B., & Ergün, K. (2021). Tenisçilerin Spor Karakterleri ve Özgüven Duygularının İncelenmesi. *Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi, 3* (2), 79-84.
- İmamlı, H., & Ünver, G. (2018). Spor Karakterinin Demografik Nitelikler Açısından İncelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi, 1* (1), 36-49.
- İnanç, B., & Yerlikaya, E. (2010). *Kişilik Kuramları*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Jackson, S., Kimiecik, J., Ford, S., & Marsh, H. (1998). Psychological Correlates of Flow in Sport. *Journal of Sport & Exercise Psychology, 20*, 358-378.
- Jang, C. Y. (2013). *Development and Validation of the Sport Character Scale*. (Doctorate Thesis). The University of Utah, USA.
- Kaplan, E., & Akyüz, O. (2020). Futbolcuların Başarı Hedefleri ve Spor Karakterleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi, 2* (2), 82-90.
- Kavussanu, M., & Roberts, G. C. (2001). Moral Functioning in Sport: An Achievement Goal Perspective. *Journal of Sport and Exercise Psychology, 8* (3), 37-54.
- Kavussanu, M., Stamp, R., Slade, G., & Ring, C. (2009). Observed Prosocial and Antisocial Behaviours in Male and Female Soccer Players. *Journal of Applied Sport Psychology, 21* (1), 62-76.
- Kaya, U., & Serçeoğlu, N. (2013). Duygu İşçilerinde İşe Yabancılaşma: Hizmet Sektöründe Bir Araştırma. *Çalışma ve Toplum, 36* (1), 311-346.
- Köknel, Ö. (1997). *İnsanı Anlamak*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Kristiansen, E., & Roberts, G. (2010). Young Elite Athletes and Social Support: Coping with Competitive and Organizational Stress in Olympic Competition. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports, 20* (4), 686-695.
- Loehr, J. E. (1986). *Mental Toughness Training for Sports: Achieving Athletic Excellence*. Penguin Publishing Group.
- Luthar, S., Cicchetti, D., & Becker, B. (2000). The Construct of Resilience: A Critical Evaluation and Guidelines for Future Work. *Child Development, 71* (3), 543-562.

- Madsen, M., & Abell, N. (2010). Trauma Resilience Scale: Validation of Protective Factors Associated with Adaptation Following Violence. *Research on Social Work Practice, 20* (2), 223-233.
- Martin-Krumm, C., Sarrazin, P., Peterson, C., & Famose, J. (2003). Explanatory Style and Resilience After Sports Failure. *Personality and Individual Differences, 35* (7), 1685-1695.
- Masten, A. (2001). Ordinary Magic: Resilience Processes in Development. *American Psychologist, 56* (3), 227-238.
- Masten, A., & Reed, M. (2002). *Resilience in Development*. C. R. Synder, S. J. Lopez (Eds.). In: The Oxford Handbook of Positive Psychology. 74-88.
- McKay, J., Niven, A., Lavalley, D., & White, A. (2008). Sources of Strain Among Elite UK Track Athletes. *The Sport Psychologist, 22* (2), 143-163.
- MEB (Millî Eğitim Bakanlığı). (2006). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Çocuk ve Ruh Sağlığı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- MEB. (2011). Millî Eğitim Temel Kanunu.
- Fletcher, D., Hanton, S., & Mellalieu, S. (2006). *An Organizational Stress Review: Conceptual and Theoretical Issues in Competitive Sport*. S. Hanton, S. D. Mellalieu (Eds). In: Literature Reviews in Sport Psychology. Nova Science Publishers, 1-53.
- Meydan, C. H., & Şeşen, H. (2011). *Yapısal Eşitlik Modellemesi AMOS Uygulamaları*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Mirzeoğlu, D., Özcan, G., Aktağ, I., & Çoknaz, H. (2011). *Üniversite-Toplum Bütünleşmesi: Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi: Projeler, Kazanımlar ve Sorunlar (Bolu örneği)*. 7. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kongresi, 25-27 Mayıs, Van.
- Mogan, T. (2005). *Psikolojiye Giriş*. Ankara: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Mouratidou, K., Goutza, S., & Chatzopoulos, D. (2007). Physical Education and Moral Development: An Intervention Programme to Promote Moral Reasoning Through Physical Education in High School Students. *European Physical Education Review, 13* (1), 41-56.
- Nicholls, A. R., Polman, R. C. J., Levy, A. R., & Backhouse, S. H. (2009). Mental Toughness in Sport: Achievement Level, Gender, Age, Experience and Sport Type Differences. *Personality and Individual Differences, 47*, 73-75.
- Noblet, A., & Gifford, S. (2002). The Sources of Stress Experienced by Professional Australian Footballers. *Journal of Applied Sport Psychology, 14* (1), 1-13.
- Özdemir, O., Özdemir, P., Kadak, M., & Nasıroğlu, S. (2012). Kişilik Gelişimi. *Çukurova Üniversitesi Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar Dergisi, 4* (4), 566-589.
- Özlu, C. (2020). *15-18 Yaş Aralığındaki Sporcuların Karakter Düzeylerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

- Öztürk, A. V. (2018). *Vücut Geliştirme ve Bilek Güreşi Müsabık Sporcularının Sportif Ahlaki Yaklaşımları ile Karakterlerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Peterson, C. (2000). The Future of Optimism. *American Psychologist*, 55 (1), 44-55.
- Roberts, R., Watson, P., Coe, J., Hall, T., Powlison, D., Myers, D., & Jones S. (2009). *Psychology & Christianity: Five Views*. Inter Varsity Press.
- Roi, G., & Bianchedi, D. (2008). The Science of Fencing. *Sports Medicine*, 38 (6), 465-481.
- Rutter, M. (2006). Implications of Resilience Concepts for Scientific Understanding. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1094 (1), 1-12.
- Ryan, R., & Deci, E. (2000). Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25 (1), 54-67.
- Sarkar, M., & Fletcher, D. (2014). Psychological Resilience in Sport Performers: A Review of Stressors and Protective Factors. *Journal of Sports Sciences*, 32 (15), 1419-1434.
- Seçer, İ. (2015). *Psikolojik Test Geliştirme ve Uyarlama Süreci*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Selçuk, Z. (2004). *Gelişim ve Öğrenme*. İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sheard, M., Golby, J., & Van Wersch, A. (2009). Progress Towards Construct Validation of the Sports Mental Toughness Questionnaire (SMTQ). *European Journal of Psychological Assessment*, 25, 186-193.
- Sinulingga, A., Hardinoto, N., Karo-Karo, A. A. P. (2019). Differences in Character of Competitive Sports Athletes. *Advances in Health Sciences Research*, 23, 21-23.
- Standage, M., Gillison, F., Ntoumanis, N., & Treasure, D. (2012). Predicting Student's Physical Activity and Health-related Well-being: A Prospective Cross-domain Investigation of Motivation Across School Physical Education and Exercise Settings. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 34 (1), 37-60.
- Stoeber, J., & Otto, K. (2006). Positive Conceptions of Perfectionism: Approaches, Evidence, Challenges. *Personality and Social Psychology Review*, 10 (4), 295-319.
- Sunay, H. (2010). *Sporda Organizasyon*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sütbakan, O. (2010). *Eskrim Tekniklerinin Temel Unsurları*. Ankara: Türkiye Eskrim Federasyonu Yayınları.
- TDK (Türk Dil Kurumu). (2021). <http://www.tdk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 08.01.2021).
- TEF (Türkiye Eskrim Federasyonu). (2021). <http://www.eskrim.org.tr/> (Erişim Tarihi: 04.05.2021).
- Tekkurşun Demir, G., & Türkeli, A. (2019). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Egzersiz Bağımlılığı ve Zihinsel Dayanıklılık Düzeylerinin İncelenmesi. *Aksaray Üniversitesi Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4 (1), 10-24.

- Thelwell, R., Weston, N., & Greenlees, L. (2005). Defining and Understanding Mental Toughness within Soccer. *Journal of Applied Sport Psychology*, 17 (4), 326-332.
- Theodoulides, A., & Armour, K. (2001). Personal, Social and Moral Development Through Team Games: Some Critical Questions. *European Physical Education Review*, 7 (1), 5-23.
- Tümlü, G., & Receptoğlu, E. (2013). Üniversite Akademik Personelinin Psikolojik Dayanıklılık ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki. *Bülent Ecevit Üniversitesi Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3, 205-213.
- Tusaie, K., & Dyer, J. (2004). Resilience: A Historical Review of the Construct. *Holistic Nursing Practice*, 18 (1), 3-10.
- Uçar, M., & Kaplan T. (2020). Konya Amatör Lig Futbolcularında Zihinsel Dayanıklılığın İncelenmesi. *Ömer Halis Demir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14 (2), 145-157.
- Ural, A., & Kılıç, İ. (2005). *Bilimsel Araştırma Süreci ve Spss ile Veri Analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Uysal, E. (2008). Çağımızda Değer Kaymalarının Doğurduğu Sonuçlar ve Etik Kimliğin Korunması. *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17 (1). 67-79.
- Vernacchia, R. A., McGuire, R. T., Reardon, J. P., & Templin, D. P. (2000). Psychosocial Characteristics of Olympic Track and Field Athletes. *International Journal of Sport Psychology*, 31 (1), 5-23.
- Vidoni, C., & Ward, P. (2009). Effects of Fair Play Instruction on Student Social Skills During a Middle School Sport Education Unit. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 14 (3), 285-310.
- Weinberg, R., & Gould, D. (2010). *Foundations of Sport and Exercise Psychology*. USA: Human Kinetics.
- Weston, N., Thelwell, R., Bond, S., & Hutchings, N. (2009). Stress and Coping in Single-Handed Round-The-World Ocean Sailing. *Journal of Applied Sport Psychology*, 21 (4), 460-474.
- Woodman, T., Hardy, L., Singer, R. N., Hausenblas, H. A., & Janelle, C. (2001). Stress and Anxiety. In: *Handbook of Sport Psychology* (pp. 290-318). John Wiley & Sons.
- Yazıcı, F. Ö. (2021). *Sporcu Karakterinin Sportmenlik Davranışları Rekabetçi Agresiflik ve Öfke ile İlişkisi*. (Doktora Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
- Yıldız, A. B. (2017). *Sporcularda Zihinsel Dayanıklılık ve Öz Yeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Yıldız, Y. (2019). *Bireysel ve Takım Sporcularının Sportif Karakterlerinin ve Zekâ Boyutlarının Sportif Başarı Motivasyonları Üzerine Etkisinin İncelenmesi*. (Doktora Tezi). Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Yıldız, Y., & Özmaden, M. (2019). Spor Yapan Üniversite Öğrencilerinin Sportif Karakter Durumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. *Journal of Human Sciences*, 16 (4), 1197-1206.
- Yüksel, M. (2014). Cinsiyet ve Spor. *Tarih Okulu Dergisi*, 7 (19), 663-684.
- Zhou, B., & Chen, Y. Z. (2013). The Influence of Psychological Skills Training on Judo Athletes Skill Learning and Mental Toughness. *Journal of Sport Science*, 34, 107-114.

EKLER

EK-1. Etik Kurul İzni

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
BAŞKANLIĞI
ETİK KURUL KARAR FORMU

Etik Kurul Toplantı Tarihi/Sayısı ve Karar No	Tarih:13/11/2020 Toplantı Sayısı:02 Karar No:2020/82
Araştırmanın Başlığı	Eskrim Sporü Yapan Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Karakter Yapıları ile Zihinsel Dayanıklılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Sorumlu Araştırmacı	Prof. Dr. Özer YILDIZ
Yardımcı Araştırmacılar	İbrahim BACAĞ
Etik Kurul Kararı	Oy Çokluğu ☐ Oy birliğı ☒ Uygun ☒ Uygun Değıl ☐ Düzeltme* ☐ Görevsizlik** ☐
Düzeltme ise gerekçeleri *	
Görevsizlik ise gerekçeleri**	

ASLI GİBİDİR
17/11/2020

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ERDEM
Etik Kurul Başkanı

EK-2. Araştırma İzni

TÜRKİYE ESKRİM FEDERASYONU BAŞKANLIĞI

Sayı : 41112846-125.99-E.1016227
Konu : İzin Hk.

12.10.2020

Sayın İbrahim BACAĞ

İlgi : 06.10.2020 tarihli dilekçeniz hk.

İlgi yazımız gereği; "Kişisel Bilgi Formu, Spor Karakter Ölçeği ve Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri" anketini doldurma talebiniz tarafımızca uygun görölmüştür. Bilgilerinize rica ederim.

 e-imzalıdır

Yılmaz PORTAKAL
Genel Sekreter

Not: Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : CCIUZSIN Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/gsb-eimzali-belge-dogrulama>
Fatih Sultan Mehmet Bulvarı Gersan, 2307. Cadde No: 65 Yenimahalle-
ANKARA
Telefon No: (0 312) 255 11 61 Faks No: (0 312) 255 71 61
İnternet Adresi: www.eskrim.org.tr

Bilgi için: Nihal İZGİ

Şef

EK-3. Kişisel Bilgi ve Ölçek Formları

Bu anket formu Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülmekte olan “Eskrim Sporunu Yapan Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Karakter Yapıları ile Zihinsel Dayanıklılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tez çalışması için yapılmaktadır. Sizlerden edinilecek bilgiler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Şimdiden değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

İbrahim BACAK
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Öğrencisi)

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Aşağıdaki her bir ifadenin size olan uygunluğunu dikkate alarak çarpı (X) şeklinde işaretleyiniz.

Lütfen soruları boş bırakmayınız.

1- Cinsiyetiniz?

Erkek () Kadın ()

2- Yaşınız?

(.....)

3- Kardeş sayınız?

(.....)

4- Eğitim durumunuz?

Lise () Üniversite ()

5- Eskrim sporunda branşınız?

Epe () Flöre () Kılıç ()

6- Eskrime devam etme süreniz?

0 – 2 Yıl () 3 – 5 Yıl () 5 Yıl ve üzeri ()

7- Milli sporcu musunuz?

Evet () Hayır ()

8- Ailenizin aylık ortalama geliri?

0 - 2400 TL () 2401 - 4000 TL () 4001 - 5500 TL () 5501 – 7000 TL ()

7001 – 8500 TL () 8501 – 10.000 TL () 10.001 TL ve üzeri ()

SPOR KARAKTER ÖLÇEĞİ

NOT: Aşağıdaki her bir ifadenin size olan uygunluğunu sağ taraftaki derecelendirmeyi dikkate alarak çarpı (X) şeklinde işaretleyiniz. Lütfen soruları boş bırakmayınız.

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Farklı bir şekilde kaybediyor olsam da vazgeçmem.					
2	Oyun kurallarını her zaman kabul ederim.					
3	Kazansam da kaybetsem de her zaman kıbarımdır.					
4	Kazansam da kaybetsem de iyi oyun davranışı gösteririm.					
5	Kazansam da kaybetsem de elimden gelenin en iyisini yaparım.					
6	Hakem veya antrenör izlesin ya da izlemesin adil bir şekilde oynarım.					
7	Eğer birine faul yaparsam faul yaptığımı kabul ederim.					
8	Ne kadar çıldırısam da kurallara uyarım.					
9	Oyun içerisinde çılgına dönssem de herhangi bir kötü konuşma ya da asabiyet göstermem.					
10	Kimse izlemese de hile yapmam.					
11	Kazanmak için kasıtlı bir şekilde kurallar ihlal edilebilir.					
12	Rakibimi kızdırılabilir ya da rakibimle alay edilebilirim.					
13	Kazanmak için oyun içerisinde bazen kaba ve saygısız olabilirim.					
14	Yarışma süresince sinirlenirsem rakibime küfür edebilirim.					
15	Kazanmak için rakip bir oyuncu sakatlanabilir.					
16	Eğer oyun sırasında rakipler düşerse kalkmaları için onlara yardım etmem gerektiğini düşünüyorum.					
17	Yapılan faul için özür dilemenin saygı göstergesi olduğunu hissediyorum.					
18	İyi oyun davranışları sergilemenin önemli olduğunu hissediyorum.					
19	Takım arkadaşlarımı ya da rakipleri iyi performans için cesaretlendirmenin önemli olduğunu hissediyorum.					
20	Kaybetmiş olsam bile içten tebriklerimi sunabilmeyi istiyorum					
21	Bir rakip sakatlandığında kötü hissediyorum.					
22	Bir yarışma sonrası oyuncular müsabaka sonuçlarını kabul etmelidirler.					
23	Oyuncular kazanmaya ya da kaybetmeye bakmaksızın ellerinden gelenin en iyisini yapmalıdırlar.					
24	Kaybetmiş olsam bile sonucu kabullenmek önemlidir.					
25	Oyun kurallarına uymak kazanmak kadar önemlidir.					
26	Farklı bir şekilde kaybediyor olsalar bile oyuncuların oyun kurallarına uymaları gerektiğini düşünüyorum.					
27	Kurallı bir şekilde oynamanın oyunun en önemli kısmı olduğunu düşünüyorum.					

SPORDA ZİHİNSEL DAYANIKLILIK ENVANTERİ

NOT: Aşağıdaki her bir ifadenin size olan uygunluğunu sağ taraftaki derecelendirmeyi dikkate alarak çarpı (X) şeklinde işaretleyiniz. Lütfen soruları boş bırakmayınız.

		Tamamen Yanlış	Yanlış	Doğru	Tamamen Doğru
1	Soğukkanlılığımı bir an kaybetsem bile tekrar kazanabilirim				
2	Kötü performans göstermekten endişelenirim				
3	Yapmak zorunda olduğum görevleri tamamlamakta kararlıyım				
4	Görevde yetersiz kalma duygusundan çok etkilenirim				
5	Yeteneğim konusunda sarsılmaz bir güvene sahibimdir				
6	Baskı altında iken iyi performans göstermek için yapmam gerekene sahibim				
7	Olaylar istediğim gibi gitmezse hayal kırıklığına uğrar ve sinirlenirim				
8	Zor durumlarda vazgeçerim				
9	Beklemediğim veya kontrol edemediğim olaylar karşısında kaygılanırım				
10	Dikkatim kolaylıkla dağılır ve konsantrasyonumu kaybederim				
11	Beni diğer yarışmacılardan ayıran niteliklere sahibim				
12	Kendime zor ve mücadeleci hedefler belirlemek konusunda sorumluluk alırım				
13	Potansiyel tehditleri olumlu fırsatlar olarak yorumlarım				
14	Baskı altında, güven ve sorumlulukla kararlar alabilirim				